NICOLAE ROTARU

AL ŞASELEA SIMȚ

Cartea se dedică oamenilor de arme din unitățile Jandarmeriei Române prin care m-am perindat, în garnizoanele Câmpina şi Bucureşti, mai ales celor din cazarma în care s-au instruit şi doi eroi din două evuri diferite, sublocotenenții post-mortem Alexandru Belate şi Lazăr I. Nicolae, căzuți la datorie în timp ce executau un ordin al superiorilor lor, convinşi că luptă cu vrăjmaşul

NICOLAE ROTARU

AL ŞASELEA SIMŢ

Editura Ministerului Internelor şi Reformei Administrative
2008

ROTARU, NICOLAE
Al şaselea simţ / Nicolae Rotaru. – Bucureşti: Editura Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, 2008
ISBN 978-973-745-058-6

821.135.1-32

Cod CNCSIS 270

Redactor: Mariana Ciobănaş
Tehnoredactor: Dumitru Vănuţă
Coperta: Carmen Tudorache
Grafician: Lavinia Dima

Tiparul:Tipografia M.I.R.A.
(c) Nicolae Rotaru

PRIMA VERBA

Lui Nicolae Rotaru – scriitor prolific şi complex – i-a plăcut mersul la braţetă în lumea literară. A început cu Tomozei care l-a prezentat în presă şi i-a prefaţat un volum de versuri, a continuat cu referenţii celor trei concursuri de debut pe care le-a câştigat: Mircea Iorgulescu, pentru roman, Mircea Ciobanu, pentru poezie şi Ion Marin Almăjan, pentru proză scurtă şi a scos două cărţi de versuri, în tandem cu un şef al său, poetul Ilie Gorjan, ca şi alte volume de eseistică împreună cu colegi de breaslă! Alţi prefa-ţatori ai unor volume publicate au fost: Eugen Simion, Ion Rotaru, Fănuş Neagu, Ion Dodu Bălan, Alexandru Piru, Constantin Bălăceanu-Stolnici, George Ţărnea, Nicolae Dragoş, Mircea Micu, Horia Gârbea, Marius Tupan, George Stanca, Ludovic Roman, Nicolae Dan Fruntelată, Florentin Popescu, George Şovu, Vasile Ursache, Dumitru Titus Popa etc.

Colecţia iniţiată de scriitorul militar Nicolae Rotaru (Biblioteca Jandarmului) din care a publicat primele opt cărţi, este, şi aceasta, girată de nume de marcă ale scrisului românesc: George Şovu, George Arion, Dumitru Radu Popescu, Corneliu Leu, Ştefan Mitroi, Paul Everac, Radu Cârneci şi Aurelian Titu

Dumitrescu. Pentru volumul de faţă (al nouălea al colecţiei), îmi revine mie asumarea de prefaţator.

Conjudeţean al meu, născut sub zodia de foc a berbecului, acum 58 de ani (28.03.1950) în localitatea argeşeană Glâmbocata a comunei Leordeni (care l-a desemnat Cetăţean de Onoare, cum şi judeţul natal l-a ales „Fiu al Argeşului”), cel ce avea să devină un jurnalist de marcă (a lucrat 13 ani în presa Internelor, din care cinci ani a condus revista „Pentru Patrie”) şi scriitor atestat de multe cronici şi „acreditări” ale colegilor de breaslă, dar mai ales de impresionantul număr de cărţi tipărite (a egalat şi depăşit cu numărul volumelor tipărite, aşa cum şi-a propus, numărul anilor), a fost, până mai ieri, ofiţer de carieră, colonel de jandarmi, om al orelor exacte obligatorii şi cursant destoinic al şcolii iubirii de ţară, cum singur declară.

În privinţa calităţilor militare mă pot pronunţa în cunoştinţă de cauză, lucrând o bună perioada de timp împreună în instituţia oamenilor de arme pe care am condus-o când colonelul Nicolae Rotaru era şeful structurii cultural-educative şi de tradiţii a Jandarmeriei Române. Numeroasele funcţii deţinute şi medaliile primite, inclusiv ordinul naţional pentru merit „Virtutea Militară” în rang de Cavaler sunt grăitoare în acest sens. Prof. univ. dr. Nicolae Rotaru, specialist în psihosociologie, management organizaţional şi comunicare este o voce a paideuticii militare şi al celei din alte instituţii de învăţământ universitar.

Fiind vorba de o prefață la o carte, vreau să notez câte ceva despre jurnalistul şi scriitorul Nicolae Rotaru.

În primul rând, ca şi ceilalți colegi de plaivaz, trebuie să constat că avem de-a face cu un talent autentic, pluripotent şi expansiv, o personalitate dinamică şi complexă ce a ucenicit cu vrednicie la şcoala de … dresaj al verbelor şi al muzelor, că Nicolae Rotaru este un autor de literatură valoroasă, împotriva parcimoniei criticii literare, datorate, în primul rând, autoizolării sale în afara boom-ului şi boemei creatorilor, chit că la aniversarea a 11 luştri de viață a primit „Ordinul Ziariştilor clasa I Aur" şi „Diploma de onoare a Asociației Scriitorilor din Bucureşti", în prezența unui număr impresionant de prieteni din domeniul literaturii, artei, culturii şi, desigur, al forțelor armate, mai ales ale Jandarmeriei.

Cărțile lui Nicolae Rotaru sunt oferte ale unui autor ce nu-şi trădează originile şi care ştie în profunzime psihologia rurală argeşeană, zbaterile țăranului român, dar căruia, totodată, îi sunt familiare epica specifică şi dramatismul funciar din mediul militar. Însă, dincolo de aceste direcții predilecte ale scrisului său, Nicolae Rotaru abordează şi registre ale rigorii (ca doctor în sociologie), precum cercetarea ştiințifică în domeniul psihosociologiei comunicării şi managementul organizațional, sau activitatea didactică în instituții de profil.

Cartea de față nu face excepție de la stilul ludic, dezinvolt şi percutant, respectând nota de originalitate

care l-a impus pe piața literară autohtonă şi, cu precădere, în mediul cazon, mai mult sau mai puțin demilitarizat. Şi prezentul tom respectă hachița numărului 13 (cât însumează numele său şi majoritatea titlurilor publicate, potrivit unei kabale autoasumate, la care ține formal şi pe care o respectă asiduu), reprezintă o apariție de prestigiu destinată în primul rând Armei oamenilor de arme, dar şi celorlalți iubitori de verbe înregimentate la şcoala epicii de acest tip. Unei colecții de proze de suspans detectivistic, care constituie prima parte a volumului, i se adaugă alte „scurtături epice" (cum le spune autorul) inspirate din prezentul efervescent, trecutul recent şi viitorul previzibil.

Credem că şi acest op (al nouălea al colecției pentru care Editura Internelor merită felicitări), ca şi autorul cărții „Al şaselea simț" binemerită atenția şi solidaritatea breslaşilor, cel puțin la fel de mult cum se bucură de admirația şi respectul majorității camarazilor şi a cititorilor săi care-l onorează cu scrisori, telefoane şi prezența numeroasă la lansări, târguri, saloane şi cenacluri literare, în timp ce instituția beneficiară a eforturilor sale, pe care a slujit-o ca ofițer activ o viață, se mândreşte public cu un asemenea ostenitor, demn şi devotat, care-i creează o frumoasă imagine şi-i sporeşte prestigiul.

Chestor general prof. univ. dr.
ANGHEL ANDREESCU

PRECIZARE

Moto: ***Singura deosebire între pace şi război o reprezintă locul unde se aruncă bombele.*** (General LE MAY)

M-am întrebat mereu, când am purces să scriu câteva vorbe despre mine, ca autor, pe cine interesează că m-am născut la o sută de ani după Eminescu (28 martie 1950), că m-am şcolit (primar fost elementar) în comuna natală argeşeană Glâmbocata (azi sat în Leordenii, cei cu gară şi cântec, care, în anul accederii României în UE, m-au ales Cetăţean de Onoare al mirabilei aşezări argeşene) şi că odată cu terminarea liceului (în Găeşti, Dâmbovița) am încheiat-o şi cu viaţa civilă, fiind selecţionat şi examinat pentru a deveni ofiţer (de transmisiuni) al Trupelor de Securitate (cum se numea Jandarmeria în anii ’70)? Ce importanţă poate avea pentru un cititor faptul (biografic) că, provenind din părinţi ţărani săraci şi tizi (Constantin şi Constantina), am avut mai multe opţiuni şi jinduiri decât ajunsuri şi bucurii, lipsa de P.C.R. (pile, cunoştinţe, relaţii) făcându-mă să văd adevăratul P.C.R. (Partidul Comunist Român) drept salvarea mea. Ceea ce, într-un fel, a şi fost, căci neajungând nomenclaturist, am rămas rândaş şi-n evul următor.

De altfel, cu un tată rău de gură (pe care-l moştenesc) am beneficiat de un dosar „curat murdar” care mi-a tot frânat evoluţia partinică. Am reuşit, totuşi, să-mi continui studiile la Academia Militară (facultatea de transmisiuni) şi la cea care purta numele lui „Ştefan Gheorghiu” (facultatea de ziaristică) fiind (omologat) inginer şi (atestat) ziarist cu diplomă.

Sunt sigur că pe nimeni nu interesează că am debutat în presă (prin 1968 şi că, editorial, am ieşit în lume într-un mod sui generis, câştigând succesiv concursurile de debut cu roman, la Editura „Eminescu” (1982), cu poezie, la Editura „Cartea Românească” (1984) şi cu proză scurtă, la Editura „Facla” (1985). Atestat ziarist profesionist în 1983 (ce vremi şi ce oameni!), intru în presă după 13 ani (1972-1985) de viaţă militară trăită în priză directă, la Câmpina şi Bucureşti, ocupând, alţi 13 ani (aproape) toate funcţiile, de la redactor (*În slujba patriei*) la director (*Pentru Patrie*), adică în presa Internelor.

Nu cred că are vreo relevanţă dacă voi spune c-am fost nevoit (şi ajutat) să revin (colonel) la dragostea dintâi, adică mediul bleu-jandarm, în 1998 când aveam doar cu puţin peste 30 de cărţi „comise” la activ, dintre care aproape 25 „dovedite, judecate şi condamnate la muncă în folosul societăţii cititoare”. Aşa cum, după schimbarea de macaz din decembrie 1989 am ţinut aproape constant numeroase rubrici în presa scrisă, şi după deblocarea din activitatea redacţională am

continuat exercițiu publicistic, în ciuda faptului că, după părăsirea timonei la mensualul cu tiraj de o jumătate de milion de exemplare pe ediție, unii bobletici m-au declarat ziarist defunct.

Cred însă că interesează faptul că, deşi am suit şi am agonisit destul, n-am fost capabil să-mi „trag" vilă, limuzină străină, conturi, firme, sejururi în străinezia, scule electronice, „biju"-uri ş-alte capabilități democratice şi că bogăția acestei vieți (de familist) o constituie un urmaş (purtător de epoleți şi soldă bugetară, ca şi părinții săi), peste 70 de odrasle de mucava (cărți poezie, povestiri, roman, eseistică, memorialistică, pamflet, aforistică, epigrame, enigmistică etc.) şi o bibliotecă de aproape zece mii de volume ce-şi multiplică numărul aproape zilnic, cu banii ce puteau fi destinați pentru țigări, alcool, stupefiante şi escapade erotice, „bucurii" pe care le-am schimbat cu „viciul" lecturii. Lectura cu plaivazul în mână, obicei cu care m-au obişnuit cursurile postuniversitare, postacademice, de specializare, de masterat, precum şi, mai nou (după 2000), obligațiile didactice – lector universitar la Academia de Poliție (2003), conferențiar (2005) şi, respectiv, profesor (2007) la ANI şi alte aşezăminte ale Almei Mater) – ori cele de cercetare socio-comunicațională (de doctoratul în sociologie obținut în 2003, în cadrul Universității bucureştene la granturile internaționale în care sunt implicat).

Interesează sau nu, mai adaug la final că interferența dintre veacuri şi milenii m-a prins în viață (la

jubileu!) şi dornic să dovedesc că minimalizarea importanței educației şi culturii (domeniu de care am răspuns înainte de pensionare, în Arma oamenilor de arme) poate determina, pe termen mediu şi lung, catastrofe sociologice şi psiho-comportamentale cu repercusiuni ireversibile în interiorul, dar şi în afara mediului militar. Continui să cred în valori naționale (patriotism, tradiții, virtuți, familie, toleranță), privesc cu oarece scepticism racordul la structurile euro-atlantice şi evoluțiile globaliste (mentalitate de om bătrân şi pățit!) şi sper cu un optimism temperat în mai binele zilelor ce vor veni, cu condiția să reuşim a salva planeta pe care am adus-o pe drumul pierzaniei. Am prieteni puțini, dar statornici şi dovediți la nevoie, precum este şi prefațatorul acestei cărțulii, ca majoritatea şefilor din Jandarmerie şi din presa cu epoleți.

Aşa cum spun şi studenților mei, pe care-i deprind cu managementul, psihosociologia şi comunicarea organizațională, cu un curaj vecin cu nesăbuința, consider că am ars destul ca să mă mai poată speria vreun sacrificiu, chiar şi cel de pe urmă. E semnul (şi mesajul!) sub care vă ofer această nouă culegere de realități cu care conviețuim … incurabil.

Autorul

CALIBRUL ŞAPTE

(Proze militare)

„Întreaga realitate se târăşte sub tirania unui joc fatal”
VASILE CONTA

FEMEIA ÎNTUNERICULUI[1]

Cât pot însemna trei săptămâni într-o viață de om? Depinde la ce vârstă a sa se pune întrebarea. Depinde şi despre ce specific al acelui tronson e vorba. Dar, mai cu seamă, depinde de om, de status/rol, de job, de activitatea sa şi, desigur, de alte circumstanțe invocate prin acel aşa-zis C6U: cine, cui, ce, cât, cum, când şi unde.

Dacă e vorba de o „nouă naştere", cum s-a întâmplat cu ofițerul jandarm Ştefan Trucală, chit că aceasta s-a produs, să zicem, la vârsta la care Mântuitorul Iisus a fost botezat de către fiul arhierelui ce o primise la Templu pe micuța Miriam, nimeni alta decât Fecioara Maria, se poate vorbi, şi-n acest caz, de şansă, ursită, întâmplare. La fel cum la unele popoare se aruncă pruncul în apă imediat după părăsirea lichidului amiotic intrauterin şi tânărul (de ceva vreme) chimist a fost „azvârlit" de magiştrii praxisului direct în bulboana neprevăzutului. Misiunea? Una vagă, dar foarte importantă: penetrarea mediului

[1] O variantă a acestei povestiri a mai văzut lumina tiparului cu titlul **„Şansa blondă"**

universitar din oraşul transilvănean C[2], oraş vechi, dar centru universitar mai nou, cu „jinduri" sau, vorba lui Mihai Viteazul, „pohtiri"… etranjere nu totdeauna ortodoxe. Unele forme de interes ale unor persoane din Ungaria vecină, deveniseră chiar fățişe, stânjenitoare şi demne de luat în studiu de tânărul (şi el) SRI. Cei în drept ştiau ceva, dar nu destul. Cei tineri trebuiau să învețe şi ei… a şti.

Cu alte cuvinte, domnule Trucală, ai la dispoziție trei săptămâni, un oraş şi o misiune. Intră în noul mediu al Almei Mater, caută sacul în carul cu fân! Mai întâi, persoana care să te ajute fără să ştie c-o face ori s-o facă fără să dea semne de inhibiție sau reținere din motive de „ecou controlat" al vechilor structuri informative din evul revolut!

Indicații de regie? Descurcă-te! Fii prudent! Sau, ca-n acumulările gnomice: fii deştept că țara…

Cronometrul a început, iar emoțiile sunt mai ceva ca ale unui actor aflat pe scenă, în seara premierei. Chiar aşa! Teatrul. E şi un hobby al viitorului ex-jandarm, ex-jurnalist, ex-ofițer, ex-inginer, ex-polițist, ex-profesor, ex-cercetător, ex-sociolog, ex-„terorist" şi, desigur, deşi în

[2] Cine s-a gândit la Cluj-Napoca greşeşte, căci, bunăoară, ca alternativa, Sibiul (ajuns capitală culturală europeană la un moment dat) a păstrat pe lângă numele dat de saşi Hermansdat şi pe cel (latinesc) de Cibinium, legat de numele râului care a botezat şi falnicii munți ai zonei.

aceste ipostaze detectivistice este chimist, şi ex-chimist! Teatrul, spun, este, era atunci, în tinerețe, pentru Ştefan, şi un prilej de a „reseta” o stare psihică apăsătoare.

Se uită la ceas şi optează fără echivoc. Oraşul are un teatru şi o trupă renumite (viitoare capitală culturală a continentului, deh!), aşa încât lumea se lasă în mrejele Thaliei, magnetizată de prestația actorilor. „Oare voi putea fi un bun actor?” se-ntreabă Trucală, el care chiar cochetase cu această posibilă ex-profesie, când stătea la rând să cumpere bilet, ştiind din prelegeri că ofițerul de informații trebuie să joace un rol greu cu credibilitate, talent, meticulozitate şi multă pasiune.

Mă rog, va vede el. Acum, să-şi ocupe locul în stal şi să călătorească înapoi, în timp, cu ajutorul personajelor lui Shakespeare. „Şi Will acesta, tot un proto agent. Câte ipostaze, ce țesături, ce ițe, ce intrigi, ce război nevăzut!...” se surprinse raționând când îşi căuta locul. Ce loc? Era o aglomerație incredibilă. Nici vorbă să-şi mai afle scaunul liber, aşa încât a rămas pe lateral. Măcar de-ar găsi o poziție convenabilă!

În fața sa, la o distanță descrisă de E. Hall drept personală, adică nici intimă, nici socială, se afla o tânără blondă agreabilă la privit, dar care, după gong, l-ar fi incomodat, desigur, să urmărească piesa. S-a foit puțin, ca şi ceilalți „reuşiți fără loc”, cum se spunea cândva când cei picați la un examen aveau

medie asemănătoare cu ultimul admis, şi a început aşteptarea.

S-au stins luminile în sală, s-au aprins ale rampei şi a început… „Hamlet” Ca o pendulă care decapitează secundele într-o liniște grea îi băteau şi lui contradicțiile existenței umane, în subconştient: „A fi sau a nu fi?!” Sărmanul Yorik! Bietul Ştef Trucală!

Ei, dar ce se-ntâmplă? Totul se cufundă în beznă. Nu, nu este vorba de un truc regizoral, ci de o nedorită pană de curent. S-a instalat un fel de panică, s-au iscat fluierături democratice şi huiduieli de tranziție. Trucală caută zidul, se reazemă şi aşteaptă ca pe o minune, fiat-lux-ul. Dar, la fel ca şi necazul, minunea nu vine niciodată singură. Ofițerul „în ciornă” se simte strâns de mână de o palmă fierbinte, transpirată şi o voce (cu parfum) de femeie îşi cere scuze pentru gest, şoptind că-i e frică. Trucală, la fel cum Ion Creangă îl invita pe amicul său pelegrin Eminescu la Iaşi pentru a uni cele două sărăcii spre a obține una mai mare, o invită pe femeia întunericului să nu se teamă. Ca şi când el, în acele circumstanțe de hazard, ar fi fost direct şi nemijlocit Bond atoatefăcătorul şi neînfricatul de pe ecran.

În fine, curentul electric revine, incidentul se remediază, piesa se reia şi Ştefan Trucală constată că „agresoarea” era chiar blonda comod/incomodă din fața sa. Şi-au şoptit, şi-au zâmbit şi a survenit antractul. A urmat … socializarea şi schimbul de

amabilități. De ce am invocat şansa, hazardul, norocul? Păi tânărul aflat în relaşul dinaintea unei bătălii constată că „fricoasa" e chiar studentă la Universitatea în cauză; ba mai mult, face parte şi din structura de conducere şi de exprimare a studenţimii, ca vice-lider.

Cum au trecut celelalte acte ale piesei? Pas-alergător, cum spun militarii. După aplauze, supliciul de a fi stat în picioare peste două ceasuri a fost răsplătit cu posibilitatea de a pleca printre primii. Dar de fermitatea primului pas depinde eficacitatea drumului! Ştefan ştie asta, aşa că nu pierde momentul. Îi spusese deja fetei că e chimist, că lucrează tot în mediul universitar, de fapt, în cercetare şi că acum se află în beneficiul unei firme englezeşti care se ocupă, în cadrul travaliului euro-atlantic, cu sprijinirea învăţământului universitar românesc, prin burse de studii şi alte forme destinate devenirii intelectuale a tineretului studios. El însuşi, precizează, în urmă cu doi ani a terminat o asemenea bursă şi a fost ales pentru „misiunea" din România a firmei dintr-un vestit oraş al ţării lui Shakespeare. „Apropo, zice ca din întâmplare ofiţerul, cunoaşteţi limba engleză?" „Da, foarte bine!" marşează studenta, fără să-şi dea seama că i-a deschis, dacă nu o poartă, un pârleaz celui „interesat" de universitatea cu nume de poet-filosof. Mai mult, fiindcă „domn profesor" nu prea cunoaşte oraşul C., tânăra se oferă să-i fie ghid.

Desigur, nu în seara aceea care s-a încheiat la ieşirea din parcul „Sub Arini", exact unde se afla hotelul în care domicilia „expertul… englez", ci altă dată, când dânsul va avea timp s-o sune la acest număr de telefon. „Good bye!" „Bye, bye!" Şi a fost faza întâi. Ştefan Trucală nu bea, dar un păhărel merita golit în acea seară în care, credea el, Dumnezeu s-a lăsat prins de un picior. A adormit după ce şi-a rânduit gândurile şi şi-a croit o strategie, s-a odihnit bine, iar a doua zi se afla în biroul şefului. Nu i-a spus tot, din motive de înţeles, plus că avea nevoie de o rezervă, în caz de eşec… planificat. Şeful a părut că nu ştie nimic şi i-a aprobat restul demersului.

Deşi-l cunoştea, când i-a telefonat fetei, Ştefan s-a arătat interesat să viziteze Muzeul de etnografie şi creaţie populară din parcul Dumbrava. Aceasta şi-a dat O.K.-ul şi s-au întâlnit. Paşii pe alei au fost recreativi, dar la informaţiile despre „mediul operativ" s-au adăugat şi altele: număr de studenţi şi de cadre didactice, profil, densitate etnică, stare de spirit, posibilităţi de recrutare a unor eventuali viitori bursieri… Aşa s-a ajuns la mijlocirea unei întâlniri cu prodecanul şi alţi profesori influenţi, iar în final, cu rectorul. Şi au fost fazele doi, trei, patru…. Şi s-au adeverit spusele „magistrului" lui cu interesul unor „experţi" unguri legat de bilingvism şi programa analitică, precum şi de „recrutare" pentru „şcoli înalte de la Budapesta" a unor studenţi… români de etnie

maghiară. Astea contau mai puțin pentru el, așa încât le-a raportat în anexă. Pe el îl interesau mai întâi cele legate de soliditatea, credibilitatea și finalitatea ofertei sale de funcționar aflat în slujba firmei englezești.

Deși diferența de vârstă dintre cei doi nu era foarte mare, Ștefan Trucală trebuia să „gestioneze" și posibila deturnare în idilă (deși nu a fost cazul), dar și probabila supraveghere operativă a învățăcelului care era (cum sigur e cazul în pregătirea *personajului* care avea să devină). Se pare că a reușit, fiindcă la câteva zile înainte să se scurgă cele trei săptămâni ale… facerii a primit ordin să-nchidă misiunea. Or acest fapt nu e o apăsare pe buton. Omul e un mecanism pe cât de complex, pe atât de fragil, așa încât...

Se plimbau prin „Orașul de Jos". El îi împărtășea impresiile despre cultură, civilizație și învățământ. Nu uita să… regrete că specificul firmei engleze care oferă burse este, deocamdată, domeniul cercetării chimice, dar că, în anul următor va propune și alte domenii care să poată oferi șanse și unor studenți din domeniul sociologic, filosofic, istoric sau marketing.

Pe masa la care au sorbit cafeaua de adio, din portmoneul lui Ștefan Trucală a căzut „întâmplător" o legitimație (de inginer chimist, cercetător la un institut român de renume), o amintire de la vechiul loc de muncă, fapt ce a „credibilizat" relația. De altfel, ofițerul a avut grijă să-și acopere „legenda" de slujbaș

al firmei engleze și cu o carte de vizită pe care figura un telefon de unde se puteau lua date despre domnul reprezentant. N-a fost nevoie. N-a apelat nici rectorul, nici prodecanul, nici altcineva, necum studenta. Dovadă că a fost constant credibil. Și de s-ar fi întâmplat, la acel număr de telefon ar fi răspuns un văr al personajului, instruit de Trucală ce să spună și cum, în caz de apel de urgență cu subiectul amintit.

Și a fost ultima fază, „profesorul" a plecat din orașul C. (cu un calificativ pozitiv), a primit botezul muncii, practicând, aproape fără să (se) știe o metodă aparent simplă, dar foarte greu de aplicat, dacă n-ai spontaneitate, fantezie creatoare, sânge rece, inteligență, arta relaționării și, cu voia dumneavoastră, ultimul pe listă, un dram de noroc care, în cazul său nici nu știe cum se numește: teatrul, fata blondă, Shakespeare, pana de curent, magistrul său ori bunul Dumnezeu.

Cât despre studenta respectivă (care se afla în acea unitate de învățământ după un rateu înregistrat la admitere la ANI!) ea a fost… recomandată de Ștefan Trucală colegilor din structurile SRI locale. Dacă aceștia au contactat-o, dacă ea a achiesat să colaboreze, dacă… dacă… Ștefan nu știe. Iar deontologia profesională nu-i permite să se intereseze. Plus că, de-acum sunt atât de multe probleme de rezolvat, încât respectă prioritățile. E drept că, odată, crede că a primit un telefon misterios de la o „voce

blondă" care-i spunea: „De-acum suntem colegi, domnule… profesor!" A răspuns printr-o eschivă: „Cred că e o greşeală, domnişoară!"

Oricum, dacă fata de la teatru poate fi considerată, dincolo de şansa unui botez al focului, şi o sursă umană exploatată (aproape) în orb, modul de abandonare a acesteia a avut loc ingenios, aşa încât, Ştefan Trucală se poate întâlni face to face oriunde cu ea (chiar şi într-un metrou berlinez, cum i s-a întâmplat odată cu altă persoană cu care stabilise să nu se „recunoască" sub nici o formă, mai ceva ca ofiţerii acoperiţi!) şi fie îşi vor vorbi ca doi vechi cunoscuţi, fie îşi vor surâde misterios, fie se vor „ignora" cu profesionalism! Dumneavoastră ce credeţi?

25.11.2006

ACŢIUNEA H 2O[3]

Moto: „*Mă dusei să trec la Olt!*"
(Cântec popular)

Ce poate face un om în trei săptămâni? Multe sau mai nimic. Dacă, totuşi, trăieşte în secolul trepidant al vitezei, abia detronat de secolul actual – al geneticii sau al apocalipsei! – nu poate să nu exploateze la maximum timpul care, cum spuneau latinii, fugit irreparabile.

Zic trei săptămâni, căci atât a avut la dispoziţie ofiţerul Ştefan Trucală, detaşat în oraşul C. pentru a pune în practică multiplele acumulări teoretice sare s-au dovedit (prin examen, adică prin recurs la docimologie) de nota zece. Dar teorie fără practică este ca potcoava fără cal ori ca o armă de vânătoare performantă aflată în mâna unui novice, fie fără pasiuni şi îndemânări cinegetice, fie fără permis de folosinţă, fie cu toate acestea, dar fără vânat care să intre în bătaia puştii. Cum s-ar exprima un meşteşugar al vorbelor frumoase, acumulările teoretice ale unui chimist care a optat

[3] O variantă a schiţei a fost publicată sub titlul „**Suspans şi orientare"**

pentru domeniul intelligence-ului, fără praxis profesionist sunt vânare de vânt ori materializare a motivului poetic din vestita poemă a lui Doinaş, „Mistreţul cu colţi de argint”.

Ei bine, „prinţul nostru din Levant”, nu e orbit de pasiunea profesiei, deşi o nerăbdare a confirmărilor îi dictează ritmurile zilnice. Şi, de ce nu, stresul determinat de o anume frică a rateului, a insuccesului, o inhibiţie a altitudinii responsabili-tăţii, pentru a fi gestionat perfect nu e de ajuns să fii tânăr, să ai un îndrumător de calitate (gradul de general obţinut mai apoi de către acela e grăitor pentru o carte de vizită a notorietăţii!) dacă nu vrei cu tot dinadinsul. Dar Ştefan Trucală este un exemplu de voinţă. Bunăoară, paralel cu acţiunile din „agenda setting” lasă loc şi altora care ţin tot de provocările branşei. Aşa s-a întâmplat cu „Acţiunea H_2O”, respectiv, cu misiunea de culegere a unor date de interes operativ legate de exploatările hidrotehnice de pe Valea Oltului.

Om cu neastâmpărul călătoriilor şi exerciţiul admiraţiei, Ştefan Trucală a bătut judeţul, a văzut câteva baraje din amonte, dar n-avea de unde să obţină, cum era pricazul, date despre debite şi funcţionare a centralelor electrice, despre vulnerabilităţi şi resurse umane, despre interesul unor „turişti fără translator” pentru sistemul ener getic autohton. Când eşti presat de timp, abordările tranşante sunt recomandate. Cu o condiţie: să nu bâjbâi, să nu fii prins nepregătit. Uneori, chiar o banalitate –

buturuga mică din proverbe, care răs toarnă, în aceleaşi acumulări gnomice, carul mare! – îţi poate juca festa. Trucală îşi aminteşte de un fapt recent, când, împreună cu soţia, după ce a ales şi localizat sediul unei firme care face structuri din termopan, a mers să antameze o lucrare. „Buturuga” a constituit-o interfonul care n-a funcţionat, ghini onul de a nu veni în timp util altcineva cu cheie de la acel imobil şi nerăbdarea de a rezolva – nu prin amânare ori abandon – problema. A văzut alături un anunţ stomatologic, a apăsat butonul interfonului şi a spus că vrea o… programare la dentist, cu gândul că va merge, de fapt, la firma căutată. I s-a deschis şi, chiar în faţa sa, la parter, o asistentă amabilă i-a poftit pe cei doi în… cabinet. Întâmplarea e recentă, experienţa ofiţerului e sedimentată, aşa încât eschiva şi construcţia legendată au fost simple, fără trac. Un dialog despre costuri, posibilităţi, calitatea materialului, telefonul cabinetului, date despre doctoriţa care tocmai lipsea şi obţinerea unei trimiteri la… o radiografie panoramică, pe care i-o va face un prieten. Atât şi...ieşirea din situaţie.

Consoarta lui Ştefan a tăcut, iar în drumul spre firma căutată, de la un etaj superior, deşi este tot cadru SRI, i-a lăudat spontaneitatea şi fantezia… artistică. Da, această profesie presupune şi asemenea înzestrări!

Dar să revenim, cu ani destui în urmă, la C., unde se afla centrala structurii hidrotehnice. În acea zi de „documentare”, care documentare credea s-o încheie la poartă şi pentru că nu era îndeajuns de pregătit, şi pentru

că nu era îmbrăcat adecvat şi pentru că, aşa cum ştia, „golchiperul” cu uniformă de mareşal este un cerber de care nu se poate trece cu una cu două. Ba, bine că nu! A trecut aşa cum se lăuda Baiazid că o va face, adică „fără păs”, în vestita Scrisoarea III a regelui Mihai al poeziei române.

Văzându-se în incintă, trebuia să găsească un punct de sprijin. Nu cel pe care-l invoca un mare învățat antic necesar pentru a răsturna, cu ajutorul unei pârghii, Pământul sau întreg Universul. El căută un punct de sprijin uman, o persoană de contact, un partener de dialog. Pe o uşă a văzut scris „laborator de analize chimice”. Evrika! S-a simțit un Arhimede cufundat într-o uriaşă cadă numită lac de acumulare descoperind din întâmplare, dar şi cu puțin noroc, ceea ce căuta. A bătut la uşă, i s-a răspuns, o doamnă bine l-a primit cu amabilitate şi a început derularea scenariului. Legitimația (de chimist şi cercetător al Almei mater bucureştene), „divulgarea” faptului că e angajat al unei firme stră ine care se ocupă cu monitorizarea, prevenția şi reducerea poluării bazinului hidrografic al Oltului, sens în care va trebui să alcătuiască un studiu. Privind credibilizarea, n-a mai fost nevoie de alte eschive, fiindcă doamna şefă a laboratorului ca absolventă a aceleiaşi facultăți cu cea urmată de Trucală a fost bucuroasă să depene amintiri, să actualizeze lista cu profesori, foşti colegi, evoluția instituției de învățământ. Iarăşi noroc, din nou o

reprezentantă a Evei! Aşa a fost să fie! Plus că şi aceasta se oferă să-i fie ghid, dar Ştefan parează, spunând că nu vrea să-i strice programul şi că ar prefera să meargă singur, când îi vor permite timpul şi patronul. C-aşa e în U.E.: eşti liber să fii foarte ocupat şi ai libertatea de a fi dependent! Gluma a ținut. Femeia i-a facilitat accesul la baraje, i-a făcut harta locurilor, drumurilor, i-a dat numele paznicilor etc. Ştefan Trucală a promis să se revanşeze, promițând că va pune o pilă ca primele fonduri ale investitorului englez şi primele aparate performante să vină la C.

Câteva zile, Ştefan Trucală a lucrat nestingherit. Sau, mă rog, sub supravegherea… operativă a magiştrilor, interesați să se nască noua generație de ofițeri de informații şi contrainformații din domeniul securității naționale conectați la imperativele prezentului şi racordați la standardele continentale. Şi-a alcătuit dosarul şi s-a apucat să redacteze raportul cu concluzii şi propuneri, în camera sa de la hotelul de lângă stadion, unde, obosit şi mulțumit totodată, a fost furat de un somn de „înfrumusețare” înşelător ca şi primăvara de afară. L-au trezit din reveria după-amiezii câteva bătăi în uşă, deşi, pe dincolo, se afla agățat de clanță „not distraub”-ul de pe cartonul roşu.

Musafirul (nepoftit) s-a identificat şi… Atât mai putem spune: nu era nici menajera, nici administratorul hotelului, nici ospătărița care a făcut, într-o seară, room service-ul, nici măcar vărul său care l-a

„amenințat” cu o vizită inopinată. N-a fost nici ca-n filme, un beţivan inofensiv ca acel chefliu care-şi căuta cheia sub un stâlp, deşi el o pierduse lângă altul, dar o căuta acolo fiindcă stâlpul era singurul în vârful căruia ardea un bec, nici o fătucă toată nuri care să se scuze că a greşit camera, în care este cazată împreună cu o babă nesuferită, care doarme, sforăie, stă încuiată şi spânzură avertismentul cu „nu deranjați” pe uşă. Nu, n-a fost nici una dintre posibilitățile acestea. Şi, totuşi, Ştefan descuie şi se arată pe cât de surprins, pe atât de bucuros de oaspeți…

De ce? Vă propun să vedem în episodul următor.

27.11.2006

PISTOLARUL INDEPENDENT[4]

Un om cinstit nici nu tresare când bate cine va la uşa habitatului său. Cine vine cu gânduri bune, ca un bun creştin, este primit şi omenit. E drept că trebuie să fii pregătit şi pentru vizita neaveniților, musafirilor cu gând ascuns, căci, slavă Domnului sunt destui şi, parc-ar fi făcut „şcoala” în amfiteatrele sau laboratoarele muncii informative: practică scenarii, fabrică legende, vehiculează identități, cre dibilizează ad-hoc ca preoți sau gunoieri, cititori de contor sau reprezentanți ai fundațiilor de caritate, vânzători ambulanți sau polițişti.

Când a deschis uşa camerei de hotel, lui Ştefan Trucală, abia trezit din binefăcătoarea odihnă, i-a venit să salute regulamentar şi să rostească după cărțile militare „ordonați!”. E drept că aceste ticuri sunt vizibile la un începător sau la cei hârsiți de armată care, când sunt în ținută civilă, nu pot ascunde ticurile cazone, iar când sunt în uniformă, uită cum se relaționează cu societatea civilă.

[4] O variantă a acestui text s-a publicat sub titlul „**Acul de cravată”**

„Poftiți… Scuzați… Tocmai… Cu ce să vă…” bâigui gazda.

„Echiparea şi pregătirea pentru o acțiune de sprijinire a colegilor de la anti-tero!” rosti musafirul, nimeni altul, decât „tutorele” său, magistrul care-l ajuta să prefacă în praxis util bagajul de acumulări teoretice.

„Păi, bine, dar!”… îşi arătă nedumerirea ofițerul în ciornă.

„Nu, nu e nevoie să lupți cu terorişti! pară mentorul său. Avem nevoie de un *necunoscut* care să *penetreze* sau nu dispozitivul de verificare şi prevenție antitero al Aeroportului Turnişor”.

Tânărul învățăcel s-a echipat… pas-alergător, luându-şi din reflex şi obiectul unei pasiuni a vieții civile – pistolul cu gaz – ce avea să devină „indezerabilul”, dar necesarul companion în misiunile nu tocmai tihnite, ci, dimpotrivă foarte riscante.

Pe drum, în maşina care-i ducea spre poarta aeriană a oraşului din centrul României, magistrul îşi pune în temă discipolul. Va avea loc o simulare: „Sunt câțiva ofițeri de la unitatea specială care au în bagaje, disimulate printre obiecte personale, componente ale unei arme de foc. Tu eşti apartenent al grupului ce nu poți fi recunoscut, dar ne interesează să bagi la cap ce vezi şi să-i supraveghezi pe… testatori, care nici ei nu te cunosc… Ai priceput?” „Am şi nu prea am, vorba olteanului prins în tren fără bilet, deşi îl avea la

pălărie, dar nu pe cel valabil. Vreau să spun că eu am o armă reală asupra mea!” „Cum?! De unde”. „E a mea, potrivit permisului!” Ştefan îi arătă hamul de piele şi „gan-ul” greu de peste 700 de grame.

Deşi inițial se supără, căci maşina tocmai intrase în aeroport, pe flux şi nu se mai putea da îna poi, „tutorele” se replie, cum face un profesionist al stărilor de urgență. „Bine. Vei *acționa* independent. Vei fi depistat şi te vom… recupera post factum! Poate chiar că e bine, că preocupați cu arma ta, vor observa mai greu pe cele demontate din bagajul colegilor”… „Şi dacă nu mi-o depistează, ce fac?” îndrăzni Trucală. „Cum, drac… Că doar n-or fi legați la ochi. Ar fi culmea!” „Totuşi, insist. Că doar n-o să ies pe pistă înarmat… Mai sunt şi alte filtre…” „Bine, voi lua măsuri să te… pescuiesc înainte de declanşarea unui eventual pericol…”

S-au despărțit. Ştefan Trucală n-avea nici un bagaj. Doar o revistă luată de la şoferul care i-a adus la aeroport. Frumuşel, volubil, cu mustăcioară şi zâmbet misterios, îşi caută portofelul şi scoate actele, între care şi legitimația lui strălucitoare şi… misterioasă de cercetător şi cadru didactic la Facultatea de Chimie.

La filtrul electronic erau doi subofițeri – un bărbat şi o femeie. Pe el l-a atras cu zâmbete şi chef de conversație femeia. Ştefan i-a turuit că se află în zonă

pentru un proiect de micşorare a poluării mediului, femeia s-a bucurat că ea chiar locuieşte într-o zonă foarte poluată, detectorul de metale a arătat câteva puncte critice, dar „infractorul” a spus că e vorba de chei, de stilou, de un portvizit din metal (chiar îi lasă o carte de vizită simpaticei „poliţiste”!) şi bineînţeles acul de cravată, care ac produce (explică Trucală) şi piuitul detectorului manual de metal care trece pe la subsuoară (e drept, „infractorul” avusese grijă să ridice mâinile atât cât trebuie, ca să poată ţine totuşi, tocul şi pistolul mascate), „descoperă” obiectul delict, dar operatoarea crede şi ea că, într-adevăr, e vorba de acel accesoriu de la cravata cu nod dublu. Zâmbete complezente, unde pot bea un suc, când voi reveni în C. vă caut, sunt prima dată în acest aeroport şi, apoi… ocuparea unui loc în sala de aşteptare. Lectură tactică şi oarece emoţii, fiindcă nu-şi vede „şeful”. În fine, acesta apare. E însoţit de un coleg de la Bucureşti mulţumit/înfuriat că „testul” a reuşit: au trecut, bine mersi, şi cei trei „terorişti” şi, culmea, a penetrat dispozitivul şi „pistolarul” novice.

Se iese din situaţie, cursa Tarom a plecat, cei din tură sunt adunaţi în sala… săpunelilor. Doamna simpatică plânge, iar colegul ei, aidoma ţăranului care vede şi pipăie girafa, pune mâna pe pistol, constată că e greu, că e adevărat, că are muniţie, dar continuă: „Nu, nu se poate. E din cauciuc!”

Mă rog, ora de „dirigenţie” s-a încheiat, s-au împărţit, desigur, elemente motivaţionale din dome niul punitiv şi viaţa merge înainte.

Şeful de la Bucureşti e cătrănit foc, dar „practicantul” Ştefan Trucală n-are de lucru: „Nu facem un test şi la tura cealaltă?” „Că doar n-or fi atât de naivi să nu se văicărească spunând, la predarea serviciului, ce-au păţit!” „Să încercăm!”, zice şi îndrumătorul tânărului învăţăcel.

N-a mai fost la filtru o femeie, dar şi la bărbatul care l-a controlat („N-aveţi bagaj?” „Nu, că plec la Bucureşti să-mi întâmpin patronul englez, iau whisky-ul şi sterlinele şi mâine, cu zborul de dimineaţă, revin. Atunci o să am ceva bagaj şi nişte bombiţe cu zeamă de ploşniţe, dar, din păcate, n-o să mai fiţi tot dumneavoastră în schimb…” „Ba, nu! Chiar sunt. Că mulţi colegi au plecat în concediu şi ne vine rândul mai des!... Aici ce piuie? Aa, acul de cravată! Da. Treceţi. Drum bun!”), a călcat pe becul credulităţii, a muşcat din momeala siguranţei de sine, dezinvolturii relaţionale, încrederii inspirate de carismaticul chimist aflat în slujba inventatorilor whisky-ului ori scoth-ului, dar recunoscuţi în istorie şi ca urmaşi ai perfidului Albion. Tot de un fel de perfidie a fost vorba şi-n aceste ipostaze preventive, în care, deşi urmată de întristare, mâna întinsă colegilor de instituţie a avut şi destulă încărcătură de utilitate.

Cât despre „compartimentarea” muncii şi etanşeitatea dintre cele două ture, faptul mi-aminteşte de ipostaza în care, ani de-a rândul am pus întrebarea, unor serii de cursanţi: „Câte litere are alfabetul limbii române?” şi de fiecare dată am recepţionat aceleaşi răspunsuri eronate, „chichiţa” constituind-o cuvântul litere care face ca toate cele 30 de sunete să devină (datorită lui â şi î) 31 de semne grafice.

Învăţămintele din episodul „extraprofesional”, dar din aceeaşi arie tematică, episod consumat la aeroport se pot trage cu uşurinţă, aşa încât… vă las să cugetaţi…

28.11.2006

MOŞTENIREA ŞI FINII[5]

Una dintre „afacerile” care s-au dovedit şi au rămas prospere după evenimentele din decembrie 1989 este legată de prima meserie din lume. Traficanţii de sex, aşa-zişii peşti, s-au rafinat şi prosperă la concurenţă cu „ilegaliştii” comerţului cu droguri sau cu armament.

Toate articulaţiile statului sunt implicate în prevenţia sau anihilarea unor asemenea făptaşi care, de cele mai multe ori, pentru a masca adevărata preocupare o acoperă cu una-două afaceri mai mult sau mai puţin curate şi acelea.

Despre un asemenea misterios om de afaceri irakian aflat în România este vorba şi-n acest story care a dat destulă bătaie de cap Ştefan Trucală, aflat în zilele de practică din oraşul C. Cei ce l-au trimis în misiune i-au spus doar atât: Culege informaţii des pre patronul acestei firme de transport internaţional. Plus un apendice: Vezi că e foarte suspicios.

Bine şi atât. Vorba vorbei care spune că de la omul rău iei ce-ţi dă şi te mulţumeşti cu atât. Şefii săi, mai ales mentorul din acel oraş transilvan, nu erau răi.

[5] Acest text a mai apărut, în parte, sub titlul „**For sale”**

Dimpotrivă. Dar despre străinul care era mai mult plecat din țară nu ştiau mai nimic. Că are un parc de maşini luxoase, că face transporturi după ce-şi alege şi verifică în amănunt clienții şi cam atât.

Ce-o fi o fi! Ştefan Trucală îşi face câteva zile, la ore diferite drum prin zona luxoasei vile de lângă stadion. Nici nu-i venea greu, căci în zonă se afla şi hotelul unde era cazat el. Şi-a notat mărcile şi numerele de înmatriculare ale maşinilor încercând să-i afle pe posibilii posesori. În fine, se hotărăşte. Într-o zi, pus la țol festiv, cum zice o vorbă de suburbie, intră în sediu. Îl izbeşte ordinea, confortul şi vreo opt tinere, care mai de care mai zână bună, afla te în fața tastaturii, dar derulând pe display, mai toate, jocuri. O întreabă pe prima unde-l poate găsi pe patron, dar aceasta nu acceptă nici un fel de dialog. La fel, şi celelalte! Ştefan vrea să vorbească, totuşi, cu cineva din conducere şi după multe insistențe catadicseşte să-şi facă apariția un tip cu ochelari şi cotiere, grețos şi distant, contabilul-şef şi mâna dreaptă a irakianului. „Clientul" îi spune că vrea să facă un transport de marfă perisabilă în Ungaria, că este şeful unei firme mixte româno-germane, cu sediul la Bucureşti, care încearcă să-şi croiască sucursală şi în acel oraş.

Să fie sănătos, patronul vine peste două săptămâni şi numai atunci poate fi abordat. Altcineva nu poate să dispună alte transporturi decât cele contractate deja. Plus că, de obicei, vehiculele firmei

transportă doar electronice şi, rareori, persoane. Trucală cere un telefon, o adresă, o posibilitate de contact, spunând că nu e localnic şi că i l-a recomandat pe Hassan un amic al său, care a fost mulțumit de prestație. Funcționarul rămâne ferm: fără şef nu se poate face nimic. Iar la şef, când nu e în țară, nu se poate ajunge nicicum. Cu greu, Ştefan primeşte, totuşi, telefonul din biroul contabilului şi permisiunea să-l sune, peste două-trei zile, când revine în C. şi când, poate, primeşte vreo veste din Irak şi, cine ştie, poate reuşeşte să-i ceară şi permisiunea de a efectua acel transport.

În cele două zile, Trucală a rezolvat alte „spețe", dar nici planul în cauză nu l-a abandonat. Într-o zonă atractivă a oraşului a văzut câteva parcele de teren cu plăcuțe „for sale" şi, brusc, cum spune jargonul, i-a căzut fisa. A doua zi l-a sunat pe contabil. „Vreo veste?" „Nimic!" „Dar o consultație puteți să-mi dați. Nu degeaba, desigur! Însă n-aş vrea prin telefon…" „În ce problemă?" „Păi e vorba de o afacere şi am nevoie să-mi recomandați un asociat. Mai concret, am o moştenire în acest oraş de la o bunică, un teren frumuşel în zona Paplaca şi… Chiar nu vă puteți rupe câteva minute?" „Bine. Ne vedem la 16.30 la <<Valea Aurie>>"

În ambianța cunoscutului local, Ştefan Trucală i-a dat detalii despre teren spunându-i că dacă se ocupă să găsească muşteriu are un comision serios.

Tot acolo, din întâmplare, l-a chestionat dacă este chiar aşa de „magnetic” salariul irakianului, încât să nu poată să țină şi contabilitatea viitoarei firme, sau să se angajeze ca administrator cu drepturi depline şi salariu superior, căci e vorba, de fapt, de o reprezentanță germană în România, or, se ştie, nemții sunt oameni serioşi. Contabilul s-a înmuiat. Perspectiva banilor l-a făcut accesibil. Chiar amabil. Şi mai mult decât atât, căci a început să-şi „picteze” şeful, a spus destule şi despre sine (inclusiv ceea ce aflase Trucală, inclusiv despre genealogia lui să sească!), dar cel mai important, a precizat că „opera toarele” P.C. sunt, de fapt, un nou lot pregătit pentru migrațiune ilegală, care-şi aşteaptă rândul pentru a intra în luptă. Lupta plăcerilor, traficul de carne vie!

Tema de cercetare fiind lansată, primul, chiar şi al doilea, pas fiind făcut, lui Ştefan i-a rămas, pentru contabil, să-i promită că-l va contacta când se va hotărî neamțul să-i dea undă verde, iar pentru şefi să raporteze că misiunea a fost îndeplinită.

„E bine, dar mai mult decât ştiam noi, n-ai aflat!” i-a temperat zelul ofițerul ce-i asigura tutoriatul. „Am timp destul c-o să mă mut în curând, în zona Valea Aurie!” glumi Ştefan Trucală. „Da, găselnița cu moştenirea a fost bună!” (Peste ani, o moştenire de la o mătuşă Tamara avea să facă frumoasă carieră în justiție şi în presă, numai că moştenitorul nu era un viitor slujbaş la stat, un bugetar

ce-şi lăsa profesia-pasiune din domeniul chimiei pentru pasiunea-profesie din cel al intelligence-ului).

„Păcat că se-ncheie stagiul dumitale în acest oraş – continuă ofițerul – c-ai fi primit o misiune să afli ce şi cum e cu acele parcele pe care se află cam de multicel oferta „for sale”, întrucât ofertanții sunt şi ei, tot de câtva timp, la aşezământul în care interdicțiile sunt legale, iar camerele de cazare se numesc – cam desuet şi, oricum, nostalgic – celule.”

Oricum maşina cu acest număr de înmatriculare, pe care ai pus ochii şi ai vârât-o în cercul de… suspecte, că vine des la firma lui Hassan, aducând la… muncă pe una din blonde e bine să ştii că e a unui prieten, iar domnişoara locotenent care a refuzat să colaboreze cu dumneata în calitate de „angajată” este soția lui. Amândoi, sunt finii mei.

Ştefan Trucală se recunoscu surprins şi învins, dar şi bucuros că, în doar câteva zile a învățat atât de multe lucruri trebuincioase în viitoarea activitate din domeniul cu totul nou, riscant şi, totodată, atractiv, care este lucrul cu omul şi rătăcirile lui ce pot fi, la un moment dat, în cine ştie ce circumstanțe, periculoase pentru siguranța statului, pentru securitatea națională.

05.12.2006

BRUNETA ŞI SECRETELE[6]

Nu trecuse mult timp de la schimbarea sa de status social, că ofițerul Ștefan Trucală a şi primit un caz complex. Deşi aparent simplu, primul pas necesita multă precauție, dacă nu cumva destoinicie. Era vorba de un intelectual român, conferențiar la Politehnica bucureşteană, care-şi găsise o acoperire foarte credibilă şi greu de depistat, în activitățile sale paideutice, dar, mai ales, cele necurate. Sub masca îndrumării studenților pentru realizarea lucrărilor de licență, de fapt, culegea date şi informații mai mult sau mai puțin în orb, prin inter mediul acestor tineri pe care-i canaliza cu exigență spre domenii de interes, mai ales din combinatele petrochimice, de unde trebuie să culeagă şi să ... valorifice date de ultimă oră şi de interes.

Reuşita era asigurată, micii cercetători având porțile deschise peste tot întrucât foştii studenți ai „vectorului" bănuit/urmărit ajunseseră în funcții de conducere în acele combinate.

Documentarea cazului de spionaj-trădare era fără dubiu (participarea la un curs în Marea Britanie,

[6] Această povestire a mai apărut într-o variantă, sub titlul „**Cheia... insuccesului**"

recrutarea magistrului, comportamentul său total ciudat la revenirea în țară, schimbarea liniei de muncă, suspiciunile, urmărirea, preocu pările etc. erau grăitoare!), dar pentru a ajunge la parchet trebuiau probe administrate ca la carte. Mai ales azi când „respectarea drepturilor omului" devenise punct obligatoriu al incipientei noastre democrații, iar tirul presei despre abuzurile „odioasei securități" genera o oarecare spaimă, inhibiție, emoții şi pentru noii funcționari de informații care privesc securitatea națională.

Trucală şi-a schițat un plan, vizând, în principal existența unor documente catalogate secrete şi strict secrete aflate asupra profesorului, în mod ilegal. Era aproape sigur că respectivele obiecte delicte se află în fişetul său, dar acolo nu se putea pătrunde sub nici o formă. Deşi avea şefă de cabinet, sarcina încuierii/descuierii şi-o asumase personal. Şi totuşi. Secretara (o brunetă, de data asta), era pasionată cititoare de literatură polițistă, inclusiv vestita colecție „Biblioteca Jandarmului", şi de filme cu justițiarul agent 007. (În treacăt fie spus, de-a lungul istoriei, sexul frumos a dat destule bătăi de cap agenților slabi de înger, dar şi de multe ori, ele însele s-au dovedit agenți de calitate!).

Ștefan a aruncat momeala într-o zi când „şeful" femeii era plecat, iar el venise să se intereseze de un dosar al unui produs chimic, din partea facultăți

care etc., etc. potrivit legitimației…şi scenariului dinainte ticluit. „Vă plac policierurile de vreme ce le savurați şi-n timpul programului! Am citit şi eu „Omul din coşmar” de Nicolae Rotaru. Merită riscul!” aruncase o vorbă cu două tăişuri Trucală. „Da, îmi plac…” A urmat un dialog pe teme detectivistice, cu spioni şi spețe palpitante şi, în final, o propunere de a practica acest exercițiu pe viu. Secretara a intrat în joc. Cu o anume reticență, fiindcă universitarul nu o lăsa să intre în biroul lui, nu-i lăsa cheile, iar în privința fişetului nici vorbă. Plus că, după ce ea pleca din anticameră, el mai rămânea până târziu, lucrând la proiecte de cercetare sau la temele de licență propuse de studenți.

Nu-şi intrase în drepturi scanerul, iar docu mentele de interes erau adevărate cearşafuri, aşa încât profesorul (cum avea să se dovedească ulteri or) le fotocopia şi le transpunea pe un suport magnetic cu ajutorul unei scule furnizate de beneficiar.

Singura soluție pentru „betonarea” dosarului rămânea penetrarea biroului cu cheie potrivită. „Crezi c-ai putea s-o… împrumuți într-un fel anume s-o văd dacă e ceva deosebit?” şi-a întrebat Ştefan viitoarea colaboratoare dintr-un viitor... proiect realizat cu fonduri Phare de care tocmai se ocupă şi ar avea nevoie de o secretară descurcăreață ca bruneta, bla, bla, bla, made in scenariu... „Cred că da!” a fost răspunsul. Şi chiar a reuşit. Într-o pauză de curs, cu

iuțeală de mână şi nebăgare de seamă secretara a subtilizat cheile, i le-a „împrumutat” lui Ştefan Trucală pentru câteva clipe, acesta a intrat într-un loc al stărilor de necesitate, le-a transpus pe plastilină şi le-a restituit urgent colaboratoarei care, şi ea, le-a adus şi le-a pus la loc în biroul magistrului, unde a intrat venind, exact când şeful avea un musafir, împotriva regulii de a nu-l deranja în asemenea situații, şi aducând o tavă cu o cafeluță:„Mi s-a părut că ați cerut o cafea?!” „Nu, n-am cerut. Ştii doar că eu nu...” „Lasă, colega, că beau eu. Chiar mulțumesc doamnei secretare că s-a orientat...”

La câteva zile, secretara îi telefonează lui Ştefan că documente de tipul celor căutate au intrat la mapă, iar un plic strict secret a venit cu un curier de la Combinatul petrochimic Piteşti şi s-a înmânat direct magistrului. În acelaşi răstimp, Trucală avusese un răsunător eşec. Îşi crease „alibiul” prezenței matinale la biroul suspectului, mai ales că era în preajma examenelor. Era pregătit să spună că e din provincie, c-atunci a avut tren şi s-a grăbit să vadă tabelul cu probe, repartiția candidaților pe săli şi să vorbească cu cineva. A crezut că, fiind vorba de examen, e asigurată o permanență la facultate, găseşte pe cineva la cabinet sau în biroul şefului şi de aceea a venit cu noaptea în cap acolo…

Înarmat cu cheia reprodusă de specialiştii serviciului în după-amiaza precedentă, venise tiptil,

bătuse la uşa cu pricina să se asigure că dincolo nu e nimeni, cu toate că lumina stinsă era un prim indiciu, apăsase şi pe butonul telefonului serie al secretarei, ascultase eventualul foşnet prin uşă, aşteptase răspunsul la apel şi, fiindcă nu se produsese nimic deosebit… vârâse cheia în yală. Tentativă eşuată. Nu s-a potrivit. A fugit la colegii care au realizat „sosia". Autorii cheii au făcut alta, au pilit-o, au aranjat-o şi, la adăpostul întunericului, Ştefan a reluat tentativa. Abia atunci a observat că emoţia l-a orbit prima dată, căci, pe uşă erau doi butuci de yală: unul dezafectat (cel în care a încercat cheia şi, evident, n-a mers) şi cel bun în care a vârât dublura acum, a răsucit şi minunea s-a produs.

Ofiţerul s-a văzut în acel paradis nocturn, era vară-n toi, de afară, prin ferestre se prelungeau mistere răcoroase, ce-l ajutau să transpire mai puţin.

Între acţiunile pregătitoare Ştefan luase şi o iniţiativă acoperitor-ajutătoare. De pildă, printr-o circulară către combinatele petrochimice, solicitase să se precizeze ce caracter au unele documente, între care şi cele aflate, fără drept, în posesia profesorului. Toţi au răspuns prompt la circulara oficială, mai puţin piteştenii. Se adâncea, astfel, o bănuială şi se accentua, pentru argeşeanul de baştină care era Ştefan Trucală, o amărăciune. Prietenia dintre directorul Combinatului botezat Explodava pe vremea savantei chimiste „Codoi" şi „vectorul" principal al demersului informativ era

cunoscută. Încet, încet, şi aspectul privitor la oferta de documente secrete în afara cadrului legal a devenit, certitudine. Temporizarea răspunsului la solicitarea unei instituţii a statului privind caracterul unor documente şi-a vădit cauza şi prin faptul că, în reţeaua GSM, bossul piteştean i se adresa magistrului bucureştean în maniera: „Vezi că am primit o adresă şi a venit şi unu' de la SRI care se interesează de ele. Trimite-le urgent înapoi că sunt strict secrete. Ne vedem pe autostradă mâine la prânz, la kilometrul 36!"

Mai ceva ca-n filme. Sau exact ca-n majoritatea cazurilor certaţilor cu legea când realitatea întrece ficţiunea.

Acea convorbire a fost declicul pentru pătrunderea profesionistă şi autorizată în biroul în care se aflau obiectele delicte. Prezumţia şi bănuiala s-au adeverit, acele hârtii de valoare au fost duse la reprodus, şi-au intrat în rol cei de la supraveghere (care se aflau la post şi înainte, pentru a preveni sau bloca eventuala sosire la birou a magistrului suspect!), filajul pe autostradă a fost simplu, „tranzacţia" a avut loc, mijloacele optice şi-au făcut datoria, parchetul a fost satisfăcut cu probele administrate, iar Ştefan Trucală şi-a înscris în palmares primul caz curat de trădare-spionaj, pe zona Vest.

Numai că satisfacţia ofiţerului care şi-a însumat o risipă de ore de nesomn, emoţii, variante de abordare, scheme tactice, măiestrie de abordare a

brunetelor (după obişnuinţa în „cucerirea" blondelor!), inedit al operaţiunilor conexe (precum „amprentarea" cheii), cooperarea cu ceilalţi colegi într-o acţiune compartimentată, satisfacţia, zic, a fost alterată când a constatat că răspunsul de la Piteşti, deşi a venit târziu, privitor la documentele secrete incriminate a avut următorul conţinut: „Sunt documente clasificate, dar nu afectează siguranţa naţională".

Această chichiţă i-a…salvat pe făptaşi de imparţialitatea zeiţei legate la ochi. Nimeni n-a marşat pe ideea că, dacă nu afectează securitatea, de ce sunt „solicitate" de beneficiar pe uşa prin dos!

Privatizările dubioase care au urmat, prosperitatea directorului devenit om de afaceri, relaţiile cu susul politic, deşi grăitoare, rămân repere translucide într-o democraţie incipientă, în care tranziţia continuă să fie scuză şi alibi până când acest tronson de drum al unei deveniri statale noi, la standarde continentale, va fi parcurs şi se va ajunge la adevărata infrastructură pavată cu bune intenţii, onestitate, sentimente patriotice şi prevederi legale ferme, universal valabile şi aplicabile. Care este cheia pentru această dezirabilă stare de fapt? Una adevărată, greu de falsificat, nici măcar într-un simbol electoral care s-a dovedit tot şperaclu pentru credulitatea noastră carpato-danubiano-pontică şi, de curând, euro-atlantică.

09.12.2006

MITICĂ DE BUCUREŞTI[7]

Evoluţia informaticii este una de tip epidemiologic. „Microbul" ciberneticii nu mai poate fi stopat. Adevăraţii bacili, stafilococi, viruşi, enzime, streptococi ai acestei „maladii" sunt biţii. Prin naşterea şi evoluţia incredibilă a internetului, traficul (scurgerea) de informaţii aproape c-a scăpat de sub control. De tristă faimă, deşi de… mândrie naţională, cele mai sigure sisteme informatice din ţara number one au fost „sparte" şi… vulnerabi lizate de un puştan rebel din România.

Cu atât mai mult, tentaţia (fie din spirit de aventură, ca a tânărului din Arad, fie din spirit mercantil ca a majorităţii acţiunilor ilegale!) de a fura şi trafica informaţii în mod profesionist, informatizat, electronic este mai mare!

Un asemenea context a furnizat şi bănuiala lui Ştefan Trucală, el însuşi specialist în „sculele Satanei", cum ziceau sacerdoţii calculatorului, la începuturile erei info, care, acum, se află în dotarea chiar şi a precuvioşilor de la Sfântul Munte! Bunăoară,

[7] O variantă a acestui text a mai apărut sub titlul „**Craiul de Curtea Veche"**

dintr-un nod internet situat în citadela Almei mater din oraşul C.N., părea că se scurg informaţii nedestinate publicităţii către Occidentul avid de a şti mai multe despre Răsăritul abia evadat din mrejele comuniste.

Un profesor, cam ursuz şi oarecum suspect, s-a arătat pasionat de siguranţa sistemelor informatizate, făcând, fără ecou, chiar unele propuneri pentru asigurarea securităţii acestora şi prevenirea scurgerii de date cu caracter secret.

Ştefan a vrut să-l abordeze pe inabordabil. Uneori, legenda cea mai bună o constituie adevărul-şoc. După ce l-a studiat îndelung, Trucală hotărăşte să atace. Dotarea cu tehnică de înregistrare-stocare-retransmitere a convorbirilor a devenit un accesoriu desuet: cărţile şi filmele abundă de asemenea proce-duri…senzaţionale. Şi totuşi, din precauţie ofiţerul a avut un asemenea minifon asupra sa când s-a înfăţişat la biroul individului „imposibil de recrutat".

Acesta se afla într-o discuţie profesională cu o subalternă. Arogant, acru, sătul de vizite, bine situat în ierarhia intelectuală, vrea să-l asculte, însă numai cinci minute (n-are secrete faţă de acea subalternă, dar, totuşi, şefă!), dar Ştefan face o eschivă, lasă să i se vadă, neglijent, şi hamul pe care se afla nelipsitu-i pistol cu gaz, face pe misteriosul şi are „insolenţa" să invite… gazdă pe balconul de la propriul birou. Tupeu, curaj, îndrăzneală! Acolo îi şopteşte că este de la SRI şi că vrea să-i ceară sprijinul în… I-a înşiruit

exact ceea ce, de-a lungul timpului, individul respectiv tot înaintase forumurilor competente, dar fusese tratat cu … tăcere. Cele cinci minute de convorbire pe acel balcon, de fapt, o terasă destul de încăpătoare, s-au transformat în aproape 250 de minute, timp în care doamna (colega specialistului IT) a stat cuminte şi a aşteptat cu problemele sale majore, urgente şi numeroase în stand bye.

Înarmat cu ce-i trebuia, Trucală a plecat convins, şi el, şi gazda, că s-a cimentat o relaţie umană ce poate… degenera într-o prietenie, care are un liant mai rar: iubirea de lege şi respectul faţă de ţară. Dacă nu cumva invers, chit că e acelaşi lucru.

Aspectul (recrutarea unui rezistent la colaborare, pe care, apoi l-au valorificat colegii lui Trucală!) i-a atras un oarecare renume şi, bineînţeles, i-a adus în dar o misiune cel puţin ciudată de atragere la conlucrare a unui personaj de … romanţ, mai rezistent, mai lunecos, mai... imposibil de abordat ca primul.

Individul era (mă rog, părea) un artist, un domn, un boem, un crai de Curtea Veche. Şi chiar era. Umbla pus la patru ace, emana subliminal… mărci de firmă de renume într-ale cosmeticalelor, se-nvârtea în cercuri înalte, avea, însuşită la zi şi absolvită de nota zece, şcoala disimulării, cursurile mascării, temele mistificării, arta minciunii, machia velismul, mitoma-nia, tot dichisul „prestidigitatorilor tranziţiei".

Altfel, un amărât, combinat cu o țigancă bolnavă, pripăşit într-un cartier sordid, locuind opt suflete într-o cameră, dintr-o dărăpănătură.

Bănuiala oamenilor legii s-a adeverit, deşi destul de greu: omul era implicat în traficul de stupefiante, dar nu la nivel de bochetari-plasatori, ci la cel de gulere albe-tranzacționişti-repartitori. Fapt e că, zile şi săptămâni în şir, cu filaj, cu tehnică, cu urmăriri, n-a putut fi „localizat" şi abordat într-un loc, într-un habitat. Era ca argintul viu. Intra pe-o uşă şi se evapora pe-o fereastră, se scurgea pe un gang şi dispărea într-o maşină. Parcă trăgea duble la filmările lui Sergiu Nicolaescu.

Era protejat de oficiali, fiindcă era personajul pitoresc, cunoscut, pus pe şotii, nelipsit în anturajele high-life-ului, la fel cum are locul său poetul excentric Paul Daian la târgurile şi saloanele de carte trâmbițând anunțuri ludice şi-mpărțind fiori de pitoresc nostalgic.

Singura soluție (recomandată ca ultimă variantă) pentru abordarea „personajului" rămânea… strada. Bine, bine, dar cum? În furnicar, în plin buric al târgului celui mai mare, sorții de izbândă sunt minimi pentru indivizi ce nu pot pune probleme, dară-mi-te pentru prestantul şi misteriosul fante de Bucureşti.

Şi, totuşi, Ştefan încearcă. Pregătirea a fost ca a unui strateg minuțios. Locul – zona centrală – a fost „ocupat" de trei ofițeri, colegi ai lui Stefan, care erau

„alimentați" cu ce şi cum de filaj: cel pregătit pentru abordarea directă – un atlet, înalt, bine legat, bine îmbrăcat şi pomadat, cu o carte de vizită pe care se afla doar stema țării, un nume, o funcție neutră „consilier" şi un număr de telefon – urma să-l „contacteze" la semafor. Lângă el se afla un trecător (coleg), iar vizavi altul, în ținută sport (al treilea ofițer). La distanță de vedere era şi artizanul… recrutării, dialogând cu un jandarm în uniformă, pe care-l ruga să-l sprijine dacă va fi nevoie. Din fericire, datele prezumției au coincis cu cele ale supraveghetorilor operativi. „Clientul" a poposit la semafor. Din întâmplare, de după lentilele fumurii, atleticul îl remarcă şi-l abordează direct: „Salut, Mitică. Ce faci! N-am putut sta de vorbă aseară la Clubul Diplomaților că mă grăbeam. Şi acum mă grăbesc. Dar, uite! Şi sună-mă mâine!" S-a făcut verde, Mitică a dat să spună ceva, „consilierul" a dispărut, el a dată să vâre cartea de vizită în buzunar şi atunci a constatat că era însoțită de-o bancnotă de 100 €, frumos pliată. A transpirat pe zebră, dar exact atunci se ciocneşte cu un alt cetățean (ofițerul de vizavi) care-i şuieră la ureche: „Sună-l, Mitică! N-ai ce pierde. Dimpotrivă!" Şi dispare şi acest misterios şi se schimbă iarăşi roşu la semafor, iar pe trotuarul unde a ajuns omul nostru e gata să facă infarct. Îl aduce cu picioarele pe pământ, un alt bărbat care traversase şi el, în spatele lui şi care i se adresează: „Sună-l peste o

zi. E chestie serioasă! Şefu' e mărinimos. Şi ai grijă de soție! Du-i medicamente!"

Insul e bezmetic. I se-ntunecă privirea. Şi de-ar fi putut privi limpede, n-ar mai fi avut de unde să-l ia pe cel ce-şi dezbrăcase geaca din mers şi se volatilizase. Abia poate să-şi închipuie că cei doi pot fi bodyguarzii mărinimosului pe care, sincer, nu şi-l mai aminteşte, dar sigur s-a aflat aseară la Clubul Diplomaților unde şi el (cum rezultă din încadrarea operativă şi filajul discret!) a fost şi s-a simțit bine cu mari mahări, dar şi mari „mici" mafioți din zona morții albe.

„Însoțit" profesionist, „vectorul" debusolat a slalomat printre blocuri, pe trasee de aurolaci şi câini vagabonzi şi a ajuns în iadul de domiciliu, în ruina cu opt suflete, unde soția sa era chinuită de suferință. Văzând-o şi-a adus aminte de bancnotă primită împreună cu dreptunghiul de carton pe care se afla numărul de telefon al consilierului…. Ştefan Trucală. Omul a dat fuga la farmacie, a cumpărat doctoria scumpă, a adus-o femeii, apoi a înroşit telefonul sunând. N-a răspuns nimeni că nu era… mâine.

A doua zi, după al doilea țâr, un... şef de cabinet îi face legătura cu domnul consilier. Ştefan Trucală îşi drege vocea: „Salut, Mitică! Mi-ai umplut căsuța poştală de apeluri. Nu ți-am spus că plec în provincie. Abia am sosit… Cum se simte doamna?... Lasă, lasă. Uite, ai mai putea primi nişte bani. Mai

mulți şi mai curați… Dar îți propun să ne vedem mâine… la 11.30 în Piața Victoriei, la intrarea în Banca…Scuză-mă, sună telefonul scurt. Salut, pe mâine!"

Tot bine îmbrăcat şi tot suspicios, la ora fixată a venit. Un ofițer (cel cu care s-a ciocnit pe zebră) l-a condus la bossul. De aici încolo totul a decurs normal. Deşi rețeaua de traficanți a fost penetrată şi destrămată, nimeni n-a ştiut (nici măcar el în totalitate) cine este „trădătorul".

Spurcându-se, însă, la recompense, după un timp, furnizorul a început să livreze conserve ori să fabrice subiecte. Încet, încet a fost temporizat şi, tot printr-o legendă credibilă, abandonat. Culmea e că şi abandonarea a fost la fel de grea ca recrutarea, căci omul era dispus la compromisuri, nu l-a speriat nici când i s-a spus că nu i se mai poate asigura protecția, că e în pericol, nici când i s-a explicat că echipa lui Ştefan pleacă pe termen nedefinit în Irak, nici când i s-a precizat că s-au împuținat fondurile. A fost necesară multă muncă de lămurire şi, apoi, o tăcere totală, în care s-au modificat numere de apel, trasee, fizionomii…

Filajul de întreținere a confirmat că, totuşi, craiul de Curtea Veche a intrat în normalitate şi şi-a găsit un job chiar la Clubul Diplomaților, unde se tot uită doar-doar l-o zări pe domnul „consilier" intrând…

13.12.2006

ABANDONARE ÎN ANGLIA[8]

Ofițerul de informații este o ființă preponderent relațională. El comunică, dialoghează, conversează, negociază, socializează fie cu sursele umane din agentură, fie cu semenii neimplicați cu nimic în teatrul operațiilor de pe frontul nevăzut, fie cu colegii din structurile de intelligence autohtone şi străine.

Ştefan Trucală a avut şansa să se afle la un schimb de experienţă în Anglia. (Dac-ar fi fost vorbitor de limba rusă, ca mine, ar fi avut neşansa dublă – să nu fie nici la specializare la MI 6, nici să mai fi fost recrutat de KGB-ul defunct. Gluma s-a terminat.)

În țara lui Sherlok Holmes e greu să faci pe spionul, necum să fii! Şi, totuşi, cei de pe Tamisa s-au dovedit cooperanți, transparenți, deschişi cu centralesticii din Carpați. Sediul instituției londoneze (dacă era cel real) s-a dovedit accesibil, iar echipele mixte în care au intrat şi patru români s-au pus pe treabă fără inhibiții sau prejudecăți.

[8] Sub titlul „**Măria sa, omul”** o variantă a acestui text a mai văzut lumina tiparului

Supravegheri operative din puncte fixe, urmă rire discretă într-o zonă mult mai aglomerată ca a noastră, cu metrou subteran etajat şi autovehicule supraterne cu etaj, cu protestatari autohtoni şi venetici, cu ambuteiaje pe străzi şi baraje antotero, cu libertăți democratice şi restricții incredibile, dar şi cu alte posibilități de manevră pentru oamenii legii, care acționează la vedere ori sub acoperire.

Românii – în speță, Ştefan Trucală – au primit misiuni uşoare: de relaționare, de legendări controlate (ca funcționari bancari, agenți de publicitate, jurnalişti, prelați, reprezentanți ai organizațiilor caritabile, fani ai unor partide etc.), de orientare, de deplasare, de transport, de reținere, de blocare etc.

Într-o zi, partenerul lui Trucală îl întreabă pe acesta într-o doară: „Voi cum abandonați sursele?” „Simplu!” eschivează Ştefan. „Ce-ai zice dac-ar trebui să-mi arăți?” „Aş zice yes!” marşează românul. „Bine. Iată, ai aici o adresă şi un C.V. Acolo te aşteaptă un colaborator MI 6. Abandonează-l! Crezi că-s prea puține 15 minute?” „Nu”, răspunde sugrumat de emoții ofițerul român.

Când păşea printre blocuri, spre adresa respectivă, citind pe petecul de hârtie cine, ce, când, cum-ul despre viitorul partener de relaționare, i-a venit în gând fantele de care abia a putut să scape la Bucureşti, pe care, odată, l-a şi întâlnit într-un metrou

dintr-o capitală europeană dar, amândoi, deşi s-au recunoscut, au respectat „omerta”.

Acum, chiar dacă a părut un joc spontan, Ştefan şi-a dat seama că partenerii englezi i-au pus, pe el şi pe ceilalţi colegi, în asemenea circumstanţe în mod deliberat şi, desigur, cu pregătire operativ-tehnică adecvată. Limba engleză (vreau să spun accentul, căci Trucală este vorbitor perfect al acesteia) nu a fost un handicap, ci dimpotrivă. S-a temut un moment să nu fie vorba de vreun ahtiat de bani, dispus să fabrice informaţii, să mintă, să falsifice, la fel ca românul ce fusese recrutat pe stradă, cu foarte multă greutate, dar care apoi dând de gustul aventurii şi mirosul banilor fără miros, nu mai voia să renunţe la … patriotismul său, chit că s-a invocat şi vestita dosariadă, adică diversiunea privind deconspirarea securităţii ca poliţie politică şi blamarea colaboratorilor ca turnători demni de oprobriu.

Mă rog, Ştefan a ajuns la locul… faptei, a sunat, i s-a deschis, omul chiar părea din afara sistemului, era un bătrânel care a recunoscut legitimaţia şi parola, după care a acceptat ca musafirul să-i treacă pragul casei. La un ceai englezesc (acolo chiar se bea ceai, nu metafora acestuia, adică whisky, cum se-ntâmplă, uneori şi chiar mai des, la noi!) au discutat despre multe şi de toate, cum e o vorbă, ofiţerul trimis de Mister X, încercând să se facă simpatic şi credibil. Subiectele arzătoare au fost terorismul şi conflictul din

fosta Iugoslavie. Apropo de acest spaţiu fierbinte, Ştefan deschide subiectul delicat. Întrucât şeful lui şi el însuşi vor pleca în acea zonă nu se ştie pentru cât timp, colaborarea dintre distinsul domn şi instituţia informaţiilor clasificate va trebui să înceteze.

Într-un plic (primit de Ştefan de la partener, cu stampilă, parafă şi sigilat) sunt câteva cuvinte din partea lui Mister X, justificarea şi scuzele de rigoare, plus o ultimă şi consistentă recompensă. Cel puţin aşa i-a spus boss-ul când l-a trimis în street-ul cu pricina.

„Întrucât şeful v-a promis că nu veţi lucra cu altcineva, iar dumneavoastră aţi achiesat în scris la idee, până la recontactare, vă roagă să păstraţi aceeaşi discreţie. Chiar şi pentru faptul că acum m-a trimis pe mine, în chestiune de forţă majoră, dânsul fiind deja în zonă, vă roagă să acceptaţi scuze şi să citiţi cu atenţie în plicul care cred c-aţi observat că este sigilat aşa cum l-am primit de la dânsul… Şi, fiindcă, vorba lui Franklin, timpul înseamnă bani, vă las şi vă mulţumesc pentru înţelegere.”

Destinatarul a rămas perplex ori şi-a jucat bine rolul, deşi nu părea, chit că era (cel puţin asta a rămas convingerea lui Ştefan!), un veteran al MI 6-lui, folosit pentru antrenamente şi perfecţionări ale noilor veniţi la şcoala spionajului nedeclarat.

Ştefan Trucală a urcat în lift, a coborât la parter şi în parcare a văzut două faruri clipind. Era autoturismul în care se afla partenerul englez.

„E O.K., mister… Ştef Tix!”

Au plecat să ude evenimentul care a încheiat ziua plină şi, dimineaţa, la sediu, cu prilejul unui mic bilanţ, între altele, s-a comunicat şi faptul că românii au fost la înălţime, afară de unul care n-a putut să abandoneze sursa fiindcă aceea era femeie şi, culmea, chiar l-a atras pe-o pistă credibilă de contraspionaj, dovedindu-i că, de fapt, e româncă şi lucrează pentru unul dintre serviciile secrete din Răsărit, implicat în „revoluţia” din anul 1989 de la Bucureşti via Timişoara. După modul cum i-a povestit, „doar pentru el”, date incredibile despre un personaj militar al revoluţiei cu piciorul în ghips, cum scrie un exeget despre acel decembrie însângerat, şi arătându-i cum se „anulează” tehnica perfidului Albion aflată la ea în apartament, românul a… muşcat şi în loc să abandoneze o sursă, a devenit el „victima” unei … recrutări. Cum se-ntâmplă adesea cu cei ce uită dictonul *la donna è mobile* sau constatarea şefului delegaţiei de ofiţeri români în Anglia, Ştefan Trucală, care afirmă şi susţine cu probe că femeile pot fi mai bune în roluri de agenţi decât bărbaţii. Cu scuzele de rigoare, ca agent al plaivazului şi simbriaş al aventurii epice, ori, dacă vreţi, ca fost aventurier cu parteneriat feminin ajuns la vârsta bărbii albe şi a cheliei majore, nu sunt şi nu pot fi de acord. Dar, dacă se face referendum şi aparţin unei minorităţi, mă supun voinţei celor mulţi. Cum, şi-n cazul acestor file cu

realităţi epicizate, dacă se va dovedi că lectura a fost inutilă, mă angajez să nu mai recidivez, schimbând registrul narativ cu unul liric. Atâta doar că a scrie poezie (având muze de genul feminin, desigur, cum trebuie să precizez pentru a nu fi considerat misogin sau defunct sentimental!) într-o lume a dramatismului în care trăim, e mai greu decât a folosi eficient metode ale muncii informative pentru a apăra securitatea naţională, a veghea la respectarea legii şi a considera omul nu instrument, nu maşină, ca La Mettrie, ci, dacă nu cel mai de preţ capital, ca Marx, ori măsura tuturor lucrurilor, ca Protagoras, măcar o fragilă trestie gânditoare, ca Blaise Pascal, un semen al nostru, demn de respect, capabil de convieţuire, binemeritând admiraţia, încrederea şi dragostea noastră.

Zic, susţin, subscriu, declar şi răspund!

18.12.2006

VEŞTI DE LA ȚARĂ
(Proze demilitarizate)

„În punctual cel mai profound din noi, când dai de fund şi pipăi abisul, eşti răvăşit pe neaşteptate – reacție de apărare sau orgoliu ridicol – de sentimental de a-i fi superior lui Dumnezeu.

EMIL CIORAN

BALCONUL

Zăduf mare ca-n Caragiale! Peste tot, fierbe pământul. A trecut de patruzeci de grade, dar nu se-anunță la radio mai mult de treizeci şi opt ca să nu intre lumea în panică. Şi în casă simți că te sufoci, dar-mi-te afară. Oamenii rezistă. Cu greu, dar rezistă. Florile cu care mi-am împodobit jgheabul din balcon s-au pleoştit, trag să moară. Dacă le torn apă la rădăcină, mai rău le fac – le opăresc, iar cea turnată seara când se-nmoaie vipia două-trei ore, a doua zi se evaporă.

Ziarele scriu despre explozii solare, de furtuni magnetice, de găuri în stratul de ozon, de efectul de seră; o să fim pe Terra ca-ntr-un cuptor, o să ne răscoacem. Ştirile din presă se duc care încotro, le prelucrează fiecare după bunul plac. Administratorul blocului în care locuiesc a fixat ziua de poimâine drept ultima pentru trăitorii din această parte a Bucureştilor. „Gata, s-a zis cu Colentina, o să ardem de vii ca şobolanii, o să ia foc tot şi n-o să mai aibă nimeni ce să facă, la fel ca-n America unde ard pădurile în neştire. Ce, te pui cu Dumnezeu?" Aşa spune octogenarul şi nimeni nu-l ia în seamă, mai ales copiii

care scot limba la el şi mâzgălesc cu creta uşa pe care scrie „Administrație". Le place împieliților, să-l vadă înfierbântându-se şi apucându-l bâțâiala pe fostul ofițer, pe jandarmul Sache Micşoreanu, administratorul blocului M2P.

Abia s-a dat în folosință acest imobil cu patru etaje în care s-au mutat o puzderie de bătrâni, ca urmare a demolării caselor avute în zona sistematizării ceuşiste din partea de Răsărit a Capitalei. Printre ei şi-au găsit loc şi vreo câțiva locatari care îmbunătățesc întrucâtva media de vârstă, între care şi eu.

Bătrânii blocului au încercat să vâre pe balcoane cât mai multe dintre cele avute pe bătătură: cotețe de păsări, scule, butoaie, scânduri, ghivece cu flori, dulapuri, topoare, scaune, lighene, scări, teascuri, borcane de sticlă, săpăligi, maldăre de mărunțişuri care mai de care mai inutil acum când a dispărut ograda şi lighioanele curții. Le trebuie mult timp să se obişnuiască cu traiul la bloc. Păşesc prin casă de zici că se smulge lustra din tavanul vecinului de dedesubt şi se strigă pe nume de se-aude vocea peste trei etaje. Cât priveşte respectarea unui anume program, ei fac exact pe dos. La prânz se adună-n fața imobilului şi se pun pe sporovăit, că nu poți pune capul jos, iar seara se culcă imediat ce amurgeşte, urmând ca a doua zi, sculați cu noaptea în cap, să dea deşteptarea la tot blocul. Trosnesc, bocănesc, îşi fac de lucru cu sapa, cu grebla, cu ciocanul, cu toporul. Închid bucățile de

teren cu plase de sârmă, sapă, cară pământul, seamănă cine ştie ce şi udă cu furtunul montat la chiuvetă şi scos pe geam. Când se pune hăbucul ăl mare de retrag la umbră şi se aşează pe tainã.

Pun țara la cale, detronează gestionari, fac graficele aprovizionării cu butelii de aragaz, cartofi, pâine, cuie, brânză de vacă, ceai hepatic, ceapă de apă şi te miri ce. Aduc trecutul în prezent, îşi întorc vârstele înapoi cu câteva decenii şi dau lecții câte unui copil care se nimereşte în fața blocului şi cască gura la ce povesteşte „tataia" acela fără dinți de la unu, ori „mama-ia" aia care merge ținându-se de pereți, că nu vede nici cu ochelari şi care stă în garsoniera de la doi, singură, uşă de uşă, cu administratorul jandarm deblocat. Altminteri, oameni de treabă colocatarii mei. S-a urbanizat zona, i-a înghițit Capitala, au devenit bucureşteni, dar au rămas țărani. Țărani cu păreri de bine c-au scăpat de grijile aprovizionării cu lemne, cu butelie şi cu câte altele şi cu păreri de rău că fostele lor grădini cu răzoare au devenit pentru toți doar una şi cu bani – Piața Obor.

Mă rog, nu sunt răi de pagubă, c-au câştigat pe-altă parte. În fața blocului au făcut, pe stânga şi pe dreapta, la uşa de la intrare, două bănci, le-au sudat ăia de pe şantier, contra un kil de rachiu, de care s-a lipsit madam Uțoiu care ocupă apartamentul unu la parter. Bărbatul doamnei Uțoiu, nea Icu le-a vopsit şi acum bătrânii stau pe limbile acelea metalice, fața în față, şi discută.

Vin şi cei din imobilul de vizavi. În blocul acela stă şi decanul de vârstă al fostului sat sau mahala sau cum s-o fi numit partea asta a Fundenilor care s-a umplut de blocuri peste noapte. Moş Hristache are 99 de ani şi se ține bine. „Păi ce, mă dau ca alde Tudorache, ca Sofia şi ca Ana? Nu, vreau s-apuc să gat şi două-mii-ul, să văz şi eu cum se-ngroapă un mileniu", zice făcând aluzie la primii decedați, trei bătrânei betegi care nici n-au apucat bine să se mute la bloc că au trebuit să dea în primire şi de aici. „Asta-i viața, nea Tache, zice Lina Uțoiu şi copiii pufnesc în râs că o babă îi zice unui moş nene. De unde să ştie pruncii că odinioară şi dacă aveai doi ani mai puțin decât cineva, trebuia să-i zici nene sau lele? Dară-mi-te să ai cu cincisprezece ani mai puțin decât bătrânul acela care nu leapădă căciula izinită şi roasă pe margini nici pe-un aşa zăduf.

Ies pe balcon. Afară e mai cald ca în sufragerie, deşi ventilatorul n-a stat nici o clipă. Când va veni înştiințarea de plată parcă văd că pentru curent electric, iar o să dau jumătate din agoniseală. Dai, ce să faci? De radio nu te poți lipsi, de maşină şi fier de călcat nici atât, la televizor trebuie să te uiți, iar frigiderul pe-un aşa zăduf e indispensabil. Mai pui la socoteală şi câteva becuri, şi casetofonul pe care-l tot zăpăceşte copilul, şi ventilatorul pe care l-ai montat pe masa de lucru.

Am două balcoane. Unul din sufragerie în spatele blocului şi celălalt, identic, din dormitor, în faţa imobilului, lângă care se-adună bătrânii şi sporovăiesc.

Am ieşit pe cel din spate, unde e soare doar dimineaţa. Acum e un fel de umbră aci, dar văzduhul fierbe. Nici copiii nu se mai zbenguie în spatele blocului pe grămezile de gunoaie şi pământ, prin gropile pe care le tot cască şi astupă buldozerele şi excavatoarele: ba să vâre un cablu în pământ, ba să înnădească o ţeavă, ba să-ndrepte un trotuar.

Aici, în spatele blocului se află o echipă de muncitori. Nu le tace gura. Pregătesc şi toarnă beton, fac alei, pun borduri, aduc civilizaţia în această margine de Bucureşti.

Un ins înalt şi subţire, îmbrăcat în salopetă bleumarin, oltean pesemne, vorbeşte iute şi fumează nervos. E şeful tuturor, desigur. De-ndată ce se repede la un altul, mai scund şi mai tânăr, pipernicit, cu bustul gol, năclăit de sudoare şi cu părul de un blond spălăcit. Îi arde două palme şi strigă la el cât îl ţine gura: de ce? Ăilalţi se opresc din lucru şi privesc. Abia atunci înţeleg că cel pălmuit este băut. Strigă şi el, vorbe nedesluşite care vor să fie cuvinte de ocară, desigur, ridicându-se cu greu de pe-o grămadă de balast, dă în pământ cu boneta soldă ţească pe care-o avea pe creştet şi cere să fie legat pentru a nu face moarte de om. Şeful se face că nu aude, toţi ceilalţi nu-i iau în

seamă. Dacă vede că inginerul nu se teme, măsoară cu un metru flexibil lăţimea unei borduri, după care, cu un creion ţinut după ureche face un calcul într-un carneţel. Cel blond, scund şi înmuiat de aburii alcoolului, lasă lopata şi boneta şi pleacă împleticindu-se. Rămân ceilalţi şapte – şeful care şi-a pus pe creştet un coif făcut dintr-un ziar şi care aprinde ţigară de la ţigară, ameninţându-l în lipsă de beţivan – precum muncitorii, patru bărbaţi şi două femei.

Vine *cifa*. Manevrează cu greu şi cu zgomot în îngustimea blocului. Apoi toarnă betonul care se-ntinde ca o pecingine peste pământul plin de gunoaie şi râmat cu lopeţile, sapele, hârleţele. Unul dintre bărbaţi – scund, burtos şi cu fes dungat peste părul negru, slinos – mânuieşte jgheabul autobeto nierei, în timp ce-i spune şefului ceva, făcând pe misteriosul.

Femeile – una exagerat de grasă, în mâna căreia lopata parcă-i băţ de chibrit, şi alta slabă, căreia îi tot cade basmaua înflorată de pe creştet – întind balast printre bordurile aliniate de insul acela mic, nebărbierit, cu bască decolorată pe creştet, care nu scoate o vorbă.

Revine cel bătut. Femeia grasă îl lămureşte să se-astâmpere că-şi pierde slujba. „Mare brânză, ce slujbă, şef de coadă de lopată!” Promite să se răzbune. Îşi găseşte boneta kaki, o ridică, după care iarăşi dă cu era în pământ. Unul mic, cu bustul gol şi pantalonii sumeşi, cu chelie şi slab de-i poţi număra coastele, ridică o găleată

de apă şi i-o toarnă în cap chefliului. Toţi râd zgomotos. Blondul dă din coate ca un câine opărit. „Mai taci, dracului şi pune mâna pe lopata aia, dacă vrei să-ţi pun o pilă pe lângă soră-mea şi să te fac cumnat!” spune cel cu coastele ca o claviatură de acordeon.

Alături a apărut un copil. Stă cu degetul în nas şi nu înţelege nimic.

Şeful care vorbeşte iute cum toacă meliţa, i se adresează: „Măi, Cascarache, du-te şi tu şi umple găleata aia de apă de la ţâţână. Vrei? Hai, neică, fiindcă pentru tine stăm noi aici în arşiţă, să-ţi facem drum, alee de ciment ca să nu te uzi la tălpi când o ploua …”

Copilul pleacă cu găleata.

– Când o ploua, că de-o lună n-a căzut o picătură? zice femeia slabă, aranjându-şi din nou, sub bărbie, basmaua gălbuie cu flori roşii.

– Mi-au scris ai mei că şi la Bihor e tot prăpăd.

Pleacă *cifa*, zgomotos cum a venit, se zgâlţâie geamurile, iar cei care-au pus capul jos la ora amiezii se trezesc.

Un pui de vânt zboară coiful de hârtie de pe capul şefului. Ăl burtos dă fuga să-l prindă.

– Lasă-l dracului, Marine, că pun şapca, zice păgubaşul.

O scoate din buzunarul bluzei, dă cu ea în palmă de câteva ori s-o scuture şi-o pune pe creştet. Apoi vâră metrul frânt, sub cozoroc şi se scarpină.

Se-ntoarce copilul cu găleata plină. Abia o duce. De la un balcon strigă o femeie: „Andrei, treci acasă! Ce tu eşti angajat să cari apă?” Toţi şapte, opt acum, pentru că a rămas locului şi chefliul, îşi trec din mână în mână o cană cu emailul roşu. Beau răpuşi de sete şi inimă rea.

Cel cu cizme şi bonetă cu ţumburuc ia ciocanul şi se duce să-şi continue pusul bordurilor. Îl ajută femeile care aruncă balastul.

Mai cât acolo, doi inşi joacă table. Chefliul s-a uitat un timp la ei, apoi s-a dat într-o rână pe iarba arsă. A aţipit. Puţin, fiindcă de la etajul patru al acelui bloc a început să curgă apă pe-o ţeavă: o femeie îşi spăla balconul. S-a sculat rătutit. Se pomeneşte înjurând. Pe şeful desigur:

– Da aşa crede el, tu-i cruşea şi Sărindaru’ mă-si, că-l las aşa!?

Nu-l mai bagă nimeni în seamă. Cel cu cămaşa în dungi şi-nnodată la brâu trece nisipul printr-o sită, îl aruncă cu lopata şi de dincolo îl ia cu o găleată, cel cu burtă şi cu cizme de cauciuc.

Chefliul îşi stoarce un tricou marinăresc şi-ntreabă cât e ceasul. Doar femeia grasă şi şeful au ceas la mână. Nu-i răspunde nimeni.

Cel cu chelie, „acordeonistul” bate un băţ în Pământ, îi leagă în cap o sfoară şi-o întinde până sub geamul deasupra căruia se află firma Alimentara stropită cu vopsea şi mortar şi cu prima literă spartă

deja. Trasează noul drum al bordurilor pe care le aşează cel scund, cu basca izinită şi-ncălţat cu cizme de cauciuc, după ce şlefuieşte acele paralelipipede grele cu ciocanul şi după ce femeile au aşezat câteva lopeți de balast drept temelie.

– Mare minune dacă or ajunge! zice şeful.

– Păi, da, că le-am pus să nu le descarce de ieri. Bineînțeles că azi noapte au furat țiganii pe rupte, constată cel burtos şi cu fes dungat.

– Ce dracu să facă şi cu borduri? zice femeia cea grasă aşezându-şi şi ea pe creştet basmaua albă cu flori tot roşii, decolorate de soare.

– Sticli goali, cumpăăăr! se-aude brusc şi prelung.

– Ei, poftim, vorbeşte de lup … constată femeia slabă, scoțându-şi tenisul din picior şi scuturându-l de nisip. Îi urmează exemplul şi cea grasă. La un moment dat, toți se opresc din lucru şi-şi scutură cizmele şi tenişii cu care sunt încălțați.

Printre blocuri se strecoară o maşină albastră, un *aro* cu însemnele miliției.

– Pe cine o fi căutând? întreabă cel ce aşează borduri.

– Pe nimeni, patrulează! zice şeful.

– Pune mă mâna pe lopată că te dau pe mâna ăstora, zice cel slab către chefliul cu grai de moldovean.

– Dai pi mă-ta. Mai ghini îi dau pe mâna miliției pe cine ştiu eu, fiindcă loveşte oamenii ….

răspunde „marinarul” cu bonetă kaki, abia limpezit de aburii beției.

Toți râd. Femeia grasă îl ia la rost:

– Apăi să ştii că dacă nu treci la treabă, te altoiesc eu de-ți merg fulgii. Ia dă fuga şi umple găleata aia cu apă.

Chefliul fuge numaidecât. Îi e şi frică şi ruşine de femeia aceea care i-ar putea fi mamă.

„Acordeonistul” bâțâie şi el de acolo. Pune mâna pe o roabă în care sunt două teuri mari, unul negru şi altul natur, lăcuite amândouă. O mută mai încolo, după care îşi aprinde o țigară.

Soseşte apa. „Unde a cana? A luat-o dracul de copil, a plecat cu ea când l-a strigat mă-sa”. Bărbații beau direct din găleată, le curge pe piept, dar nu le pasă. Femeile fac cornete din hârtie de ziar.

– Citirăți „Scânteia”? Cică se măresc lefurile! spuse femeia slabă ştergându-şi buzele cu podul palmei.

– Citirăm, dar să vedem, zise iarăşi „acordeonistul” după care se repezi la viitorul lui cumnat şi-i trase pantalonii de pe el. Toți râd. Tânărul cu părul de un blond spălăcit se chinuieşte să-şi repare brăcinarul.

Dintr-un apartament se-aude țipătul unui sugar trezit din somn. Prin balcoane au început să apară din loc în loc, locatari. Nici unul nu stă ca mine atâta timp

în vipie, privindu-i din balcon pe oamenii aceia cu pielea arsă.

Soseşte din nou *cifa*. Muncitorii îşi bat sapele în muchie. Femeia cea grasă îşi şterge faţa şi ceafa cu o batistă, suflă în sân să se răcorească şi-şi aprinde şi o ţigară. Autobetoniera manevrează. Cel cu chelie îşi reia locul. Şeful îl dirijează pe şofer. Femeia cea slabă îşi face ghem sfoara întinsă pentru a trasa linia bordurilor. Betonul începe să curgă, se-ntinde ca lava. Ajunge în apropierea unui autoturism parcat prost. Se opreşte rotirea *cifei*. Un moment, toţi privesc descumpăniţi, căutându-l din priviri pe şoferul imprudent.

– Ce tot vă zgâiţi atâta? zice femeia cea grasă. Hai s-o dăm, dracului, mai încolo.

Se-aşează toţi pe lângă limuzină şi la comanda hei, rup! a femeii aceleia robuste, o ridică şi o mută câţiva metri mai încolo, exact lângă altă maşină aflată sub o husă pe care scria cu vopsea albă *Furată*. „Acordeonistul" nici n-a mai apucat să pună mâna. Avea găleata goală în dreapta. O aşează pe maşina cu husă în aşa fel încât să ascundă literele RA din cuvântul furată …

Cifa îşi reia cursa şi betonul se-aşează pe locul unde fusese parcat autoturismul.

– Acu, dacă ăia o vrea să iasă cu maşina nu mai are pe unde, decât după ce s-o întări betonul, constată cel cu cămaşa dungată şi cu părul negru cârlionţat.

– Aşa-i trebuie, zice femeia cea solidă.

Apare un ins cu costum gri cadrilat şi cu cravată. Se uită la ceea ce fac muncitorii şi se întoarce grăbit, răsucindu-se pe călcâie şi dând colţul blocului. Se ciocneşte cu doi puştani care cărau o cameră de roată de tractor umflată.

– Unde vă duceţi, mă? întreabă careva.

– La gârlă, la Colentina.

– Păi acu'? E târziu, am secat-o noi să putem face betonul …

Puştii se uită unul la altul, neîncrezători. Multe li se pot întâmpla în vacanţa mare! Chiar şi să le sece râul sub nas. Ei şi? Din asta nu se moare …

– Claudiaaa! se aude dintr-un balcon, o voce piţigăiată de mamă grijulie. Vezi ce a băgat la Alimentara? continuă femeia.

Atunci văd toţi că în colţul blocului se descarcă sticle cu băutură. Cel cu părul blond, spălăcit se-ntoarce cu spatele, e sătul până-n gât de băutură, nici în ochi nu vrea s-o mai vadă, apucă roaba şi o împinge prin pietrişul aruncat între şiruri de borduri.

S-a terminat de-ntins şi betonul acesta. *Cifa* pleacă iarăşi. Cei doi bărbaţi care au cizme de cauciuc stau în centru şi-l dirijează cu lopeţile. Femeile îl nivelează de pe margini cu nişte cârpătoare mari din placaj udate cu apă. Cel chel şi cu cel burtos trasează şanţuri cu o scândură lungă, pentru a nu crăpa betonul când s-o întări.

S-a cam încheiat munca. S-a înmuiat şi vipia cât de cât. Trei târnăcoape sunt aşezate în echilibru unul lângă altul, cu cozile în sus sub formă de piramidă. Parcă-s arme. Se umflă în pene iarăşi un pui de vânt. Târnăcoapele cad …

Pe cer se-adună câteva zgaibe de nori. „Ce ziceți, are să plouă?" Vine o femeie cu un făraş în mână. Se duce direct la şef:

– Pot să-mi iau şi eu oleacă să cârpesc pe hol unde mi-au găurit ăia de la telefoane?

Şeful nu zice nici da, nici nu. Femeia se-apleacă şi-nfige făraşul în beton. Pleacă nebăgată în seamă.

Toți se uită în stânga să vadă ce poate să producă zgomotul acela produs brusc şi puternic: trece un gater mare condus de un ins cu fața tuciurie şi pe cap cu pălărie mare, neagră.

În urma gaterului care se opreşte mai cât acolo, vine o autoutilitară. Din cabină coboară o femeie îmbrăcată în halat albastru, descheiat. Are în mână nişte acte. Când păşeşte, i se văd picioarele de sus până jos. „Marfă, am adus marfă". „Ce?" „Păpică!"

Iese şefa de uniate – o femeie mică, cu păr roşcat şi cu o gură cât o şură. Se rățoieşte la cei ce-au turnat betonul: „Mi-ați stricat spațiul de manevră. Cine v-a pus să turnați beton aici? Avem aprobare pentru spațiu verde".

– Te pomeneşti c-om fi muncit degeaba? zise femeia slabă aşezându-şi din nou pe creştet basmaua galbenă cu flori roşietice.

– Degeaba sau nu, bani tot ne dau … spune cel ce nu a scos până acum nici un cuvânt, după ce dădu cu ciocanul într-o bordură şi-o crăpa pe din două.

– Da, chiar aşa, zice şoferul de pe auto-frigorifică, de ce ați turnat beton şi ați făcut aleile astea, când pe aici trebuie să se facă aprovizionarea, să intre maşinile?

– Păi ăia care fac proiectul acesta, în mă-sa, nu vede? Ori o sta cu ventilator în nas şi cu realitatea sub fund cum e şi unul la noi la autobază?

Şeful se-neacă şi-l apucă tusea.

– Ce țigară e asta, bre? întreabă şoferul.

– Habar n-am, mi-a dat-o un sârb când am fost la Timişoara după transportul acesta de la „Comtim".

Femeia cu făraşul a apărut a treia oară.

– Ce faci, bre, mai cari mult? o întreabă insul cu chelie.

– Lasă mă, n-auzi că i-au găurit ăia de la telefoane? zice femeia grasă.

– Şi cum îți spuneam, dragă, reia firul unei discuții femeia slabă, dar nu poate continua. Se-aude glasul unui copil care-l strigă pe un bătrân ce se-aşezase la coadă să fie primul când or începe să vândă ce-a adus cu maşina aia pe care scrie Transcom:

– Tataie, hai sus c-a venit tanti cu pensia.

– Şi cum îți spuneam, reia femeia ce-şi aşează nodul basmalei sub barbă privind-o pe cea grasă care stă cu bărbia şi brațele încrucişate în coada lopeții. Ea

n-a ştiut nici când i-a ieşit sufletul că va muri. A tras nădejde că se va face bine, dar ce, te pui cu cancerul?

Se termină descărcatul mărfii. Un drac de copil suit în cabina auto-frigorificei claxonează şi-l sperie pe şoferul dat la tainã cu muncitorii. Văd toţi cum ditamai maşina o ia uşor înapoi stricând o bună parte din betonul abia turnat. Copilul fuge ca apucat. A umblat la ceva, a desfrânat maşina care a luat-o înapoi, fiind oprită puţin în pantă.

– E ce spun eu? N-ai unde te mişca, zice şefa de unitate.

Muncitorii tac. Repară stricăciunea. Nivelează betonul. Femeile trag cu măturile pe deasupra, tot ca să nu crape, să se evaporeze mai repede apa.

Se-aude un zvon: cuiva de la unu i s-a făcut rău. A venit salvarea, dar prea târziu. Femeia mai avea trei zile şi-mplinea optzeci de ani. Singură spunea şi se lăuda c-o să facă un chef dar n-a mai apucat. Era singura din leatul lui Sache Micşoreanu, jandarmul rezervist şi administrator al blocului M2P.

Soarele a alunecat încet peste Colentina, s-a prăvălit în spatele blocurilor străjuite de macarale.

Câteva petece de iarbă verde rezistă în mijlocul arsurii exact acolo unde a căzut apa pe ţevi când s-au spălat balcoanele.

În spatele blocului lucrul s-a încheiat. Muncitorii se schimbă de straie. Cel cu burtă şi fes dungat se ridică brusc şi strigă:

– Portofelul! Mi-am pierdut portofelul. Să ştii că atunci când a venit *cifa* …

Toţi înţeleg că obiectul acela nu poate fi decât în betonul turnat. Cum să-l cauţi şi să-l găseşti? Femeile râd:

– Lasă-l mă, ce tot te mai frământi? Că doar n-oi fi avut cine ştie ce bănet în el.

– Nu, aveam doar două sute de lei, dar e vorba de acte, de legitimaţie …

– Lasă că legitimaţia de om al muncii ţi se dă uşor alta. Bucură-te c-ai pus la temelia platoului ăstuia ceva de-al tău.

– Hai, bre, nu mai fi supărat, prinse glas şi blondul trezit de-a binelea. Eu dacă tot m-am jurat că nu mai beau îţi cedez o sută de lei. Dar, cine ştie, poate mâine-poimâine strică platoul, n-auzi şi ce spuse şefa de la Alimentara?

Râseră cu toţii, îşi luară sculele şi se urcară în remorca pe care un tractor o urni lăsând în urmă un fum negru, înecăcios, de motorină arsă...

M-am plictisit. Revin în sufragerie, după ce am stat cam patru ceasuri în balcon. La bucătărie, madam Uţoiu îi dă detalii soţiei despre baba Lina care s-a prăpădit adineauri. Din camera copilului meu se-aude o melodie ritmată de muzică uşoară. Aprind luminile şi m-aşez la masa de scris. Mă obsedează doar o idee: portofelul acelui muncitor zidit în chip de Ană metafizică de calfele unui Meşter Manole al zilelor noastre … *13.07.1989*

DERBEDEII

Marian abia aştepta să se întoarcă taică-său acasă. La zece ani cât avea, fiul lui Aurel Vlăjoagă era destul de destupat la creieri, îi umbla mintea, cum le plăcea neamurilor să spună. Era un băiat care-şi derula copilăria între limitele firescului. De data asta însă, „umbletul minţii" sale era şiret, nu „bătea" cu preceptele educative, aproape spartane, la care-l supunea condeierul Aureliu Theodor Vlăjoagă, nu se „lovea" nici măcar cu ideile moderne privind formarea şi informarea noii generaţii pe care le avea soţia scriitorului şi mama copilului, profesoara de limba română Zenaida Vlăjoagă.

Când veni tatăl său cu geanta doldora de manuscrise „nevalorificate din cauza sforarilor de la edituri" şi cu capul plin de făgăduinţe din partea altor sforari care reprezentau, contra unor desfătări bahice plătite de Aureliu, opoziţia, copilul îl întâmpină cu obişnuitul său'mâna şi-l rugă să-i dea câţiva lei pentru fondul clasei.

– Iar fond, iar bani? Dar bine, dragă, se adresa el soţiei. ce e cu abuzurile astea în învăţământ? Şi pentru că nevasta tăcea, continuă?

– Cine contabilizează banii pe care-i strângeţi de la elevi sub diferite motive? Ieri sau alaltăieri, i-am dat zece lei că s-a spart geamul la vitrina din laboratorul de naturale, acum vreo săptămână i-am dat nu mai ştiu cât pentru a cumpăra chestii de protocol, fiindcă vine inspecţie în şcoală, acum o lună …

– Ho, ajunge! interveni tovarăşa cadru didactic, adică Zenaida Vlăjoagă. Te plângi atâta că-i dai câţiva bănuţi copilului, dar miile pe care le laşi în restaurante pentru consacrare pe tarlaua literelor nu le vezi?

Altădată, la o asemenea punere la punct, poetul, prozatorul şi eseistul Aureliu Th. Vlăjoagă ar fi reacţionat dur, însă acum a pufăit scurt, a băgat mâna în buzunar, i-a întins copilului o bancnotă, a zis „bine" şi s-a retras în camera de lucru unde, se pare, îl aşteptau, nerăbdătoare, muzele.

Lui Marian nu-i venea să creadă. Dădu să urle de bucurie, dar se abţinu. A vârât captura în buzunar şi a privit ceasul. Da, putea trece la aplicarea planului său. Fiindcă puştiul avea un plan.

Mai întâi a dat un telefon lui Bogdan, colegul său din blocul de vizavi:

– Salut, bătrâne! Gata, eu am strâns suma. Acum am mai mult decât ne trebuie. Ne vedem la şase în faţa librăriei.

Părinţii erau cufundaţi într-ale lor – tatăl, cu metaforele, mama cu corectarea tezelor elevilor ei, aşa

că Marian s-a îmbrăcat şi a plecat ca şi altă dată, să ia aer, o jumătate de oră.

Primăvară afară, dar ce primăvară în sufletul său! Abia aştepta să-şi vadă prietenul şi să-i povestească despre izbândă.

E locul să spunem că nu toţi banii pe care-i cerea părinţilor era pentru fondul clasei, ci o parte dintre ei se tot adunau într-o cutiuţă secretă. De ce? Şi el şi Bogdan foloseau aceeaşi metodă cu acelaşi scop. Trebuiau să strângă suma necesară pentru a-şi cumpăra câte un clasor de timbre.

Prin evenimentul de azi, Marian reuşise să adune banii, aşa încât îşi putea împrumuta şi prietenul şi, amândoi, să devină posesorii mult aşteptatului obiect.

S-au întâlnit şi s-au bucurat copilăreşte, îmbrăţişându-se ca doi veterani, care se revăd după ani şi ani. Fără alte comentarii, au intrat în librărie şi-au ales clasoarele şi au plătit la casă.

Nu mai puteau de bucurie. Şi-au admirat trofeele constatând totodată că le-a mai rămas câţiva lei.

– Hai să luăm o carte.

– Chiar.

Au intrat din nou în librărie şi-au început să întoarcă volumele pe care le-ar fi dorit, pentru a vedea preţurile. În fine, au ales o carte pentru copii şi-au venit să plătească.

– Tanti, vă rugăm să ne faceţi bon pentru cartea aceasta.

– Da, dar ce aveţi sub braţ? Clasoarele cine le plăteşte? Nu vă e ruşine să mă furaţi, puşlamalelor?

– Nu, tanti, noi am cumpărat …

– Ce aţi cumpărat, mă, derbedeilor? Aşa vă învaţă la şcoală, să furaţi? Daţi-le-ncoace şi fugiţi de-aici să nu vă dau pe mâna poliţiei, neisprăviţilor. Ieşiţi afară, hoţilor! Etete la ei, nici nu ştiu bine să-şi şteargă nasul şi fură.

În stradă, cei doi copii se uitară prostiţi unul la celălalt. Nici măcar poftă de plâns n-aveau. Dacă ar fi cunoscut legenda Mănăstirii Argeşului, precis s-ar fi gândit la ea. Tot ce zidiseră ei – cu speranţă şi răbdare, e drept că şi printr-un soi de înşelăciune – se nărui într-o clipă. Nici măcar cartea nu le rămăsese, chit că banii fuseseră luaţi de vânzătoare. Cui să se adreseze? Cine o să-i creadă? Nici măcar părinţii. Aşa că merseră acasă hotărâţi s-o ia de la capăt. Cine ştie, data viitoare poate vor avea mai mult noroc.

13.12.1994

POVESTE FĂRĂ FINAL

Povestea e simplă. Foarte simplă. O întâmplare care poate fi a oricui. A unui bărbat de 45 de ani, bunăoară, care nu trebuie să fie burtos, chelios şi pofticios, ca Eustaţiu Năravescu, ofiţer de carieră, devenit hârţogar într-un birou, la Interne. Poate fi şi povestea unei femei de 40 de ani, care, la fel, nu trebuie să fie plinuţă, suspicioasă, geloasă şi profesoară la un Liceu de fete. E posibil să fie şi povestea uneia dintre elevele doamnei Esmeralda Năravescu-Stoicuţeanu, a oricăreia dintre ele, nu neapărat a Ritei, unguroaica aceea cu ochi focoşi, cu sâni obraznici, ea însăşi o obraznică, care mereu atrage atenţia că numele ei se scrie cu z la urmă: Rita Orosz.

A oricăruia dintre personaje, istoria e aceeaşi: simplă dar profundă, ciudată întrucâtva, aproape incredibilă, oarecum tragică, poate interesantă şi petrecându-se într-o zi neguroasă de noiembrie ud şi rece, într-un cartier bucureştean renumit prin culoarea obrazului locuitorilor şi iuţeala lor de mână la nebăgarea de seamă a celor ce nu-s bruneţi.

În blocul cu ghena de gunoi prefăcută în sifonărie prin traficul de influenţă practicat de

colonelul de la etajul trei, la acel ceas matinal de sâmbătă a Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavril, numai îngrijitoarea îşi făcea simţită prezenţa, curăţind scările presărate cu coji de seminţe şi mucuri de ţigări de tineri revoluţionari şi democratici care locuiesc în zonă şi vin pe scara de la „sifoghenă” să spună bancuri fără sutien şi să giugiulească pitipoance care se vând pe verzişori.

În boarea acelei dimineţi sihastre, pe scară apare, cerând permisiunea să treacă pe lângă îngrijitoarea „Buldozera”, ce luase la întrebări cimentul cu cârpa udă, o fătucă băieţoasă, cu uitătură vulpaşină, cu trupul strâns în blugi şi sufletul dogorind de cine ştie ce dorinţe. Blondina cu obrazul ca o petală de bujor vineţiu, trece pe lângă femeia de serviciu, urcă nonşalant şi se opreşte la uşa pe care scrie Fam. E. Năravescu, iar deasupra se află numărul apartamentului „ghinion plus unu”, cum zice ofiţerul, adică numărul 14. Apasă pe butonul soneriei, se-aude bing-bang-ul şi apoi forfota de dincolo. Cătana e cam neglijentă. Se-nconjoară de hârtii şi inutilităţi, nu ţine la ordine, nu aşteaptă musafiri, aşa că, forfota e determinată de preocuparea de a face cât de cât agreabil interiorul strâmt şi neprimitor al apartamentului. Descuie uşa şi simte brusc cum devine statuie, propria statuie, deşi n-a răposat, nu şi-a prefăcut pe deplin numele în renume, nu şi-a sfârşit opera (cea literară, pasiunea sa ascunsă, dincolo de

veleitățile cu epoleți pe care este plătit de stat să le aibă ca ofițer!), nu are dreptul nici măcar să se gândească la nemurirea sa în marmură, piatră, bronz sau ce vor crede urmaşii că merită să fie materia primă pentru monumentul marelui dispărut. Fata care apăruse în dreptunghiul uşii îi era de două ori cunoscută şi-i cam sucise mințile de fiecare dată. Întâi, când a înlocuit-o la clasă pe doamna profesoară şi a doua oară, chiar în aceeaşi zi, de fapt noaptea, când a visat-o în fel şi chip, în ipostaze erotice ca-n viața de licean. Asta era culmea: făptura suna la uşă, era în carne şi oase şi picase exact cum nu se aşteptase nimeni – nici ofițerul, nici distinsa şi supraponderala-i soție.

– Bună ziua, domnule Nărăvescu. Doamna e acasă? zise Rita, trăgând cu delicatețe provocatoare fermoarul roşu şi cărnos care acoperea şiragul de perle albe al gurii făcută anume să stâlcească limba română pentru a ațâța vorbitorii acestui grai.

– Bună … Ciocolan, domnişoară … Poftiți! spuse precipitat ofițerul, trăgând-o în apartament, scuzându-se că se află în capot şi invitând-o să se facă comodă.

Rita ştia că „profa" e plecată la țară, le-o spusese la clasă. Fiind sărbătoare, Esmeralda îşi propusese să se reculeagă la mormintele strămoşi lor, într-o comună argeşeană, în ciuda opoziției arătate de soț care e adeptul formulei „viii cu viii şi morții cu morții".

Când scriitorul a revenit din dormitor unde şi-a tras un trening pe el şi şi-a fâsâit la subsuori un spray cu parfum feminin, eleva se şi aşezase pe canapea mângâind cu privirea devălmăşia de inutilități din încăperea ce constituia şi sufragerie şi birou de lucru al ofițerului creator.

– Mă scuzați … Doamna unde-i? reluă Rita.

– Păi … trebuie să sosească. Nu e … A plecat … Din clipă în clipă … bâigui colonelul.

– Îmi pare rău … În cazul acesta … vorbi făptura parşivă, ridicându-se cu greu pentru a-l plesni peste uităturile de foc cu rotundul rozaliu ce fremăta în voie, scăpat de strânsura sutienului şi aflat în larghețea transparentă a bluzei.

– Dar stai liniştită, domnişoară, că eu nu mănânc oameni, necum fete frumoase şi bune ca dumneata. Ne cunoaştem doar, poți să zăboveşti cât bem o cafea şi sorbim un păhărel, că mă şi mir cum ai învins frigul care pe mine, ditamai oşteanul cu curaj şi dârzenie în dotare, mă ține în casă! mitralie Nărăvescu.

– Atunci, să vă ajut. O cafeluță nu refuz. Şi … ştiți … de dumneavoastră nu mă feresc, că doamna să n-audă aşa ceva, ne ceartă rău dacă ne prinde … aş vrea să aprind o țigară … completă drăcoaica.

– Da, sigur … Am şi țigări … Eu nu mai fumez, de-aia am şi luat proporții, dar fumigene am … se precipită gazda.

În bucătărie, fata parcă era acasă. Ştia unde-i zahărul, cafea, chibriturile. Totul decurse mecanic. Colonelul privi oripilat: un inamic pe care îl avea în bătaia puştii, dar nu ştia cum să … tragă. Deocamdată, dădu fuga după sticla de whisky.

N-a fost nevoie de invitații speciale, de formalități. Paharele s-au ciocnit şi s-au golit unul după altul. Frigul şi ceața udă de afară, care influențau şi atmosfera din casă, n-au mai fost impedimente. Cei doi au găsit o punte de dialog fără prejudecăți, exact ca-ntr-un joc al copilăriei de-a mama şi de-a tata, care, evoluând de la spălatul vaselor şi dansul intim, pregătit şi inițiat de băiat, ajunge şi la evenimentul cam penibil de istorisit, dar inevitabil într-o viață în doi: al culcatului împreună şi al făcutului de copii.

În cazul creatorului de metafore şi subiecte epice trecut de vârsta copilărelilor, a fost mai simplu. Şi ea, elevă venită incognito – oare? – s-a dovedit mai matură şi mai realistă decât îi dădea dreptul să fie, vârsta. Aşa se face că aluziile bătrânului amorez au fost receptate şi pricepute de tânăra lui musafiră. Filosofia preludiului erotic n-a fost decât o prelungire inutilă a trecerii la fapte, un dialog schematic, pretins savant şi neprofitabil. De aceea, nici nu-l reproducem, deşi pentru savoarea sa ar fi meritat…(La reeditarea cărții, care va fi revăzută şi adăugită, şi se va produce, sper că antum, într-un ev fără prejudecăți de ordin moral, acest neajuns va fi remediat.)

Deocamdată, să eschivăm astfel: Două trupuri goale evoluând într-un aşternut curat nu mai prezintă nici un interes anume. Poate după descriere ar depăşi anumite repere ale decenței şi moralității. Dar, totuşi, rațiunea trebuie să rămână superioară instinctului, fie el şi cel mai cunoscut în domeniul viului, instinctul împerecherii. Deci, Rita este victimă – nu cumva câştigătoare? – într-o luptă cu prejudecățile. Şi ofițerul e victimă. Dacă nu, şi el e un învingător, dată fiind vârsta, alura şi, mai ales, cele ce se spun în momente festive, inclusiv de către doamna profesoară, despre capacitatea sa, alta decât intelectuală, în care e chemat să arate ce poate face cu capul. Fie ce-o fi, important e că cei doi prefac în fapt, după păhăruțe golite şi schimb de aluzii, ceea ce, dimpreună, tocmai au văzut pe o casetă video deocheată, democratică, demențială! Când se şterg vârstele şi prejudecățile totul este posibil, dispare orice oprelişte, se naşte ca o cangrenă, invidia de a fi om, după ce constată, în doi, în intimitate şi în voluptatea de nedescris, că a fi animal aflat în călduri e totuşi o stare de grație, poate superioară intelectului, probabil chiar furnizoare de inteligență şi rațiune.

Rita are şi un talent erotic înnăscut, asemănător insistenței cu care apa se infiltrează printr-un paravan izolator. Ea este voluptoasă şi posesivă, e gaz pus pe un foc mocnit, stârneşte latențe, aţâţă flăcări stând să moară. Colonelul se simte pur şi simplu locotenent – Doamne fereşte de-o retrogadare! –, la

atâta „vino-n-coace” răspunde cu un corespunzător „am venit”. Şi totul e romantic, aproape normal şi ziua s-a scurs. E deja întuneric. Cine mai poate lăsa o asemenea făptură să plece în negura rece şi udă a acelui nemilos noiembrie?

După masa de seară urmează căutările pe posturi t.v. captate cu ajutorul antenei parabolice. Of, Europa asta coruptă şi obscenă, după miezul nopții oferă tot pelicule cu ei şi ele renunțând la prejudecăți şi veşminte! E catalizatorul pentru o nouă şarjă de amor pribeag la care se expune gazda. El nu mai are nimic de ascuns. Mai mult, *il colonelo* habar nu are care sunt ultimele descoperiri în materie de amor total. Dar, decât niciodată, mai bine acest mai târziu sexual revigorant, ca lecitina pentru memorie sau cu ochelarii pentru miopie. E un noroc orb că doamna profesoară se află la țară, chit că poate părea o blasfemie, dânsa având acolo misiunea să participe la sfințirea unei cruci şi să organizeze prăznuirea pentru defunct. Ei şi, până la judecata de apoi e preferabilă această ieşire din minți …

Dacă ar fi fost şi ei la țară şi ar fi renunțat la veşmintele de noapte, aşa cum au făcut-o de fapt, s-ar fi trezit rătuțiți la cântatul cocoşilor şi s-ar fi jenat unul de altul, pe când aşa, au continuat să sforăie şi să-şi consume satisfacțiile în vise prelungi şi reconfortante până când, la ora când ar fi trebuit să vestească deşteptarea credinciosului ceasornic, a sunat telefonul.

El a bâjbâit cam mult, dar a găsit, în fine, microreceptorul:

– Alo, da! a bâiguit.

– Eu sunt. (Era doamna profesoară). Ce faci?

– Păi … dorm.

– Sunt în gară. Nu veni să mă iei că e frig afară. Iau un taxi … Pa!

Haiti! Ca-n bancuri. Mai bine o fisă decât să soseşti inopinat şi să plăteşti apoi o sumedenie de bani pentru cheltuielile de divorț.

Tânăra făptură a sărit ca arsă. Ofițerul şi-a adus aminte de baremurile pe care trebuia să le îndeplinească în caz de alarmă. În mai puțin de zece minute, eleva era exhaustată.

x

Bing-bang-ul se auzi scurt. Eustațiu tremura ca odinioară când a fost prins furând pepeni. Şi, slavă Domnului, nu era la prima aventură extraconjugală. E drept, fusese premieră din punct de vedere al vârstei şi uşurinței cu care cucerise prospătura, dar acum de ce trebuia să tremure ca varga, să se deconspire ca un copil prins că face exact ceea ce i-a interzis mama sa?

Doamna profesoară se prefăcu că nu observă, poate chiar n-a observat, urmară îmbrățişările, dialogul cu gratuități şi complezențe şi inevitabila întrebare:

– Ai fost cuminte?

– Fost, mamă.

– Ia să vedem noi cât dor i-a fost băieţelului de pisicuţa sa! spuse Esmeralda, uitându-se ca uliul ce-a pus gând rău unei găini. Că ai cam chiulit în ultimul timp şi mai sunt două zile şi iar se-nchide la prăvălie, continuă doamna, încercând să pară nurlie.

Îl mângâie aluziv, vestindu-l că ar cam fi cazul să-şi facă datoria, acum cât se poate, fără ochi şi sprâncene, fiindcă din punct de vedere al procreaţiei, doamna e un model: rămâne grea una, două.

Cât se poate, da, dar se poate? Se mai poate? Domnul colonel a consumat muniţia, gata, s-a dus vremea salvelor duble sau triple. Acum e un virtuos: îşi atinge ţinta din prima lovitură. Punct ochit, punct lovit. Una şi bună. De n-ar fi fost tragerile abia încheiate.

Cum să se fofileze, ce tertip să găsească? Doamna cântă şi se joacă cu duşul. El continuă să tremure. Îi clănţănesc dinţii şi nu găseşte nici o soluţie. Ba da. Gata, a găsit trucul. Dar nu apucă să savureze mica satisfacţie, că doamna îl şi strigă:

– Puiuţ! Adu-mi, te rog dezabieul roz pe care mi l-ai cumpărat când am făcut douăzeci de ani de căsnicie!

Na, să vezi acum minune! Eustaţiu caută febril. Găseşte acea piesă de îmbrăcăminte intimă,

intră în baie şi e învăluit de trupul sănătos, fierbinte, masiv, gol al doamnei:

– Nu e aşa că am mai slăbit? Ia uite! zice femeia trupeşă, vrând să fie provocatoare.

– Ţie îţi arde de vorbe dulci şi giugiuleli şi eu fierb! încercă colonelul.

– Ce vrei să spui?! se miră profesoara.

– Când tu erai în baie m-au sunat de la minister. Trebuie să plec imediat. Şi culmea e că am şi băut un pahar de whisky … zise ofiţerul cu năduf.

– Uf, aşa am eu noroc! Aşa-mi trebuie dacă ne-am căsătorit cu o uniformă umblătoare! se căină doamna în roz.

– Ce-o fi, o fi. Mă urc la volan! completă Nărăvescu, fără să-şi dea seama că a făcut o gafă.

– Ia stai aşa! Merg şi eu! spuse soţia.

– Cum să mergi?! De ce? Unde? se minună bărbatul.

– Merg să fac un control inopinat la căminul Liceului sanitar. Fetele mele ştiu că sunt plecată la ţară şi eu cred că-şi fac de cap. Sunt dracii de soldaţi de la şantier care le aţâţă, mai sunt şi arabii care-l mituiesc pe portar, sau pe pedagogă … Aşteaptă puţin, până mă îmbrac …

Ei, asta îi mai lipsea! Acum nu mai avea cum să dea înapoi. Va face o buclă până în zona liceului de fete, după care va merge la … minister.

– Sper că nu te-ncurc prea tare! mai zice doamna, strângându-şi plinătatea în nişte blugi negri, care plesnesc pe ea.

– Mai termină, dragă şi tu cu supuşenia asta cazonă, ce dracu! Eşti colonel. Să te mai scutească de corvezile astea. Toată ziua, bună ziua şi sâmbăta, şi duminica, hai la birou! se cătrăni tovarăşa de viaţă a ofiţerului scriitor.

În fine, ajunseră în faţa blocului cu „sifoghena" din Colentina lor cu minorităţi brunete majoritare, se urcară în bătrâna şi credincioasă Dacie şi porniră spre Fundeni. Şoferul amator intră în curtea căminului şi rulă pe alee, spre cămin. Exact cum se aşteptase profesoara, curtea era plină cu derbedei, pedagogele erau amândouă în camera ofiţerului de serviciu, savurând drăcoveniile pornografice ale unei casete video confiscate de la o elevă de la a XII-a C, o unguroaică focoasă, care a băgat în draci şi în spital mulţi puştani din plutoanele aflate pe şantierul Institutului oncologic, aflat în vecinătate.

Esmeralda Nărăvescu se-nfurie brusc:

– Vino, dragă, să vezi şi tu cum se face educaţie democratică şi transparentă! îi ordonă soţului.

Acesta intră în blocul-cămin, se strecură în camera aceea de la parter, unde două femei de vârsta soţiei şedeau în picioare primind blamul profesoarei, ca două eleve prinse copiind …

– Bine, bine! Să vedem ce părere va avea domnul director mâine. Poate n-aţi auzit că şomajul e în creştere şi poate nu ştiţi şi de ce"

Cele două victime tăceau mâlc. Esmeralda zise:

– Bine, dragă, tu du-te! Mergi unde ai treabă, că eu mai am câteva probleme de rezolvat. Haideţi, doamnelor pedagoge, să facem prezenţa! Aş vrea să o văd mai întâi pe eleva Orosz Rita!

Era clar! Furnizoarea de casete porno trebuia pedepsită. Eustaţiu se grăbi să dispară. Fosta lui vizitatoare putea să-i joace cine ştie ce festă. Dar, oare o fi ajuns la cămin?

Nărăvescu îşi privi ceasul. De la piesa porno jucată pe viu în apartamentul de la etajul trei trecuseră cam două ore. Când să urce în habitaclu, Eustaţiu auzi vocea unei colege a elevei:

– Doamnă profesoară, Rita nu e în cămin. A spus că merge în … că vine în vizită la …

– … La?! reluă diriginta.

– La dumneavoastră …

Dacia albastră porni mitraliată de uitătura de foc a Esmeraldei.

– La mine?! De mult? mai zise profesoara.

– De aseară, ba nu, de vreo trei ore, patru …

– Ciudat! Păi, ce, ea nu ştia că nu sunt acasă? Nu v-am spus eu vineri că plec de Soborul Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavril la ţară?

– Ba, da, dar … Aşa a zis ea … mai rosti eleva, şefa clasei la care Esmeralda era dirigintă.

– Cine mai lipseşte? întrebă profesoara.

– Acum, nimeni.

– De ce, acum?

– Ştiți, fetele erau pe jos, prin parc, cu …

– … cu soldații şi arabii. Lasă că vă-nvăț eu minte! Vă chem părinții aici şi o să-i propun domnului director să vă exmatriculeze. Aşa ceva nu se admite. Prima va fi Rita. Să-i şi spuneți, mâine când vin să o găsesc cu bagajul făcut. Va pleca acasă. A-ca-să! Eu n-am nevoie de târfițe aici. Ați venit să faceți carte, să-nvățați meserie, nu să vă întindeți cu golanii ca cățelele … na, că sunt aşa de nervoasă, că nici nu mă mai controlez, fac cacofonii, dar aşa este … ca cățelele maidaneze din Colentina.

Doamna profesoară Esmeralda Nărăvescu nu mai putu să-şi continue diatriba, pe aleea dinspre parc venea agale Rita, înlănțuită de după gât de un fiu al lui Allah, cu mustăcioară şi obraz de cărbune. Diriginta luă poziție de luptă în tranşee. Adică se retrase în cămin privind pe fereastra zăbrelită a camerei în care pedagogele gustaseră plăcerile carnale de celuloid. Îmbrățişări languroase, pipăituri obraznice, icnete animalice în văzul colegelor care priveau invidioase din clădire. Nu, aşa ceva nu se mai poate. Doamna Nărăvescu va sesiza şi ambasada țării din care provine

arăboiul, dacă va fi cazul. Dar, până atunci o va da afară din liceu pe această Rita Orosz, cu „z” în coadă. („În coadă sau sub coadă, acel „z” este de la zgândărici şi zăpăceală, fetițo, aşa să ştii! …” îi spusese la o oră de dirigenție cea aflată acum în tranşeele moralei de tip nou, adică de acelaşi tip).

Foc! La atac, înainte! Gata, doamna a pornit la luptă. Inamicii se dezlănțuie. Eleva înmărmureşte. Arabul nu pricepe nimic. Rafalele vorbelor dirigintei nu se pot reproduce. Rita e o țintă de mucava ciuruită, zdrențuită, nimicită. Abia mai stă în picioare. Esmeralda încheie:

– Şi de ce ți-ai desfăcut cocul? Ți-am spus că aşa îți stă mai bine. Şi unde e superbul ac de păr din argint pe care l-ai primit cadou de la clasă? De fapt, lasă! Vorbim mâine. Nu-mi mai răcesc gura de pomană. Ce tupeu, auzi: a venit în vizită la diriga, când toată lumea ştia că diriga nu e acasă. O să-ți spună şefa clasei şi pedagogele ce ai de făcut. În seara asta le dau telefon părinților … mai spuse profesoara, după care se-ndreptă spre poartă, unde bătrânul cerber trăgea la aghioase, după ce fusese cinstit de băieții cărora le curgea mucul la viitoarele asistente şi surori care de pe-acum fac deja furori.

Drumul până la blocul cu „sufoghenă” e relativ scurt. Un sfert de oră de mers pe jos printre țigani obraznici şi câini vagabonzi. Profesoara a reuşit să ajungă la domiciliu: calup de trotil cu fitilul deja aprins.

Tovarăşul de viaţă se afla la masa de lucru. Cum de va fi putând să scrie – şi culmea e că alcătuieşte o nuvelă cu un subiect rupt dintr-o realitate dură, imediată şi aproape autobiografică! –, cum o putea să se detaşeze de atmosfera cu totul nepropice creaţiei şi să-şi cheme la apel muzele?

– Ai venit?! zice soţia. Scuză-mă că te deranjez. Ştiu, mi-ai spus, când te văd că scrii să te las, dar tu mai mult scrii decât eşti soţ. Ştiu şi placa cealaltă: pe ceea ce scrii obţii bani, pe care mi-i dai mie, fiindcă în învăţământ, lefurile sunt execrabile. Dar acum trebuie să mă asculţi.

– Da, mamă, nici o problemă. Te ascult şi te rog să mă ierţi ... fu diplomat soţul.

– Ce-a fost la serviciu? De ce te-au chemat? întrebă Esmeralda.

– Nimic deosebit. O informare pentru ministru. La aia şi lucram ... minţi colonelul. Dar de ce eşti supărată? Că doar nu te-or fi afectat absenţele fetelor, care, ştii doar că, din când în când, poate chiar mai des, au aventuri cu tineri de seama lor sau cu ... maturi.

Ei, aşa da! Domnul creator îşi recăpătase umorul şi stăpânirea de sine. Vom vedea pentru cât timp.

– Ba nu! Asta-i prea de tot. Portarul e beat criţă, pedagogele privesc porcării sexuale la video, iar Rita mea, o ştii, unguroaica aia care a umplut de

condidoză un pluton de soldaţi, de a venit şi a făcut tărăboi comandantul la directorul şcolii că i-a scos ostaşii din luptă şi i-a trimis la spital.

Colonelul primi informaţia iarăşi ca pe o minge trasă de un fotbalist tocmai când el, aflat în zid, nu-şi luase măsuri să-şi protejeze părţile vulnerabile de dinainte.

– Ce spui? De mult? se interesă ofiţerul.

– Săptămâna trecută. Parcă ţi-am mai spus. E o neglijentă, se-ntinde cu arabii, nu se spală, ce mai, târfă ordinară. Mâine o expediez, să se ducă la Harghita ei şi să mă lase în pace ...

– Te-ai gândit bine? Ştii doar că ...

– M-am gândit. Ştiu ce vrei să spui. Părinţii ei sunt nişte inşi de treabă, taică-său te-a primit ca pe un prinţ astă-vară, când ai petrecut concediul la Băile Tuşnad. Păcat de părinţi dacă au aşa odraslă! dădu sentinţa profesoara.

– Fii şi tu mai tolerantă, adaptează-te la noile realităţi ale societăţii! Eşti mamă şi nu ştii cum evoluează democraţia… încercă soţul.

– Hai, nu-mi da mie lecţii de democraţie! Nici tu nu crezi ce spui. Gata! Mai bine ai fi făcut şi tu ceva de mâncare că-mi tremură stomacul de foame. Doar ştii cum e la ţară. Mă-ta şi tac-tu sunt primitori când vii tu. Când merg eu, chit că le-am lăsat o grămadă de bani, mi-am rupt mâinile să le car cărniţă, brânzică,

măsline pentru pomană, m-au tratat cam cu ... părțile dorsale.

– Parcă tu spuneai că, dacă-ți pare rău, nu primește Dumnezeu risipa pentru praznic ... spune Eustațiu, încercând s-o tempereze.

– Eu ziceam, dar nici chiar așa. Acolo sunt tratată cu curu ... să mă ierți, azi numai prostii am făcut, am rostit și o cacofonie în fața pițipoancelor de la cămin, și parcă văd că mi-o servesc la ora de limba română – aici sunt primită cu ... fundul, iar la liceu, găsesc ce găsesc – continuă profesoara să fie nervoasă.

Eustațiu încercă să fie docil, intră în bucătărie, își atârnă șorțul de gât și caută prin cămară. O stivă de vase emailate se surpă zgomotos, făcând-o pe Esmeralda să vină urgent la locul faptei:

– Lasă, hai du-te la masa de scris. Du-te și mănâncă-ți neuronii pentru gloria șefilor! Lasă că-mi fac singură de mâncare! Ți-am pus, când am plecat, să aranjezi și tu vraiștea aia de pe balcon, dar te-a durut în ... da, exact acolo ... Nu, n-ai avut timp, ai scris, ai creat, ai muncit cu creierii ...

Uneori, colonelul nu suportă astfel de afronturi. Ridică tonul și cheamă la apel sfinții din calendar, dar acum este suspect de calm. De fapt, nu suspect, ci normal. El e vinovatul, pe căciula lui e o muscă mare, de care nu știe cum să scape, mai ales când a auzit ce-a auzit despre sănătatea partenerei de afaceri.

După ce soția și-a potolit foamea, o aude cum vine în sufragerie:

– Acum, iar te deranjez. Ție îți arde să scrii și eu nu pot vedea serialul la t.v.!

– Ba nu, iubito. Eu merg în bucătărie și tu ... îți exerciți dreptul de viciu.

– Da, bine faci. Să strângi masa și să-mi dai și mie un pahar de vin roșu ... Putorile dracului, auzi la ele! mai spune doamna, în timp ce domnul se execută ca la regulament, fără cârtire.

Când a intrat în sufrageria-birou de lucru, cu tava și paharul de vin, pe ecran cei doi protagoniști se sărutau îndelung. Esmeralda constată:

– Tu de când nu m-ai mai pupat? Pipițele astea ale mele nu mai au nimic de aflat în materie de chestia aia, pe când eu, când dă Dumnezeu, dacă dă și după principiu puțin și bun.

Era clar. Zgaiba abia formată pe o rană se smulgea dureros. Doamna sorbi din pahar și zise:

– Hai, nu te teme! Interesul general mai întâi. Du-te și-ți scrie informarea.

Colonelul răsuflă ușurat. A pus la punct bucătăria, a mai scrijelat și câte ceva pe hârtie, i-a mai adus consoartei câteva pahare de vin, așa încât aceasta a ațipit la televizor, cu telenovela neterminată. A învelit-o și apoi a avut o noapte de coșmar. Planton schimbul unu, doi și trei. Dimineața s-a bărbierit în

grabă şi a plecat pâş, pâş. De la birou a sunat-o pe doamna profesoară, rugând-o să-l ierte pentru tot.

– Chiulangiu nesuferit! i-a zis ea drăgăstos. Acum şi să vrei, nu se mai poate. Trei-patru zile e ... carantină. Dar ți-o recomand pe Rita. Ea e abordabilă oricând!

Puşchea pe limbă! Domnul ofițer a făcut câteva volute tactice, după care s-a îngropat în hârțoage, căutând să-şi rezolve totuşi sarcinile de serviciu. Aş, ți-ai găsit! Un telefon sentențios îl pune iarăşi pe grătarul încins:

– Alo, domnul colonel Nărăvescu?

– Da, eu.

– Sunt Rita. Mă aflu jos la poartă. Pot să urc?

Biroul colonelului e tot la etajul trei ca şi apartamentul. Nu-l deranjează faptul că nu merge liftul: are un motiv, că urcând scările pe jos, îi va scădea burta deosebit de evidentă.

– Mda ... adică ... Bine ... vino sus! se bâlbâie omul cu grad pe umăr şi antecedente imorale la activ.

– E groasă! zice făptura aceea, pe care indiferent ce abstinent sau eunuc ai fi, nu poți să n-o admiri şi ... măcar atât.

– Adică? încercă Eustațiu să câştige timp.

– Aseară ...ştiți ... a venit Buldozera (soția Buldozerului este, în acest caz, Buldozeră ca şi îngrijitoarea blocului, şi afrontul se acceptă!), a făcut razie şi ravagii în cămin ... M-a prins în flagrant delict

cu o muhaia care m-a adus cu maşina când am plecat de la tin… dumneavoastră şi mi-o coace: a zis că mă dă afară din şcoală.

Eustațiu Nărăvescu se simți din nou ca un fotbalist din zid, neprotejat şi atins exact în cel mai dureros punct de o lovitură liberă executată năprasnic. Făcu însă următoarea manevră:

– Vrei o cafea, o coca-cola, o țigară?

– Vreau orice, numai să nu iasă pe dos că declar al treilea război mondial. Dacă mă exmatriculează, sunt în pom ... zise Rita, în timp ce colonelul încercă să ofere ceea ce a promis.

– Da, dar şi tu ... Cu arabii şi ... avu proasta inspirație să spună ofițerul scriitor.

– Şi ce?! tună fosta parteneră. Crezi că mi-e frică? Imediat îmi rup hainele şi-mi zgârii sânii. Țip şi te-am terminat! Dar nu de asta am venit. Vreau să-ți opreşti Buldozera înainte de a fi prea târziu.

Sacul de box numit Eustațiu Nărăvescu primi pumnii aceştia, fără să-şi dea seama ce se-ntâmplă de fapt.

– Bine, aştept propuneri ... fu singura soluție verbală de care se simți în stare.

– Dă-i telefon, dă telefon unde ştii şi temperează-i zelul. Dacă află ai mei sunt pierdută, suntem pierduți ...

Ultima parte a frazei îl debusolă şi mai rău pe colonel: suntem pierduți.

Acesta avu un zvâcnet de onoare. Deveni brusc un dur. Să fi fost de vină gelozia? Dorința de a scăpa de acea încurcătură? Zise:

– Ascultă, Rita! Drept cine mă iei? Nu eu am venit la tine în cămin, nu eu te-am condus cu Mercedes-ul, nu eu am îmbolnăvit un pluton cu mâncărimi genitale ... Te rog să-ți porți pancarta pe care singură ți-ai agățat-o de gât!

– Aşa?! Bine. Atunci află că această poveste se va sfârşi în punctul culminant. Când am venit aici regretam ceea ce am făcut dimineață. Acum nu mai regret nimic. Reține: i-am telefona acasă Buldozerei şi am pus-o să caute la capul patului. Înfipt în salteaua voastră Relaxa se află acul meu de păr, cadoul clasei făcut la împlinirea vârstei de 18 ani. I-am povestit toată aventura cu lux de amănunte. Şi pentru cultura ta generală, află că boala mea venerică nu e o simplă candidoză, ci o banală şi incurabilă SIDA. Dacă eşti un curajos, ştrangulează-mă ori mergi acasă, la viitoarea văduvă Esmeralda Nărăvescu-Stoicuțeanu! ...

13.11.1994

PORTRET DE FAMILIE

Mereu se certau. Se luau la harță pe seama antitalentului ei, pentru nepriceperile ei, eminamente feminine: nepriceperi de care nici nu voia să se des partă, să le izgonească, să pună mâna şi să recupereze acum, la 40 de ani, ceea ce n-a învățat când învață toate fetele: în copilărie şi, oricum, înainte de măritiş.

Aveau discuții aprinse şi acele discuții aprinse se aprindeau şi mai tare când doamna, în loc să-i cânte măcar în strună, să-i dea dreptate, să-şi ceară scuze că nu i-a cerut nasturele ori că i-a făcut, a câta oară, tot două dungi la pantalon, începea tot ea cu gura:

– De ce nu-ți găseşti alta? Eu atâta ştiu, atâta fac!

– Da, dar tu nu ştii nimic! Devenea explicit, de fapt caustic, el.

Şi, bineînțeles că doamna reacționa, el dădea replica şi războiul se-ncheia nedecis printr-o tăcere îmbufnată, rod al unor promisiuni biruitoare, al unui armistițiu tranzitoriu:

– Gata, a fost picătura care a umplut paharul. De mâine ne separăm! concluzionă doamna.

– Da?! În fine, o alegere bună, o soluție chibzuită. Şi eu care credeam că nu eşti bună chiar de

nimic. Şi pot să te-ntreb unde ai să te duci? Că mămica şi tăticu au avut neruşinarea să dea ortul popii, ia casa pe care au lăsat-o moştenire unicului copil – eminent, cuminte, frumos, o bomboană de fetiţă, am încheiat citatul răposatei mamă-soacră! – ai lăsat-o şi domnia ta de izbelişte, în paragină.

– Da, bine! Te rog să mă laşi în pace! conchise doamna, privind ceasul şi potrivindu-l să sune.

– Noapte bună! o persifla el, culcându-se singur, în dormitorul „bătrânilor" şi lăsând-o pe ea să-şi epuizeze năbădăile în camera copilului, student în provincie, absent de acasă în zilele în care cei doi soţi aveau meci.

Dacă venea cineva – o vecină, bunăoară – în vizită, el deschidea un subiect de discuţie, rupea zgaiba de pe o rană, făcându-se c-o chestionează pe acea femeie asupra unor necesităţi şi stringenţe de genul feminin.

Doamna, atunci, asculta şi rodea chibrituri, cum e vorba. Mai ales când, sinceră şi naivă, persoana chestionată abil de soţ, dădea apă la moară duşmanului, punând şi mai mult paie pe foc.

Într-o zi, în plină piaţă, ce-i vine domnului scriitor amator şi ziarist colaborator, în gând: Să facă o anchetă în rândul femeilor. Să pună brusc una şi aceeaşi întrebare:

– Doamnă, săru'mâna, nu vă supăraţi, vă rog să-mi spuneţi, ştiţi să croşetaţi?

Suita de răspunsuri a băgat-o în balamuc pe doamna. El le nota tacticos şi fericit. Au fost doar două excepţii de la ceea ce se aştepta.

Una tânără, cu buze boite şi trup unduitor l-a privit în ochi şi i-a aruncat în auz:

– Bă, tu, la vârsta asta, n-ai învăţat o formulă mai mişto să intri în relaţie cu o femeie. Zi că-ţi plac, că eşti dispus să dai banu să mă aia şi gata! Ce mă iei pe mine cu croşetatul şi cu sărumânismele astea!

O alta, cam de-aceleaşi vârstă şi talie cu doamna, i-a răspuns tot în doi peri:

– Te văd om serios, domnule. Te legi de femei pe stradă. Poate vrei să chem mili ... poliţia! 'Raţi ai dracului de golani. Că dacă aţi fi în SUA, imediat v-ar închide pentru hărţuire sexuală ...

– Doamnă, vă rog ... a insistat. Fac pur şi simplu o anchetă. Vorbesc serios. Îmi trebuie un răspuns *da* sau *nu.* Ştiţi să croşetaţi?

– Să croşeteze maică-ta, derbedeule! Eu am crescut şi am trăit în Bucureşti . Măgarii dracului ...

Atât. Aceste două excepţii din tot eşantionul chestionat, cam 30 de femei care, toate au răspuns „da" şi „da, desigur".

Când au venit din periplu în oraş, nici nu s-a închis bine uşa în urma loc, că doamna a explodat:

– Ce mă, mârlanule, ai crezut că mă dai gata? Dacă mă apucam şi eu să chestionez bărbaţii de faţă cu tine?

– Ce să-i chestionezi? Dacă ştiu să croşeteze? râse stâlpul casei.

– Nu, dacă ştiu să ... reguleze! rosti doamna dispărând în baie şi dând drumul la duş.

Domnul rămase perplex, mut, lovit, ca-n exerciţiile de autoapărare, cu un şut exact în zona de care se leagă verbul pus în discuţie de soţia lui. Fu chiar tentat să ducă mâna dinainte, să aplaneze durerea, se simţi ruşinat, umilit, jignit profund, la cei 45 de ani ai săi, când, după părerea lui, se află într-o formă corespunzătoare de cocoş de prăsilă.

Aşteptă să iasă din baie doamna şi să aibă o explicaţie. Ar fi vrut să fie şi fiu-său – singura dovadă certă în favoarea argumentelor pe care şi le căuta. Brusc, se opri din raţionament, muşcat de ventriculul stâng de şarpele unei bănuieli: dacă nu e copilul său? Dacă, doar îi poartă numele? Se scuturâ de-o aşa nălucire şi-şi făcu alt plan de atac. Vru chiar să fie brutal, obscen, să-i demonstreze că ştie să facă ceea ce propunea soţia ca subiect de sondaj printre bărbaţi. Nu-i plăcu varianta, drept care merse în biroul său de lucru, la masa unde-i vin idei şi unde creează renumitele sale lucrări postume, în proză şi în versuri. Nici ideea, în cazul de faţă, nu întârzie să surâdă. Închise uşa. Şi aşa, se ştia, doamna stă în baie un sfert de ceas, după care merge să se liniştească o jumătate de oră, care înseamnă, de fapt, două ceasuri de odihnă, înainte de bineme ritatul somn de opt-zece ore al

nopţii. Puse mâna pe telefon şi sună la o poetesă în devenire care-i tot declarase că ea e în stare de orice sacrificiu dacă se vede publicată. O s-o invite la el. Să-i pună la încer care spiritul de ... sacrificiu. Dacă va avea noroc şi dacă antrenoarea de metafore handicapate va accepta. Sună şi, da, îi surâse şansa. Poetesa era acasă. Nu-i vine să creadă. E emoţionată, onorată şi gata de recunoştinţă că a sunat-o chiar şeful acelei reviste de prestigiu şi de ţinută. Dacă acceptă să vină la adresa indicată şi dacă n-are prejudecăţi? Cu multă plăcere, numai dacă nu deranjează, dacă e posibil. Dacă să mai aducă şi versuri? Bine, va veni imediat. O să ia un taxi s-ajungă mai repede. O asemenea ocazie e unică, aşa că nu trebuie ratată.

Între timp doamna şi-a încheiat linciuritul şi a trecut la tabietul ei zilnic: odihna. Pesemne că visa că-nvaţă să croşeteze, când a oprit taxiul în faţa blocului – domnul scriitor a văzut scena pe fereastră – şi pe scări a început să urce grăbită, făptura căderii în păcat, tânăra poetesă în stare de sacrificii aproape supreme. N-a apucat să sune la uşă, domnul i-a deschis, a invitat-o şi a condus-o direct în biroul său. Dialogul liric s-a înfiripat rapid, jocul lipsit de poezie al partidei de amor vecină cu violul s-a produs, iar sacrificata a mers, cum e firesc, la baie. Când tocmai revenea, mai mult dezbrăcată, în biroul domnului, dă nas în nas cu doamna sculată din somn şi pusă pe arţag. Aceasta

amuțește pur și simplu, în timp ce poeta chiuie cât o ține bojocii. La locul faptei vine, urgent, arbitrul:

– Ce e dragă, ce s-a întâmplat? Aa, am uitat să-ți spun să nu faci gălăgie că se trezește nevastă-mea. Acum va trebui să răspunzi la un test cu o singură întrebare. De fapt, eu sunt cel testat, dar ... costumul tău și prezența aici mă scutesc de răspuns. Nu te teme. Ai fost invitata mea şi eşti în continuare. Soția e o intelectuală fără prejudecăți, o socioloagă, maniacă a teatrelor. Apropo, ar mai fi o întrebare: „Tu ştii să croşetezi?" „Da". „Bine. Manuscrisul rămâne la mine. Te mai chem când am ceva pentru tine. Pa!"

Ați auzit sau ați văzut un fitil arzând, ducând focul spre explozibilul aşezat pe ceva sortit distrugerii de o mână criminală? Acel fitil aprins era doamna, atunci când domnişoara a închis uşa şi a luat-o la fugă pe trepte.

06.12.1995

GHINIONISTUL

Norii lăptoşi se strecurau cu greu printre ramurile pomilor care străjuiau şoseaua. Aşa i se păru lui Victor care, aflat la volan, n-avea altceva de văzut decât câmp şi iar câmp, în dreapta şi în stânga, câmpia verde peste care se lăfăia grâul des şi mărunt, ca părul tuns scurt pe un creştet uriaş.

Plictisit, Victor Tudose şi-a aruncat privirile către cerul pe care i s-a părut că norii sunt nişte turme de oi albe ce se urnesc agale, mânate de ramurile mişcătoare ale pomilor – plopi, castani, nuci – rânduiți de-o parte şi de alta a drumului aceluia ce tăia câmpia în două.

După o jumătate de oră de mers, în care ridicase el însuşi o altă turmă de nori – de praf, de astă-dată – ce rămâneau în urma autoturismului să acopere cu albul lor înşelător şi murdar verdele crud al grâului care se nimerise să răsară la marginea drumului, ajunse în fine la … vagoane. Îşi găsi cu greu un loc de parcare în mocirla şantierului, în aşa fel încât să poată să mai iasă cu maşina de acolo. Coborî de la volan călcând cu atenție prin noroi, ruşinat parcă fiindcă a venit aici, „în iadul de pe lume", cu pantofi de lac şi cu cravată la gât, şi acum,

iată, îl privesc toți de sus, de pe schele sau de jos de la varnițe, şi râd cum calcă şi-şi croieşte cărare prin iarba înrourată. A ajuns cu chiu cu vai la … vagoane, la apartamentele în care locuiau cei ce clădeau … apartamente, blocuri de locuință. A întrebat de Ilie Ganea, şeful de şantier şi i-a arătat hârtia aceea, numirea sa ca inginer, în calitate de mână dreaptă a lui Ganea, apoi a tăcut aşteptând verdictul din fața sa: o strângere de mână, un cuvânt de bun-venit, o indicație ceva, o vorbă bună sau rea… Nimic. Omul acela nebărbierit, inginerul Ganea şi-a plimbat ochii de la peticul de hârtie la Victor şi de la acesta la adresa de numire în funcție şi a murmurat: „E-n regulă. Vorbim mâine". Apoi, l-a lăsat pe noul venit pradă loviturilor de pumnal venite de pe schele şi chicotelilor femeilor acelora cu pantaloni şi sânii aproape goi, murdare de var şi vopsele. A dat să întrebe ceva, dar i s-au urcat vorbele în gât: inginerul Ganea se îndepărtase molfăind noroiul sub tălpile cizmelor de cauciuc şi lăsând în urmă un firicel de fum albăstrui din țigara pe care, cât era aprinsă, n-o dădea jos din colțul gurii.

Au trecut doi inşi cărând o targă cu moloz pe lângă el şi a căutat să intre cu ei în vorbă:

– Sunt inginerul Tudose, noul adjunct al şefului de cartier. Nu ştiți care este vagonul dânsului?

– Acela, arătară oamenii, fără să se oprească din mersul lor prin clisă sau să schițeze un gest de poli tețe în plus, aflând că stau de vorbă cu un şef al lor.

Era amiază şi în luna lui cuptor. Zăduf, soare care pripea ca o teracotă uriaşă. „Pesemne cineva din ceruri s-a pensionat şi i s-a blocat postul ori a fost încadrat pe el un novice, că prea merg prost treburile pe pământ: plouă când nu trebuie, plouă cu nemiluita, e frig când ar trebui să fie zăduf, iar când e cald nu poți să-ți tragi sufletul" glumi în sinea sa Tudose. Ajunsese în dreptul vagonului de dormit … confort unu sporit. Uşa era descuiată, ca toate uşile acelor vagoane cu vopseaua scorojită, în care personalul şantierului se odihnea în pauze, venea să mănânce la ora meselor şi, cei mai mulți, dormeau peste noapte.

A pătruns în camera aceea pe roți şi l-a întâmpinat un oarecare climat de curățenie şi ordine, în discordanță cu ceea ce era afară. Cei ce-l urmăriseră pe noul venit îşi reluară treburile, căci, individul, de vreme ce-a pătruns în camera şefului, trebuia să fie cineva, nu, vreun boss şi el. „Aşa că, dacă este … organ conducător, mai bine să punem mâna pe treabă decât să ne hlizim" … vor fi zis muncitorii.

După ce şi-a rotit privirea de jur-împrejur, Victor s-a aşezat pe unul din paturi – erau două în încăpere şi după toate aparențele, unul, cel pe care se aşezase el, nu fusese folosit – şi şi-a tras sufletul.

Iulie turna smoală incoloră peste oaza aceea de onomatopee şi utilaje, care este şantierul. S-a hotărât să-şi aducă geamantanul din maşină, după ce a încălțat, în prealabil, o pereche de cizme din cau ciuc

existente în cameră şi, folosindu-se de reşoul electric aşezat pe două cărămizi, a pus un ibric cu apă la încălzit: ar fi băut o cafea. A scos lucrurile din geamantan şi le-a înşirat pe pat, apoi a ieşit din nou în faţa vagonului, făcându-şi privirea roată.

Macaralele îşi plimbau gâturile lor de struţ uriaş, autobasculantele înotau prin tină, iar munci torii nu se zgârceau să se strige şi să se înjure între ei pe nume şi pe porecle, pentru diferite pricini. Dar mâinile le mergeau şi după câteva minute de privit îţi puteai da seama că au spor la muncă. Victor cunoştea şantierul doar din hârtii, din scheme, iar acum era curios şi nerăbdător să vadă echivalentul real al schemelor şi indicatorilor valorici. S-a îndrep tat spre aripa în care se pregătea deja darea în exploatare a două blocuri de locuinţe pentru tinerele familii. Avea cizme, aşa că nu-l mai deranja clisa pe care o dumica cu tălpile. A intrat în primul dintre cele două clădiri şi a deschis uşa unui apartament. A studiat cu ochi de inginer constructor încăperile şi a murmurat nemulţumit de calitatea lucrărilor. A intrat apoi şi în alte apartamente şi la fel a găsit situaţia. La etajul patru a dat peste doi muncitori care croiau şi lipeau linoleum într-un apar tament, lucrând neglijent şi neeconomicos. Indignat, le-a atras în mod serios atenţia, declinându-şi competenţa şi ameninţându-i, la care oamenii şi-au înghiţit înjură turile pe care le fabricaseră pentru musafirul nepof tit şi s-au angajat copilăreşte că n-o să se mai întâmple.

Ar mai fi avut Tudose multe de spus şi de arătat, privind risipa de material şi mai ales despre finisările care nu se făcuseră cam peste tot, dar un ropot de strigăte l-a întrerupt şi uitându-se pe fereastră a văzut cum se năpusteau muncitorii în iureş, prin mocirlă, cu găleţi în mâini. Încotro? Spre locul de dispunere a vagoanelor. Curând, printre cei câţiva pomi care umbreau „apartamentele" făuritorilor de apartamente, Victor şi cei doi muncitori au văzut de acolo de la etajul patru, limbi de foc şi un fum dens deasupra barăcii şefului de şantier. Şi-a dat seama imediat de situaţie şi în câteva secunde a fost la faţa locului. Prea târziu. Fiind uscată datorită zădufului, baraca din scânduri arsese aproape în întregime, mai întâi mocnit, apoi vâlvătaia cuprinzând-o şi devorând-o violent …

Când au sosit pompierii, alarmaţi între timp, n-au mai avut ce face, decât să stabilească vinovatul şi cauza incendiului. Vinovat care, până în seara ace lei zile cu ghinion pentru el, avea să fie intervievat, avea să dea deja socoteala în faţa autorităţilor. De asemenea, avea să primească ordin de anulare a numirii în funcţia respectivă, urmând să fie pedepsit pentru neglijenţă în păstrarea documentelor şi bunu rilor, şantierului, care pieriseră devorate de incendiu.

Se înserase de-a binelea, iar Victor rămăsese împietrit lângă autoturismul pe care abia şi-l achizi ţionase. Nu-i venea să creadă că toate evenimentele la

care fusese martor şi personaj principal se petrecuseră aidoma. L-a trezit din tăcerea aceea încremenită un dialog purtat în preajma sa:

– Bine i-au făcut, că ai văzut ce se dădea rotund la noi.

– Ete, cine venise să ne dea nouă lecţii, cum se taie linoleumul! Inginerul lu' peşte …

În urechile lui Victor Tudose, zgomotul făcut de cele două perechi de cizme ce hăcuia tina, operau tăieturi de bisturiu parcă, iar printre ramurile pomilor cu frunzele răsucite şi cănite de funingine, o clipă i se păru că vede o turmă de oi albe, îndepărtându-se agale pe cerul plumburiu. Apoi se aşternut o tăcere atotstăpânitoare în care Victor continua să stea buimac, împietrit.

25.11.1997

MOŞ VERON

Asemenea soldatului japonez, uitat de-ai săi în teatrul de operaţii militare, câţiva ani buni după terminarea războiului, rupt de realitate şi, deci, mereu apt combatant pentru patrie, şi moş Veron Arindoiu a rămas în tranşeele vieţii, încă verde la cei 90 de ani şi nu mai ştie câţi peste trecuţi. L-a uitat Ăl de Sus pe lumea asta singur, căci toţi din leatul lui s-au dus, au depus armele şi au bătut în retragere. În rai sau în iad, tot Dumnezeu ştie.

Bătrânul, însă, nu mai pare contrariat, s-a obişnuit cu singurătatea şi-şi vede de puţinele lui reflexe existenţiale, drămuite pe ore şi probleme de rezolvat. Căsuţa sa, de la margine de Bucureşti s-a gârbovit şi ea ca o babă, ca biata Tudora Arindoiu care s-a prăpădit mai an, la 91 de ani dacă n-or fi greşit cei care au căutat în actele defunctei şi-au pus de s-au scris pe cruce anul naşterii, cel al morţii şi numele răposatei, plus grupurile de litere, IN-RI – Iisus Nazariteanul Regele Iudeilor – cum e obiceiul la creştinii ortodocşi.

Stă să cadă palancă, cu zidurile crăpate şi zgâlţâită de maşinile de mare tonaj care trec pe Strada

Licuriciului ori parchează acolo. A rămas o chichineață verde, cu pereții coșcoviți, invadată de joardele unei vițe de vie, pe care o privesc toți cu curiozitate, comparând acea locuință din alt veac, ca și proprietarul ei, o umbră din alt timp, cu celelalte construcții, niște siluete zvelte, înalte, futuriste, cum se zice azi, vile de mari mahări, de hoți-neprinși-negustori-cinstiți, cum spune moș Veron.

Mulți, mai ales vecinii din proximitate, au jinduit peticul de pământ „33 pe 33 metri" din care „patru pe opt" reprezintă oleaba cu două camere, „apartamentul la parter plus subsol" al moșului. Al lui și al altor câtorva suflete: un câine legat la poartă care latră d-i face pe copii sau pe cei în vârstă să treacă pe trotuarul de vizavi, o pisică stricătoare, un cocoș cu orologiul stricat și patru găini dintre care numai una ouă, ținându-l pe stăpân la regim, adică neputând să mănânce, cum ar pofti două ochiuri la masa de prânz, decât dacă se abține o zi și asta, în condițiile în care porumbaca nu se răzgândește, că s-a mai întâmplat, și nu mai ouă zilnic ori dacă, fiindcă și asta s-a întâmplat, nu scapă Florea, câinele, din lanț și atacă cuibarul.

Când e în bătătură tușind și suduind, cei ce trec pe lângă gardul cu ulucile putrede și legate din loc în loc cu sârmă, se opresc să-l privească, fiindcă pare un sfânt coborât de pe zidul unei biserici: are barbă albă și lungă, părul alb și rar îi iese din căciula izinită pe

care n-o dă jos de pe cap nici vara, nici iarna, mâinile osoase și tremurânde mereu sunt ocupate cu ceva – o găleată, o unealtă, o sacoșă – iar pantalonii cu ditamai bazonul în tur sunt priponiți la brâu cu o sfoară. Poartă mereu o cămașă kaki, militară și când e frig, ia pe mâneci un pulover și un veston de aceeași culoare, cu nasturi strălucitori, galbeni pe care se mai vedea, triumfală, steaua „sdelano v SSSR", adică made in URSS. Ținuta militară, fără grade, dar cu decorații la vedere și insignă de veterna îi place, că-i amintește de anii petrecuți pe front, mai ales de dus-întorsul din Munții Tatra, un an fără un pic dusul și cam tot atât întorsul, de drumul lui la braț cu moartea și cu arhanghelul Mihail, pe care i-a ținut de vorbă și s-a pomenit repatriat, lăsat la vatră în puteri și întreg, numai bun de întemeiere și de însurătoare.

Tudora abia îl aștepta, fiindcă era prima din cei nouă copii ai lui Stan Pupălapte și se săturase de muncă, de slugărit cât părinții erau plecați la muncă, în luncă, de dimineață până seara.

S-au luat și s-au mutat la București. De fapt, la marginea orașului. Veron a vândut pământul moștenit și s-a angajat la Grivița Roșie, cazangiu. Casa era arătoasă, ultima de pe o stradă care dădea în câmp, pe undeva, pe lângă calea ferată care străbate Pipera pentru a ajunge pe litoral. Fusese a unui evreu care a plecat în Țara Sfântă. A luat-o pe nimic toată. Acolo,

la capătul lumii a trăit ani în şir. Oraşul se vedea, ca-n poze sau aşa cum se vedea de la el, din Adâncata, unde se născuse, sondele din Leordeni. Era sau părea că e la o zvârlitură de băţ. Până la capătul tramvaiului cinci mergea cu bicicleta pe care o lăsa la un cetățean în curte, el şi alţi biciclişti, contra unei „chirii" de un leu pe lună. Cu tramvaiul acela, apoi cu un troleibuz şi iarăşi cu un tramvai, după mai bine de un ceas de mers zilnic ajungea la uzină, iar în buza serii vara sau în plină noapte iarna, revenea acasă. Nu a avut noroc de copii, Tudora fiind bolnavă jos, dar s-au descurcat. Când i-au ajuns bătrâneţile au luat în gazdă pe nimic un nepot, băiatul unei sore a Tudorei, pe care l-a ajutat să-i ia locul la cazane.

Băiatul a fost ascultător, supus chiar, risipind bruma de timp rămas după ce venea de la muncă pentru odihna prin muncă. Îl ajuta pe unchiu-său la toate. Duceau amândoi un război aprig împotriva deteriorării acelei gospodării roase de bătrâneţe şi agresată de mediu. Da, agresată de caii-putere ai utilajelor care au început să ajungă în zonă, căci marginea aceea de Bucureşti a devenit centru rezidenţial de lux. Invazia oraşului l-a sufocat pur şi simplu. Extinderea urbanului peste suburbanitatea sa i-a modificat starea de a fui. Veron simţea pe zi ce trece că-şi pierde identitatea. L-a copleşit neputinţa şi stresul.

Curând, nepotu-său Victor a plecat. Şi-a găsit o gazdă chiar lângă uzină şi peste câteva luni şi-a invitat unchiul şi mătuşa la nuntă. Fiica celui la care s-a mutat – maistru cazangiu şi şef al său – i-a devenit soţie. Meşterul era despărţit de consoartă, după ce o prinsese în costum de Evă în amoruri cu un Adam de… tranziţie, un broscar venit să sondeze capitalismul de piaţă abia instaurat în România, după detronarea lui Ceauşescu.

Veron a înghiţit în sec, Tudora, nevastă-sa aşijderea, dar n-au avut ce face: Victor nu le era nici fiu, nici slugă. Iar, chiar de le-ar fi fost, nu te poţi împotrivi vocii dragostei, care-i motorul vieţii. La 25 de ani ai lui, Victor trebuia să-şi întemeieze o familie.

Au mers la nuntă, s-au bucurat pentru nepotul lor, le-a urat casă de piatră şi au revenit la cocioaba de lux cu două camere din oraşul de la marginea Oraşului. Şi-au dus cum au putut bătrâneţea în doi. Până când Tudora n-a mai putut. A fost declarată bolnavă incurabil de medicii spitalului unde a luat-o şi a dus-o într-o dimineaţă maşina serviciului de ambulanţă, şi-n mai puţin de un an s-a stins.

Veron a rămas singur. Oştean japonez rătăcit în jungla democraţiei, convins că războiul nu s-a sfârşit, că vâjul cu tranziţia şi integrarea în Europa e foc de paie, politică şi propagandă.

De-atunci a îmbrăcat ţoalele militare date chiar de Victor care, între timp a părăsit cazangeria şi s-a

angajat la jandarmi, gradat cu contract, militar profesionist, român trimis cu alți ostași ca el din alte țări, să asigure liniștea, să facă ordine, să impună noile legii în locuri unde a intrat dihania între oameni, unde fiecare are alt Dumnezeu și se ceartă aici, pe pământ, că al lui e cel drept, cel adevărat, ce atotputernic în ceruri.

S-a obișnuit greu cu văduvia, dar s-a împăcat cu soarta, numărând, ca soldații încorporați zilele până la trecerea în rezervă, cât mai are de trăit. A invocat toate vremurile, socotind care, cât a trăit. La un moment dat îi depășise pe toți. Era campionul supraviețuirii. Când s-au stins și toți din leatul său s-a declarat performer. Uitat de Dumnezeu pe pământ, îngropat de viu, cu căscioara sa cu tot, în beton, termopan și decibeli, moș Veron a ajuns un adevărat sfânt. Și traiul a devenit unul de mucenic. Dacă nu s-ar fi numit Veron, ci Gheorghe, Corneliu Sutașul, Mina, ori Dimitrie ai fi putut spune că e un demn urmaș de sfânt militar.

Copiii, altă generație de copii, privesc ce aceeași curiozitate printre ulucile acelui micro-muzeu etnografic, unde custode e un dac liber ori un mare mucenic, un bătrân care pare să dețină elixirul vieții veșnice. Robii generației electronice și miniaturizării, „asasinii planetei", cum le spune Veron, îl filmează, îl înregistrează, îl „scanează" și-l stochează în hard-uri, pe scule electronice, în dispozitive care sunt,

deopotrivă, semne ale civilizației, scule ale diavolului și unele ale autodistrugerii apocaliptice.

Ca țăran urbanizat cu forța și meseriaș al ciocanului, Veron se pricepe, înțelege mersul vremii, pricepe câte ceva și din electronizare, computerizare, robotizare, miniaturizare.

Dacă-l vizitează careva – și, slavă Domnului, nu duce lipsă de musafiri! – și dacă are el chef, dialogul care se-nfiripă e savuros. Un amestec de mistic și real, un melanj de adevăr și presupuneri, o adevărată epică din „realismul fantastic" se derulează din gura bătrânului și se stochează pe suporții electronici ai oaspeților.

I s-a dus vestea ca și ciobanului Petrache Lupu de la Maglavit. Se laudă la toți că i-a murit moartea. Și e crezut fiindcă a rămas verde, întoarce capul după fătucile cu picioarele goale până la...goliciune, face glume fără straie și după ce-și încarcă sufletul cu minciuni de la televizor, dă peste cap un șnaps și doarme cu vise color. Dimineața e apt combatant ca un soldat de la Mărășești. Potolește orătăniile și se gătește de vizită. Nu e zi fără musafiri, care-l orbesc cu blitzurile și sâcâie cu întrebările.

Mai ales când a spus că de Sfântul Dumitru, în acel an bisect și euro-atlantic va împlini suta de toamne la activ, numărul vizitatorilor s-a dublat.

În dimineața cu pricina s-a spălat și s-a primenit, a scos din lada răposatei Tudora țoalele alea

bune şi a ieşit în faţa coşmeliei admirând gâturile de girafă ale macaralelor care l-au înconjurat cu un sarcofag de beton de parcă ar fi fost rodul accidentului nuclear de la Cernobâl. Pe deasupra lui şi peste acoperişul ţuguiat al chichineţei supravieţuitoare iureşului urbanizării galopante treceau hălci de apartamente, măruntaie de blocuri, părţi componente ale viitoarelor locuinţe pentru viitoarele cupluri sau pentru cei cu dare de mână. La un moment dat i s-a părut că ameţeşte tot privind cum zboară ca nişte păsări uriaşe pereţi, uşi, ferestre, calorifere, cofraje, cuve cu mortar sau ciment. S-a pregătit să se ridice, să intre în casă şi să-şi facă curaj cu un trăscău. Puţin, nu mult că nu dorea să-l găsească musafirii, ziariştii mai ales, gustat, ciupit de alcool, că şade ruşine să-l vază o ţară întreagă la televizor cum se clatină şi cum i se-mbârligă limba-n gura ştirbă. Nu-şi duse gândul până la capăt că auzi un huruit, un şuierat de parc-ar fi fost la Atelierele din Calea Griviţei când au fost bombardamentele din războiul cel mare şi rău, se răsuci pe călcâie, dădu să ridice ochii spre cer dar, brusc, dispăru sub umbra grea de beton armat a unui zid care scăpase din strânsura ancorelor macaralei şi căzuse mai repede ca un proiectil, la fel de ucigaş şi distructiv, peste trupul fragil şi pierit al moşneagului şi peste coşmelia sa, făcând ca din acel loc să se ridice, odată cu sufletul nefericitului centenar, un nor de praf

greu şi negricios. Apoi se născu vestea care-şi luă drumul în tuspatru zări, presa şi televiziunea nemaicontenind să relateze aspectul, să pună pe seama cine ştie cărei întâmplări paranormale faptul divers de la margine de Bucureşti, adică moartea într-un stupid accident a unui bătrân singur, în chiar ziua în care împlinise suta de ani.

28.03.2001

BRÂNZĂ ŞI SÂNGE

– Măi taică, tu eşti întreg la creierii ăia, care văz că-ți lipsesc? întrebă Veron, ciobanul, fără să-şi dea seama că l-a jignit pe Iani, nepotul lui Dahalea, un băieţandru de Bucureşti, venit pe Valea Seacă în vacanţă. Mai întâi Tana, Dăhăloaia, l-a făcut cu ou şi cu oţet pe împuţitul de oier şi apoi mama lui Iani, sora Tanei, o cocoşneaţă cu buze groase şi vopsite, care vorbea gros şi fuma, ca bărbaţii. Striga cât o ţinea gura, ca o mahalagioaică din Colentina, ce era:

– Dacă n-avea creieri, mă slinosule şi păduchiosule, nu ieşea campion naţional la şah! Tu zici, mă, de inteligenţă, care în afară de numărat oile nu ştii să mai faci nimic? Nu ți-e ruşine, nespălatule! Ori oi fi vroind să te dau în judecată?

– Dac-ai terminat, coană Helga, te rog să ţii minte de la mine, după cum urmează: Unu: nu mi-e frică de dumneata, că te ştie toată lumea ce-ți poate pielea. Adicătelea, ce ți-a putut, că acu s-a desfiinţat şi Crucea de Piatră şi nici dumneata nu mai ai vino-ncoacele pe care-l aveai, că de mică erai arzoaică, adică dinainte de-a pleca la Capitală s-ajungi doamnă, că doar n-ai uitat cum te-a găsit bietul dumitale tată,

Dumnezeu să-l ierte, încârligată cu Rilă, pe hoaga Baltacilor. Şi doi: să ştii că mă pricep şi la altceva decât număratul oilor, că, vorba unui cântec d-ăsta ţopăit, am cu ce, dar n-am cu cine, fiindcă, la valoarea mea, nu mă pot culca cu o înghiţitoare de săbii a unei legiuni de bărbaţi, care crede că putoarea de tutun şi trăscău e mai boierească decât a usucului de oaie. Ar mai fi şi punctul trei, dar nu am cui să i-l prezint.

Roşie de mânie, Helga îl scuipă boiereşte şi-l înjură birjăreşte pe baci Veron şi plecă, bombănind. Din coşmelia stând să se dărâme lângă gardul de la gârlă, unde rânea la porc, Costică Trucală auzise dialogul şi-l apucă o „hemoragie de hohote” pe care nu şi-o mai putea opri. Ieşi de sub acioala aceea şi veni în întâmpinarea ciobanului. La poartă, după ce linişti câinele venit să-şi facă datoria, i se adresă omului cu sarica pe umăr:

– Măi Veroane, cu mine să ştii că ai să scapi uşor, că eu carne de oaie nu mănânc, fiindcă am rămas ştirb, dar fără o putină de brânză nu te iert ...

Baciul râse în colţul gurii. Îl ştia şi el, cum îl ştia tot satul, pe hâtrul de Trucală. Crezu că glumeşte, cum, de fapt se şi-ntâmpla, dar ţăranul adăugă:

– Coana Helaga sau soru-sa Tania sunt nişte doamne, care merită tot respectul. Dacă te vor da în judecată, mă ofer ca martor. Am auzit tot ş-am văzut tot printre uluci.

Lui Veron îi pieri surâsul. Trucală reluă:

– Zău, neică. Or fi ele machidoance, dar am dus-o bine ca vecini. Coana Helga n-a venit niciodată cu mâna goală de la Bucureşti, mai un pachet de ţigări sau o ciocolată pentru fiu-meu, mai o sticluţă de-aia cu parfum de ploşniţe pentru mine, dar niciodată nu a trecut pe-aici fără să ne bage în seamă, ţinându-se cu nasul sus şi uitând de unde a plecat, ca alţii. De-aia zic, la proces, eu nu pot să tac ...

– Adică, ce vrei să spui bre, nea Costică? Păi dumneata ştii ce-a făcut fiu-său, şahistul ăla de Iani?

– Nu ştiu. Eu ştiu ce-am văzut şi ce am auzit prin gard, plusă bătrânul.

– Păi să zică mersi că nu l-am lăsat lat sau că n-am pus câinii pe el, prizăritul dracului, că mi-a deschis târla şi a slobozit mieii când eu eram cu oile în izlaz. Noroc cu Rilă Pancu c-a văzut şi a sărit să-i închidă la loc, în ţarc şi că a trimis un băiat de-ai lui Dochiţă, să m-anunţe bucuria... preciză Veron, cu toate că Trucală ştia păţania, dar se prefăcea c-o aude prima dată.

– Nu ştiu, nu mă bag. Eu doar ce-am văzut şi ce-am auzit... mai spuse vălisăceanul.

– Deci te-ai pune martor pentru curviştina aia, nene Costică? rămase nedumerit ciobanul.

– Mă rog, dacă vine o putinică cu brânză şi-o sedilă de caş, mai treacă-meargă. M-aş putea răzgândi .... încercă Trucală marea cu degetul.

– Apoi dacă-i aşa, o să dau o putină de brânză şi vreo doi-trei miei cui ştie ce relaţii fără straie au fost în podul lui Dahalea, între dumneata şi madam Curvis. Şi Rilă, şi Gogu Pancu, şi Lilă Bizubac abia aşteaptă să-i pun martori. Şi că şahistul lu peşte mi-a atacat stâna şi că mă-sa – mă rog, mândra dumitale şi a altora, care se murdăresc cu asemenea scursuri – m-a insultat ... îşi vărsă năduful Veron.

Trucală era în corzi. Căută eschiva:

– Hai, mă, ce te-aprinzi atâta? Nu ştii de glumă? Mă, dar înţepat mai eşti! Vino-ncoace să te cinstesc cu un rachiu.

Veron se codi, dar coborî dâmbul din faţa casei lui Trucală. Intră în curte lătrat de Baidac, se-aşeză pe-o butură dintre cele puse-n roată lângă altă butură mare, care ţinea loc de masă.

Costică Trucală aduse sticla cu ţuică şi două ceşti de pământ ars. Turnă sămânţă de vorbă, ciocniră şi dădură lichidul pe gât. Amândoi se strâmbară şi se scuturară de parc-ar fi-nghiţit sare amară.

Când se aflau la al treilea rând de ceşti, cine trece pe Vale-n sus? Helga şi puişorul ei cu pantaloni scurţi, Iani.

Cei doi bărbaţi o văd printre uluci. Îşi fac complice, cu ochiul. Femeia nu-i poate vedea din cauza unui alun des, crescut lângă gard. Baidac latră să se afle-n treabă.

– Se duce la Dochiță. Dragostea dintâi, de ... zise Trucală.

– Hai, c-am plecat! Mulțam pentru trăscău. Diseară trimite pe-ăla micu' să-i dau o bucată de brânză. Să mă strige de la Tarifă, c-am lăsat câinii slobozi ... zise Veron şi se ridică, luând-o pe sub coastă să evite întâlnirea cu bucureşteanca şi plodul ei drăcos.

– Lasă că o să trec eu, fiindcă am drum pe Valea Voinii, caut doi carpeni lungi şi drepți să fac o scară ... Şi ai grijă ce faci cu naționalitățile conlocuitoare, să nu te trezeşti amendat de ONU ... mai spuse Trucală, rânjind cu dinții lui din metal lucitor sub T-ul întors al mustăcioarei sure şi tunse scurt, după care mai goli o ceaşcă şi se strâmbă tot.

Până să apună soarele n-a mai fost mult. Toamna îşi intrase în toate drepturile, iar datorită ploilor, care abia se astâmpăraseră, şi zilele intraseră la apă. Tocmai când Trucală se pregătea să plece pe Vale după cotoci de scară, dar şi cu gândul la calupul de brânză, promis de Veron, se-auziră chiote şi plânsete, vaiete şi strigăte, de parcă luase satul foc. Helga şi Iani alergau cu sângele şiroind. Femeia blestema şi amenința, în fel şi chip. Costică nu se arătă pe bătătură. Nici Baidac nu se dădu deranjat de văicăreală.

După un timp, Trucală o luă prin fundul grădinii, însoțit de câinele său credincios şi în câte va

clipe fu la Tarifă. Strigă la Veron. Acesta îi făcu semn să coboare şi, la strungă află ceea ce bănuia: dracul de copil a întărâtat câinii ciobanului cu o armă care imită foarte bine focul adevărat. Dulăii au rupt lanțul şi i-a pus pe fugă. Îi făceau praf dacă baciul mai zăbovea la țuică în bătătura lui Costică.

Trucală primi două bucăți de brânză, iar fiu-său, Fane fu invitat să mănânce urdă proaspătă dintr-o strachină, fiindcă el, elevul Trucală C. Ştefan de pe Valea Seacă, nu e şahist, dar e premiant la şcoală, nu zgândăreşte câinii şi nici nu dă drumul la miei din țarc şi nici nu goleşte ceşti cu rachiu strâmbându-se şi tuşind de zici că-şi dă duhul.

– Să-mi pui şi mie o sticlă de țuică de-aia, că-ți mai dau brânză, kil pe kil ... spuse Veron, întrerupând gândurile lui Trucală despre fiu-său care era aşa de cuminte încât ieri a scorocit un cuib de viespi care au atacat-o pe Zamfira Trucală, vecina şi ruda lui, aşa încât bătrâna se zbate între viață şi moarte, umflată buştean. Dac-ar şti cine i-a făcut pocinogul, baba nu l-ar da în judecată, ci l-ar pune la acatiste şi l-ar blestema cu pietre în mâini, de s-ar alege praful de tot şi de toate, chiar şi de premiul pe care speră să-l ia şi-n clasa a doua „tovarăşul ilev brânză-bună-în-burduf-de-câine", cum îi zice învățătoarea.

Cei doi bărbați au mai vorbit de-ale lor, subiecte care nu se pot povesti, despre mama lui Iani

şi vălisecenii focoşi, au râs cu gura plină de brânză şi s-au despărţit tocmai când pe curmătură, printre dealurile care străjuiesc Valea Seacă, soarele se retrăgea tiptil din luptă să-şi refacă forţele pentru a doua zi. Cei doi – tatăl şi fiul – plecară acasă, fără cotoci de scară, bănănăiţi de ţânţari, dar cu o pungă plină cu brânză.

Când ajunseră la nucul lui Rilă, la izvor se spălară pe mâini şi, din întuneric, se treziră cu Baidac, fâţâind din coadă şi salivând la mirosul de brânză: „Ce credeaţi că v-am pierdut!?" ar fi spus animalul dac-ar fi putut grăi. „Hai acasă, că-ţi dăm şi ţie, la nivelul tău: mămăligă şi zer!" se adresă Trucală câinelui care o rupse la fugă pe poteca ce-ncepea sub nucul lui Rilă, pe care se-ntoarseră acasă şi tatăl cu fiul.

– Unde umblaţi, mă?! îi întâmpină Tanţa, venită şi ea, între timp de la luncă.

– Am fost să mulgem oile lui Veron! răspunse, în doi peri, Costică.

– Ne-a dat doi codrii de brânză ca pe-aşa, mamă! divulgă Ştefan.

– Bravo vouă! Numai c-o să dea de dracu' Veron. O să-nfunde puşcăria ..., mai zise ţăranca mestecând în tuciul cu mămăligă. Ia du-te, Fane şi adu nişte coceni de porumb să vâlvoresc focul, că ţi-o fi foame! ceru ţăranca, pentru a putea vorbi în voie.

Până să se-ntoarcă copilul cu ştiuleţii aceia curăţaţi de boabe, femeia îşi informase bărbatul despre

marea nenorocire. Helga murise. Au muşcat-o câinii ciobanului de beregată şi de burtă. S-a vărsat sângele în ea, mai ales că a venit pe picioare şi a ţipat până acasă la soru-sa Tana, unde sosise de câteva zile să se odihnească şi să ia aer.

23.10.2002

SÂNGERICĂ

Seceta şi-a făcut mendrele. Niciodată n-a fost o arşiță mai pârdalnică. De când se ştie, Sângerică (şi se ştie de peste optzeci de ani!) n-a mai văzut aşa zăduf. A crăpat pământul, s-a uscat totul. Şi stejarii trag să moară, li s-a ars frunza şi cade de parc-ar fi septembrie pe ducă nu cuptor la început.

Bătrânul din Adâncata cunoscut pentru învățul lui de a bea sânge cald ca-n poveştile cu vampiri, este uitat de Dumnezeu pe lumea asta. Unii zic c-ori fi trecut de suta de ani, alții spun că n-are nici nouăzeci. Oricum, Dumitru Baltac, fost tocilar, veteran de război şi… parlagiu de necesitate a căpătat porecla de Sângerică, după ce s-a-ntors de pe front şi le-a arătat la toți cei care-l chemau la tăiatul porcului, ori care hotărau să mătrăşească pe furiş vreun tăuraş ori vreo capră şi-l invitau să-i fie „călău", cum bea sânge ca să capete puteri şi viață lungă, aşa cum a învățat undeva în Ungaria, la Miskolc, unde a fost rănit şi l-a adăpostit o văduvă, una Marta, care l-a hrănit cu bunătăți şi l-a lecuit cu sânge de găină amestecat cu vin de Tokay.

Acum, când a pustiit Dumnezeu pământul cu foc, moş Sângerică se ține încă în putere, umblă cu

capul descoperit prin arşița a mare exact atunci când spun doctorii că e bine să se stea la umbră şi să se consume lichide.

E drept, Sângerică bea apă multă. Are puț în curte şi mereu se-aude scârțâind lanțul pe scripete. Scoate ciutura, umple gălețile, toarnă şi-n jgheabul făcut dintr-o anvelopă de tractor tăiată de-a lungul, pentru lighioane. La adăpătoarea lui se adună de-a valma câini, păsări de curte, porumbei, vrăbii, pisici…

Într-o dimineață, Baltac a scos găleata din puț mai greu. Aproape că lanțul nu-i ajunge până la apă şi puțul continuă să sece. Când s-o răstoarne s-a speriat ca de moarte, el care-a văzut-o de zeci de ori, a privit-o în ochi pe hârca-n negru cu coasă pe umăr! Din ciutură s-a rostogolit pe pământ o tigvă, un craniu de om, o țeastă de parc-ar fi fost dezgropat un mort la şapte ani în cimitirul Călugărița şi s-ar fi constatat că au rămas oasele, printre care şi ale capului, întregi.

S-a închinat şi l-a strigat pe Lole Bizubac, vecinul său abia întors din spital, care abia mai poate vorbi. I-a arătat minunea, i-a povestit tărăşenia şi l-a pus să-l anunțe pe şeful de post.

Până seara, curtea lui Sângerică a fost vizitată de jumătate din locuitorii comunei. S-au adunat şi autoritățile, au venit cu utilaje, i-au sfredelit puțul bătrânului, am mai scos încă două oase, s-a filmat, s-a pozat şi s-a dat verdictul: e vorba de-o femeie.

A urlat presa, Dumitru Baltac s-a văzut la televizor, s-a auzit la radio, a devenit erou, vedetă mediatică, mai ales după ce s-a constatat că moşul este un singuratic, un nonagenar căruia i-a murit moartea.

N-a avut copii, iar nevastă-sa Luxița s-a prăpădit într-un accident de maşină, în urmă cu vreo douăzeci de ani. Ea şi alți doi amărâți aflați într-o căruță peste care a intrat un ditamai TIR-ul, condus de un turc. I-au adus-o acasă în coşciug închis, au îngropat-o în pripă că era o căldură cam ca acum. Aşa că Sângerică e în afara bănuielilor.

Şi, totuşi, cine ar putea fi răposata dezgropată de bătrân cu ciutura puțului din care apa a scăzut din cauza secetei? Are cine să-ntoarcă această întrebare pe toate părțile. Şi chiar o întoarce. Dumitru Baltac nu mai are liniște. Şi-n culcare, şi-n sculare e cineva care-i bate la poartă, astfel că lanțul cu care a legat câinele s-a rupt de câteva ori. Mai rău e că bătrânul nu mai are de unde lua apă. El şi orătăniile pe care le creşte. Aşa încât, în calitate de veteran, a cerut autorităților să fie ajutat. Şi a fost. Destul de repede, fiindcă le-a interzis tuturor să-i mai calce pe bătătură până când nu i se asigură apa cea de toate zilele.

A intervenit presa, au fost receptive autoritățile, au sărit pompierii cu cisternele şi, mai apoi, au sosit nişte utilaje care au forat în fața porții lui Sângerică puț de mare adâncime. Țâşnea apa pe țeavă ca pe tulumbele pompierilor. Apă rece şi destulă ca să

adape vitele Văii Seci şi să potolească setea tuturor celor care doreau.

Pe la sfârşitul anului, Dumitru Baltac a căzut la pat. L-au ajuns bătrânețile şi beteşugurile adunate într-o viață de om. Au sărit sătenii să-l ducă la spital, chiar l-au şi dus, dar medicii l-au externat de urgență, fiind rezervați privind supraviețuirea unchiaşului. Într-un târziu, Dumitru a chemat preotul să-l spovedească şi să-l împărtăşească. După asta, era într-o joi, a mai trăit până luni. A mai stat în Adâncata trei zile şi apoi a fost dus în cimitirul Călugărița, lângă Luxița, nevastă-sa.

Taina spovedaniei lui Baltac a durat destul de mult, dar până la urmă, de la preot sau de la altcineva, s-a aflat că scheletul scos din puțul lui Sângerică este al unei femei din neamul lui Zăprea, morarul. Profira fusese măritată în Glodu, un sat vecin Adâncatei, dar, după ce a revenit Dumitru de pe front, a căutat-o şi i-a sucit mințile. Au trăit în ascuns luni în şir, până într-o seară când i-a spus c-a rămas grea.

– Şi ce e cu asta? Ar fi zis Baltac. Nu eşti măritată!?

– Sunt, dar Nucă (aşa-l chema pe bărbatu-său) e steril. A fost la doctori şi i-au spus că nu poate să aibă copii.

– Şi acu ce-oi vrea!?

– Păi dacă zici că ții la mine, ia-mă acasă! Bag divorț de el şi mă mut la tine.

– Bine, să mă mai gândesc... i-ar mai fi zis, iar a treia noapte a luat-o pe sub coastă, a străbătut dealul Ghidănacilor şi Pădurea Braşniţa, a adus-o acasă, s-au drăgostit ca doi viitori căsătoriţi care vor intra în rândul lumii, care vor avea şi un copil împreună şi...

Către dimineaţă, Sângerică i-a făcut felul femeii, a înjunghiat-o cu dibăcie şi fără milă de parcă ar fi sacrificat animalele la care-l invitau consătenii, apoi a azvârlit-o în puţ, după ce i-a legat de picioare şi o bucată de şină de cale ferată pe care bătea sapele şi coasa.

S-a făcut tapaj şi tărăboi în Glodu, bietul Nucă a stat la răcoare şi a suferit bătăi sor' cu moartea de la miliţieni, dar nu s-a aflat nimic. În Adâncata, pe Valea Seacă, Sângerică s-a comportat normal, a folosit puţul ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat şi anii au trecut. Când i-a sunat ceasul s-a destăinuit preotului, după care a plecat acolo în iad să-şi primească pedeapsa cuvenită, dacă aici, pe pământ a reuşit să-i înşele pe toţi.

28.03.2003

OPERA DESCHISĂ

Întâi se interesa la secretară cine-l caută în anticameră, apoi alegea cine să intre. Aşa procedă şi-n acea zi. Ridică microreceptorul, se lăsă pe spate, în scaunul său de preşedinte al putreziciunii bogaţilor, strigă „da" să se-audă şi prin uşa capitonată şi în telefon, cel ales să aibă acces se strecură înăuntru, boss-ul se ridică şi el, continuă să vorbească în microfon, înjură, peroră, apoi întinse mâna peste birou strângând-o pe-a musafirului, căruia îi făcu semn să se aşeze, se reaşeză şi el continuând să tune şi să fulgere, după care trânti microreceptorul în furcă şi apăsă butonul prin care o chemă pe secretară:

– Da, domnule director! făcu Elisabeta, privindu-şi şeful peste ochelari, dar ţinând carneţelul şi pixul gata de… luptă.

– Să nu-mi mai faci nici o legătură telefonică. Iar de ăsta… ministrul lui peşte… de parcă nu eu am cotizat să câştige ei alegerile… să nu mai aud niciodată. S-a-nţeles?

– Am înţeles, şefu', dar…

– Dar, ce?! se miră, holbându-se Panfil Sălăjan.

– Doamna Vera a spus că…

– Mai scuteşte-mă cu Vera. Lasă c-o rezolv eu şi cu ea, cât îmi e de soție. Ei, drăcia dracului… Hai, adu o cafea pentru fostul meu coleg de liceu…

– Nu, nu, vă rog! Sunt hipertensiv. Plus că…

– Că ce? Şi să termini cu vă rog!...

– Sunt atâția pe hol care aşteaptă.

– Lasă-i s-aştepte, pizda mamii lor… Gata, Lis, eşti liberă! Stai… Un ceai, o apă, un suc? mai întrebă complezent şeful acelui birou impunător şi proprietarul acelei guri spurcate.

– Nu mulțumesc! Nu vreau… Mă grăbesc.

Elisabeta ieşi, bucuroasă şi-şi reluă dezlegatul integramelor, spre stupefacția celor care aşteptau, stresați, să intre la domnul director. Care, director, se confundă în amintiri cu fostul lui coleg de clasă din liceu:

– Ia, zi, Panfilică, cum îți merge?

– Păi asta e, că nu prea merge…

– Adică, vrei să spui că la capul tău…

– Nu, la cap sunt la fel cum mă ştii: îmi umblă mintea…

– Sper că nu umblă brambura, ci cu folos?

– Păi, da… Numai că… Asta e… Fiecare cu norocul lui…

– Ai un şef al dracului?

– Nu… Nici n-am şef…

– Ei, vezi! Ştiam eu. Tu eşti boss-ul, capo di tuti capi!

– Nu eu, ci nevastă-mea…

– Aha, chiar vream să te-ntreb. Te-ai însurat?

– Da… Ea e şefa firmei. Adică era… C-a venit DNA-ul şi…

– Şi?!

– De-aia am venit la dumnea… tine. Poate ne dai o mână de ajutor. Mâine vine comisia. O turnătorie ordinară. O subalternă cu care am avut eu o aventură cândva şi acum se răzbună…

– Aaa, eşti şi crai! Asta nu-mi închipuiam, dar mă rog… Orice bărbat… Dar nu văd cum aş putea să te ajut? Care-i speța?

– Sincer să fiu, nu prea o ştiu. Eu am venit să te rog s-o primeşti pe Roxana, pe soție, să-ți explice ea ce şi cum…

– Păi… Da, bine… Să vină… când?

– O sun acum şi… când poți s-o primeşti?

– Să vină la terminarea programului, să scap de brambureala asta… Pe la 20,30. Poate?

– Mai încape vorbă. Atunci n-o mai sun. Merg… Te las… Mulțumesc… Mă revanşez. O să vorbim când eşti mai liber. O trimit diseară pe Roxi. Spune-i secretarei… Te-am pupat!...

Panfilică Sălăjan ieşi glonț din biroul lui Luigi Mihalcea. Îi explică ceva Elisabetei, secretara, după care se duse întins la Roxana, consoarta sa care era acuzată pentru o frumoasă evaziune fiscală.

– Gata, eşti pe mâini bune. Te primeşte la opt şi jumătate. Luigi e uns cu toate alifiile, îi învârte pe toți după deget. Vezi cum îți pledezi cauza… Baftă.

II

Aşteptând-o pe Roxana să se-ntoarcă cu rezultate pozitive, Panfil a adormit cu televizorul deschis, îmbrăcat, pe canapeaua din sufragerie. Era pe gătate prima oră a acelei zile, când a răsucit cheia în broască şi s-a strecurat în apartamentul de la etajul trei şi Roxana Sălăjan. Nu l-a trezit pe bietul soţ, s-a refrişat în baie, a-mbrăcat… dezabieul şi s-a vârât în aşternut, adormind legănată de vise şi plăceri recente. De unde să ştie el, bietul economist şi director economic al firmei Vizo SRL că-şi trimisese consoarta în gura leului greu, că între Luigi şi Roxana a acționat un coup de foudre, un văzut-plăcut-acceptat şi că subiectul s-a tranşat la un restaurant din Herăstrău şi s-a finalizat la o casă… conspirativă din Primăverii? Dincolo de miezul nopții, un taxi a lăsat-o pe doamna în Colentina, iar pe domnul l-a dus în Residential Park din Pipera. Aici, doamna Vera Mihalcea sforăia tot în fața unui televizor care prezenta pe ecran o emisiune interzisă copiilor. Şi Luigi, ca şi Roxana, s-a refrişat sub duş şi a intrat sub pilota de mătase, prelungindu-şi reveriile erotice iscate de acea femeie de-a dreptul

excepțională şi total nepotrivită pentru aiuritul de Panfil.

III

Asta e tot. Adică nu. E vorba de ceea ce se cheamă opera deschisă. Alegeți un stori potrivit şi continuați cum credeți ceea ce ați citit.

28.03.2004

FÂNTÂNA

În curtea şcolii era un puț cu acoperiş, ghizduri joase şi scripete cu lanț de capetele căruia atârnau cele două ciuturi din lemn. În recreații, elevii se adunau buluc în jurul lui, mai ales vara: să-şi potolească setea, să se stropească între ei sau să ude buretele.

Cum mai în toate colectivitățile se stabileşte un lider – sau mai bine zis se aleg doi lideri: unul exponent al forței şi altul deținător al supremației inteligenței – tot astfel şi la capitolul „puț", toți cei care-l foloseau, recunoşteau drept şef (prima categorie de lideri, căci la capitolul doi, eroul era un submediocru) pe Ene Zâmbatu, „un zdrahon dintr-a **douăşpea haş**, care stabilise ierarhii şi priorități în alimentarea cu apă potabilă a tineretului studios, pe timpul recreațiilor".

Astfel, după metoda Ene, apa se utiliza mai întâi de către fete, fie pentru băut, fie pentru alte „trebi gospodăreşti". Simțea o plăcere nebună Ene, să i se spună mersi şi să i se zâmbească la … genul feminin, aşa încât, după cum observaseră toți băieții din „opoziție", a doua zi îşi mai făcea loc pe fruntea lui acneică, încă un coş țuguiat, dureros şi roşu, dovadă

că-n sânge i se-necau vise erotice neîmplinite. Apoi, la ciutură îşi aveau rândul băieții cu banderole roşii de „esecei" (elevii de serviciu pe clasă) carte trebuiau să spele bureții îmbibați cu cretă albă sau colorată cu ajutorul cărora se dăduseră probe de inteligență … cenuşie în fața tablelor negre, abia la urmă, dacă mai rămânea timp şi dacă nu suna clopoțelul îşi puteau uda buzele rapid şi cei câțiva elevi din clasele mici care, se putea vedea de la o poştă, stăteau să moară de sete.

– Restul, la recreația următoare, decreta Ene şi sista operațiunea de potolire a însetaților.

Bineînțeles că peste cincizeci de minute, în pauză, la fântâna din curtea liceului ierarhiile se reluau, iar Ene Zâmbatu, chiar dacă nu era prezent trupeşte, prin oamenii săi de încredere, asigura respectarea întru totul a „ordinii folosirii eficiente a sursei de apă potabilă", cum denumea el pompos puțul din curtea liceului, săpat de un pedagog, unul Brancovici, chiar sub fereastra clasei a IX-a C de la parter.

Elevii care aveau câțiva lei în buzunar se lipseau de „rândul la apă" şi dădeai fuga peste drum, la chioşcul de răcoritoare, luau un suc şi-şi potoleau setea, iar alții, de obicei „țăranii" (elevi din satele şi comunele vecine care au reuşit la Liceul de cultură generală Găeşti, cei care erau învățați cu privațiunile adică) răbdau setea, plimbându-se prin curte cu cartea

în mână şi citind cu glas tare, fie o poezie de Coşbuc, fie câte o kilometrică reacţie din chimia organică, fie rezumatul vreunei bătălii conduse de Scipione Africanul. Unii elevi se buluceau la W.C., ori ca să se cațere pe ziduri pentru a se uita dincolo, unde „fac" fetele, ori să se ascundă de ochii profesorilor şi să-şi „execute dreptul la viciu", să fumeze adică, încălcând astfel regulamentul de funcționare a instituției de învățământ.

Aşa era vara, pe vipie şi când la poartă bătea vacanța mare. În clase domnea vacarmul, lenea, aşteptarea. Nu în toate şi nu pentru toți şcolarii. Căci cei cu situația lor incertă la învățătură şedeau blânzi în boschetul lor de umbre şi incertitudini pândind şi plănuind cum să atace un mult râvnit cinci aducător de „lungă vară fierbinte". O oarecare moleşeală se strecurase şi printre cadrele didactice. Profesorii intrau mai târziu la ore, abordau mai îngăduitori dialogul cu elevii, dar, tot la fel, nu toți, căci, de pildă, putea să sune recreația cât va fi vrut, don' profesor doctor Augustus Oieru, „magisterul" de latină nu te-ar fi lăsat să părăseşti ora în care se predă „limba originară" nici cu trei secunde mai devreme, după ceasul său cu lănțug, aflat permanent la vedere, pe catedră. La fel ca-n ziua aceea de iunie, când, deşi pe holuri se iscase vacarm, sunase recreația şi nu se mai putea desfăşura ora, el, „magisterul" îl pusese să scaneze din Eneida pe unul dintre „puieris", şi-l asculta impasibil.

– A scăpat Alexe în puț! Săriți, s-a înecat Alexe! răzbătură în clasă glasuri alarmante venite de afară, şi elevii dintr-a IX-a C renunțară la respect, şi la Eneida şi o rupseră la fugă afară. Pe locul unde se făcea careul, fără nici o înştiințare prealabilă se strânsese toată suflarea liceului. Din puț, Ene Zâmbatu scosese, trupul neînsuflețit şi ud al celui mai scund elev din liceu – Vicente Alexe.

– N-a intrat la ora de biologie când s-a sunat sfârşitul recreației, explicau unii colegi. A rămas afară ca să bea apă. Când a încercat să scoată, l-a tras ciutura în puț.

– Am auzit noi un strigăt şi scârțâitul scripetelui sub geam, dar am avut latina cu Oieru şi ştii că n-ai voie să mişti, spuse un elev dintr-a IX-a C.

– Apăi şi Zâmbatu acesta se dădea mare. Ce dacă a făcut pe eroul şi şi-a dat drumul în puț după el. A scos la suprafață un cadavru.

Amintirea lui Alexa a mai durat şase zile, până la vacanță, timp în care toți elevii au venit cu sticle cu apă asupra lor sau cu bani pentru suc. Oameni în salopetă au studiat posibilitatea instalării unei chiuvete, a unei fântâni arteziene pe care, la începutul toamnei, elevii aveau s-o găsească în funcțiune pe locul în care fusese puțul. Toți s-au bucurat, dar s-au şi întristat imediat, amintindu-şi de colegul lor mort de sete … înecat.

Ene Zâmzatu şedea tăcut pe-o lespede de ciment. Parcă plângea, parcă îl durea ceva, nu se ştie, nimeni nu-l băga în seamă, deşi toţi îl vedeau ca pe un şomer în căutarea altui loc de muncă. Peste câteva zile, acelaşi zdrahon îi surprinse pe toţi venind cu un meşter şi trebăluind în jurul puţului defunct. Astfel luă naştere un mic monument şi o placă comemorativă pe care scrie şi azi: „Fântâna lui Alexe”.

19.01.2005

CLAXONATUL

Are şi el un fix: să poată claxona în Bucureşti, unde acest fapt e interzis.

– Da’ claxonează, domnule, cât vrei! îi spune vecinul său, şoferul de TIR care-şi parchează nestingherit ditamai hardughia pe spaţiul verde, unde e … interzis.

– Nu pot, e lege! E semn mare la toate intrările în oraş: „Claxonatul interzis”.

– Ce lege, dom'le. Se mai respectă în România vreo lege? Pune mâna şi fă-ţi bâzdâcul, dă deşteptarea adormiţilor că şi aşa, somnul, al raţiunii, naşte monştri, iar somnul somn aduce coşmaruri… îl mai povăţuieşte megieşul, care ambalează motorul ce funcţionează cu motorină euro-diesel, găsită mai ieftin, la mâna a doua, pe un şantier, după care apasă pe un buton, ce face să ţiuie, mai ceva ca sirena de vapor dintr-o flotă înstrăinată, două goarne care bagă-n sperieţi câinii abia scopiţi şi copii, care-ncinseseră o miuţă printre maşini cu şi fără alarme sonore.

Cel dornic să claxoneze intră-n panică, se teme să nu apară vreun echipaj de poliţie şi să ajungă martor în procesul-verbal de sancţionare a tiristului ... Era să zică tiranului şi nici nu greşea, apropo de

comportamentul vecinului. Ți-ai găsit. De unde poliție?… Ei, asta-i bună! Chiar apare, la țanc, poliția. Și jandarmeria. Două mașini ale oamenilor legii. Șoferul de week-end se urcă la volan și dă să plece cu Loganul său roșcovan. Nu mai poate. Strada se blochează, un grup de jandarmi se constituie într-o întruchipare a unui Mărăşeşti istoric: „Pe aici nu se trece!" Nu se mai trece, fiindcă, da, a apărut o altă mașină, una bengoasă cum spun puradeii care fură capace de la gurile de canal și garduri de metal pe care le fac bani la centrele de valorificare a fierului vechi. O parte din aceşti puştani o rupe la fugă, crezând că mașinile cu girofar pe ei îi caută. Aș, ți-ai găsit, acum e misiune de grad zero!

Din mașinile – între timp au mai apărut câteva – bengoase coboară inși cu ștaif. În urma lor, bodyguarzi atenți, țin buchete și coșuri de flori. În zonă, la subsolul unui bloc care, cândva, era alimentară, se află sediul unui O.N.G.-eu condus de un fost om politic, ce are în subordine foşti mari mahări din mari instituții ale statului de drept. E ziua de naştere a acelui VIP și alte VIP-uri, inclusiv din susul administrativ cel mai … înalt, sosesc să-i ureze cele de cuviință și să-i înmâneze flori, cadouri, simboluri. Se justifică, aşadar, prezența oamenilor de ordine.

Deodată, cele două goarne ca de cargou defunct dintr-o flotă împuținată, încep să sune la fel ca-n operele literare proletcultiste, sirena lui Roaită de

la Grivița. Polițiștii se precipită, jandarmii intervin, trompetele răsună continuu, lumea iese la balcon, unele florărese sau vânzătoare de semințe huiduiesc, câinii se pun pe lătrat, se pornesc alarmele auto, parc-ar fi înmormântarea lui Yasser Arafat.

Prietenul șofer care voia s-o zbughească la volanul Loganului purpuriu, supărat că n-are aprobare să claxoneze în Bucureşti, ca să nu mai urce la etajul nouă s-o anunțe pe șefa că a venit, ci să-i bată din claxon un anume cod, acum dă din câte: la TIR în cabină nu e nimeni, iar uşile sunt încuiate, iar claxoanele nu se mai opresc. S-au sesizat și musafirii VIP-ului aniversat. Au venit și vreo câțiva generali la locul … faptei. E luat la întrebări șoferul Loganului: „Dumneata ai fost văzut discutând cu … tiristul! Cine e? Unde e? De ce a plecat? De ce nu se opresc goarnele!"

Bietul om face pe niznai. De fapt, chiar nu știe unde a dispărut vecinul său. Se miră și el, cum se miră toți gură cască al cărui număr s-a dublat. Chivuțele de la geamuri împroaşcă măscări, câinii se grupează ca nişte taximertişti alarmați prin stație, și latră, urlă, schiaună. Un polițist burtos se apropie de Loganul roşu. „Nu eşti dumneata ăla (sic!) care-ai făcut cerere la primăria sectorului doi să ți se aprobe să claxonezi pe Şoseaua Colentina?" Omul recunoaşte.

„Coboară, încuie mașina și vino cu noi!"

Omul se execută. Noi, adică el și doi jandarmi înarmați. Este invitat să urce în estafetul din care au

coborât luptătorii în combinezoane negre, care au blocat strada. Aici e legitimat, amenințat, intimidat şi trompetele au tăcut. Singure. Tac şi pirandele. Se liniştesc şi câinii. Strada e plină de maşini … bengoase, dar s-a redeschis circulația. Misiunea de grad zero a devenit de rang unu. „Tiranul" e de negăsit. Nici nu mai contează. După câteva ore, forfota se estompează. Oamenii legii se retrag din dispozitiv. Viața de mahala reintră în normal. Puradeii pleacă la vânat de fier vechi, braconierii împuținează peştele din râul care a botezat cartierul, maşinile fără antifurt rămân şi fără roți, o bătrânică dintr-o garsonieră este violată, iar pensionarul militar din blocul de vizavi este agresat şi tâlhărit de o celulă multi-etnică de puştani care-şi epuizaseră resursele pentru achiziția dozei de drog de care depind, iar un câine sfâşie un bebeluş care s-a dus să-l mângâie, cum a văzut pe micul ecran …

Presa de a doua zi, într-un chenar „Aflăm de la Poliția Capitalei", consemnează faptul că un cetățean a solicitat aprobarea de a claxona în Bucureşti, pentru a comunica astfel, cu concubina sa care locuieşte la ultimul etaj într-un bloc din Colentina", iar pe toată prima pagină apar reportaje despre aniversarea VIP-ului la care au participat şi mai marii din cele trei puteri şi cu mass-media patru, ca evangheliştii. Nimic despre agresarea canalelor, copiilor, gardurilor, garsonierelor, maşinilor, pomilor, oamenilor …

Cât despre „tiran", acesta îi „divulgă" vecinului cum a telecomandat sirenele şi-i recomandă să nu mai ceară aprobare pentru încălcarea legii: adică să claxoneze când vrea şi unde vrea, dacă doar atât şi-a propus …

16.03.2005

VECINĂTĂȚI LA BLOC

O fată care până mai ieri, ieşea din blocul vecin, cu ghiozdanul în spate, zicându-mi sărut mâna, a crescut văzând cu ochii. A ajuns o ditamai domnişoara, cu pulpe goale, cu sâni obraznici, cu pleoape vopsite, cu buricul gol şi vino-ncoa-ul la vedere. Nu-mi mai zice sărut mâna, dar îmi dă bineţe, iar cel ce-i răspunde, cum mă gratula ea mai ieri, sunt eu.

Într-o zi eram cu plaivazul pe hârtie şi cu Leonard Cohen în surdină, când sună interfonul. Nu aşteptam pe nimeni, dar putea fi poşta. Am ridicat micro-receptorul şi am întrebat: „Cine-i?" „Eu, Mirela!" „Mirela?!" „Da vecina dumneavoastră de vizavi…"

N-am realizat despre cine e vorba, dar am descuiat uşa de acces în bloc. M-am îmbrăcat val-vârtej şi am împrospătat atmosfera cu un damf de parfum. Am pândit pe vizor şi, da, am văzut-o venind pe scări pe Mirela cea cu păr ca mierea şi nume cantabil. Am deschis şi am întâmpinat-o…

– Mă iertaţi c-am îndrăznit, dar Sorina n-a răspuns şi m-am gândit că poate e interfonul defect.

Sorina e fata vecinului meu de palier, care tocmai a plecat cu toată familia la ţară.

– Sunteţi colege?

– Da… zice Mirela, ca o negustoreasă de păcate aflată prima dată la piaţă.

– Atunci trebuie să-ţi spun c-a plecat împreună cu părinţii, la ţară…

– Vai… se burzului fata.

– Tot aşa dezamăgit sunt şi eu… încercai marea cu degetul.

– De ce? Se miră sincer făptura.

– Păi când am auzit interfonul şi am realizat ce oaspete am m-am bucurat, dar când am aflat că nu-s eu destinatarul m-am întristat… vârâi, frate cu dracu ce sunt, coada sau coarnele în discuţie.

– Să-nţeleg că mă invitaţi pe la dumneavoastră?

Ei, poftim. În loc să spun „da" mi se blocă rostirea în gât. Iar ea de colo:

– Şi doamna ce-o să zică?

– Păi… vorbim pe hol? îngăimai.

A fost de ajuns. S-a strecurat în apartament şi s-a dus direct în sufragerie, la masa mea de lucru:

– Deci aşa e în casă la un scriitor?! Miroase frumos, numai că nu-mi place ce ascultaţi. Apropo, ştiaţi că tipul e homosexual?…

Nu a împlinit 17 ani, dar arată de 20, iar după cum vorbeşte, are experienţă comunicaţională de 25. Zic:

– Mi-ai pus prea multe întrebări. O să răspund pe rând, dar mai întâi spune ce preferi: cafea, un suc, un whisky, o ţigară?

– Oferta e tentantă! Deci doamna nu e acasă, dar dacă vine?…

– Astăzi nu vine, tocmai m-a sunat, e în provincie.

– Ce suc aveți?

– La alegere… Vrei rece?

– Da.

Am mers în bucătărie, dar ea m-a urmat, ca una de-a casei:

– Aa, suc de roşii. Dar ăsta merge cu vodcă…

M-au trecut transpirațiile. Eu sunt certat cu alcoolul, tutunul şi cafeaua, dar zic:

– Vrei vodcă?

– Dacă e de calitate. Şi ce țigări aveți. Aaa, le-am văzut: Marlboro scurt. Cine fumează de-astea?

– Soția… eschivez, exact când ființa îşi aprinde fumigena aşezată tacticos între buzele-i cărnoase şi rujate intens.

Îmi înapoiază bricheta cu care aprind aragazul pentru cafea. Nu ştiu când s-a scurs totul, dar am realizat ce se întâmplă când ea s-a aşezat pe canapea, a sorbit din cockteilul Gorbaciov şi a început să agreseze televizorul cu telecomanda. Abia când i-am umplut iarăşi paharul şi s-a răcit cafeaua, a observat că eu nu servesc licorile cu care o îmbii, nici nu aprind, cum face ea a doua oară, țigara.

– Sunteți abstinent? Ori plecați undeva cu maşina? Că doar nu vă e frică la gradul şi la valoarea dumneavoastră…

Ştie ea ceva despre grad şi valoare, dar nu ştie că sunt proaspăt pensionar, plus că oricine ar fi fost, Bachus, Nicot şi „domnul Jakobs" îmi sunt duşmani declarați. Cred că e momentul să îi spun asta şi să adaug:

– Asta nu înseamnă că-mi sunt duşmance şi domnişoarele, dacă e să le alătur ca pe evanghelistul Luca la ceilalți trei, numiților responsabili cu licorile alcoolice, fumurile tabagice şi aromele cofeinizante.

– Să-nțeleg că vă place …Crai nou, de Ciprian Porumbescu? mă-nvălui drăcoaica blondă.

– Păi, mă rog, o dădui cotită. Îmi place orice gen de muzică… Bună să fie, nu ca ceea ce se aude afară.

Se auzeau manele. Chiar din blocul ei. Mirela se ridică brusc, mai, mai, să verse paharele de pe măsuța cu rotile adusă lângă canapea. Ochise binoclul agățat de draibărul ferestrei şi-l luă mergând la geam să privească exact în blocul ei.

– Aşa-i că mă vedeți şi pe mine? zice, căutându-şi balconul şi dormitorul de la etajul doi.

– Nu, nu m-am uitat… Stă agățat acolo să-l văd când plec în excursii sau la țară…

– Da, nu se vede înăuntru decât dacă nu-s perdele şi dacă e lumina aprinsă…

Se instală un moment de tăcere. Musafira avea obrajii îmbujorați, îşi scoase geaca şi rămase în bluzița

transparentă şi vaporoasă. Ucise ţigareta în scrumieră şi văzând un C.D. cu Iglesias în aparat, rosti:

– Ştiţi să dansaţi?

Tangoul începuse deja. Fără răspuns, mă las ispitit. Nepoata se unduia lasciv şi fremăta. Eu, bunicul, mă lăsam bântuit de amintiri.

Sună telefonul, ea opri muzica, eu răspunsei, ea se trânti pe canapea şi răsfoi o carte din sutele de pe rafturile care acoperă toţi pereţii camerei. Îl expediai pe indezirabil, un coleg de generaţie care mă invita în parc şi când pusei receptorul jos, mă chestionă:

– Cum e să fii scriitor?

– E ca şi când ai fi mereu îndrăgostit.

– Oho, ce frumos?

– Dar să fii poliţai cum e?

– E ca şi cum ai suferi de virozã respiratorie…

– Ha, ha, ha… Foarte frumos. Dar un scriitor poliţist cum se distrează?

– Întreabă un asemenea ins. Eu sunt doar scriitor şi nu sunt poliţist. Am fost şi nu mai sunt militar…

– Serios! V-a dat afară? Am citit eu ceva în ziare cu reduceri, destituiri, chestii de-astea, conform cerinţelor NATO sau UE… că nu mă pricep…

– Nu te pricepi, dar ştii… Nu, n-am fost destituit, ci m-am pensionat…

– Sunteţi pensionar?! Aşa tânăr! Mă rog, treaba dumneavoastră. Aş vrea să merg la toaletă.

Am condus-o, iar când a revenit avea un teanc de reviste peste care a dat în rafturile din W.C.:

– Cine citeşte aşa ceva?

– Soţia…

– Mi le puteţi împrumuta şi mie?

– Ia-le de tot….

– Mi le dăruiţi?

– Da…

– Vai… Mulţumesc!

Se repede la mine şi mă sărută exact pe gură, ca-n filme.

Reviste de modă, de ambientare, de mondenităţi. Boala puştimii. Mi-a trecut fiorul, iar Mirela a scurs paharul pe care m-am repezit să-l umplu din nou. Zic, totuşi, precaut:

– Să nu ai probleme cu ai tăi…

– Nu, n-o să am, fiindcă-s plecaţi. De-aia venisem la Sorina să facem o escapadă, dar…

– Ai avut ghinion…

– Nu s-ar zice. Numai dacă nu vă stingheresc. Ştiţi, eu n-am obligaţii…

– Îmi place, eşti destul de matură, deşi minoră. Şi curajoasă. Poate prea curajoasă…

– De ce, prea curajoasă?

– Păi… Ai intrat într-un apartament cu un bărbat singur, cine ştie ce ţi se poate întâmpla?

– Dacă vă referiţi la chestia aia, staţi liniştit că mi s-a întâmplat… Plus că dumneavoastră sunteţi un

om bun, nu mâncați fetele, nici când vă sărută nu vă… inspiră…

Ei poftim jignire. Provocare pe față. Răutate adolescentină. Cum o mai fi pedepsită coruperea de minore şi violul? Îmi umblă prin crengile sângelui un vechi dicton moral: „Ochii văd, inima cere, conştiința – nu şi nu!"

Fata e luată de apă deja.

– Aveți apartament cu trei camere?

– Da.

– Pot să văd şi dormitorul?

Se-mpleticeşte pe hol şi când intră în încăperea unde, la capul patului, tronează un tablou de nuntă, ridică brațele în sus, nimicul de fustă îi dezgoleşte atracția universală şi mai mult, face pe obosita, coboară mâinile pe umerii mei şi-mi mai mulțumeşte odată pentru reviste, apoi se prăvăleşte în pat trăgându-mă peste ea. Nici călugăr dacă eram nu cred că puteam rezista ispitei. După un scurt atac asupra veşmintelor, căpşorul acoperit cu miere foşnitoare îmi şopteşte la ureche:

– Fără prezervativ nu se poate…

M-am blocat. Acel obiect dispăruse din casa mea, iar ea nu-şi avea geanta…

– … doar dacă vrei să rişti…

– Păi care-i pericolul? întrebai cu ochii la sânii aceia obraznici şi trupul de fotomodel.

– Ne-a făcut testul SIDA, la tot liceul şi mie mi-a zis să-l repet că nu e clar. Cred că m-am pricopsit

cu HIV, de la irakianul cu care este prietenă Sorina. Am fost invidioasă pe ea şi i l-am suflat. Acum, amândouă, avem probleme cu testul…

Ea vorbea, o statuie căzută de pe soclu vorbea. Iar eu, ca un soldat rănit de moarte, depusesem armele îngrozit. Mă cuprinsese un tremurat şi o spaimă, o ruşine şi un zbucium de neexplicat…

– Ştiu că ți-e frică de moarte! mă tutui Mirela ca sculată din morți.

Se ridică şi se-mbrăcă tacticos. Zâmbi larg. În sufragerie, îşi luă revistele, merse către uşă şi pe hol mai rosti:

– Ți-am citit ultima carte în care eroul e un curajos, un sfidător al morții în numele dragostei. Am crezut că e adevărat ce spune profa de română, că personajul principal e autorul însuşi. Am vrut să mă conving, dar m-am înşelat. Îmi pare rău! Mulțumesc pentru tratație…

După ce se văzu pe hol şi-ncepu să coboare scările îmi biciui auzul:

– Chestia cu HIV a fost o minciună. Nici eu, nici Sorina n-avem nimic, fiindcă n-a fost nici un irakian…

Aş mai fi vrut să zic ceva, să fac ceva, dar m-am retras urgent în apartament, fiindcă de alături se-auzea cheia în yală, iar vecina mea, de-o vârstă cu soția, atât aşteaptă: să vadă că sunt acasă şi că sunt şi singur, ca să-şi facă vânt, doar, doar…

28.03.2005

O ZI METAFIZICĂ

Nu sunt dintre aceia care interzic, prin dispoziții scrise şi lipite pe uşi, fumatul şi cacofoniile. Nu fac nici exces de modestie, ştiind că asta se cheamă prostie, cum nici nu abuzez de calitățile mele, etalându-le tot ca prostul! Nu sufăr să fiu împovărat de banalități şi platitudini, nici năclăit în metafore şi alte năbădăi lexicale. Când m-a proiectat, pesemne, Dumnezeu a fost făcut să râdă de vreun sfânt, că m-a croit în glumă! Acum, când stau la coadă resemnat, aşteptându-mi rândul la moarte, adică la porția de nemurire, parcă-mi pare rău. Eu am vrut-o. M-am străduit pentru asta.

Zăbovesc sub vişinul bătrân, la masa rustică acoperită cu muşamaua prinsă cu cârlige de rufe la colțuri, pentru a nu o zbura vântul, şi filosofez. Eu şi filosofia! Asta-i tema ce-mi frământă cenuşiul din țeastă, biciuindu-mi neuronii leneviți şi burtoşi, de când cu pensionarea. Stau lângă ceaşca mea cu ceai antidiabetic şi legumesc orele dimineții brodate cu triluri şi bântuite de arome.

Nu se putea ca liniştea aceea franjurată de emoții matinale să nu fie tulburată de un vecin jălbar. Acelaşi care, atunci când vede maşina în curte, se

pregăteşte de atac, iar atunci când ți-e inspirația mai profundă, se luptă cu „câinele rău”, îl învinge şi vine să te-ntrebe „ce faci, ai venit pe la țară, am şi eu să te rog ceva”. Şi se duce dracului orice poezie, proza rurală realist de dureroasă ori dureros de realistă atacă orice lirism, după care epicul însuşi e învins de dramatic. Vecinul îşi povesteşte tragedia vieții, îşi expune neputințele ca pe nişte infirmități cerşind ajutor. „Nu se poate să nu poți, că te-am văzut la televizor, te-am auzit la radio, mi-a arătat fii-mea a mică un ziar cu chipul şi iscălitura ta, vorbeşte lumea c-ai ajuns mare mahăr la Bucureşti!”

Şi week-end-ul se duce, curge printre degete, duminica se sparge ca o oală pusă-ntr-un gard peste care a dat pisica alergând după o vrabie, a devenit un morman de cioburi pe care-l duce o femeie cu fărașul sau cu poala, mama mea octogenara, care cară toate boarfele şi bulendrele bătrâne în râpa adâncită de ploi, țigani şi furii de lemne în dealul din fața casei. Duminica începută de vineri seara şi mântuită abia luni dimineața, în mirosuri şi duhori bahico-tabagice este o oază în care mişună „sinistrații social”, adică pensionarii ultimei speranțe.

Nici nu ştiu ce mi se-ntâmplă în acest moment, de după week-end-ul rustic: scriu o proză, realizez un eseu, dau gata o tabletă, croiesc un editorial, meşteresc la un reportaj ori ticluiesc un pamflet. Cerneala se aşterne-n poloage drepte pe dreptunghiul alb, din

vârful peniței, așa cum îngenunchează ucise de tăișul ca un canin de mistreț cu colți de argint al coasei, poloagele de ierburi hrănite din belșug cu ne mai contenitele ploi de vară. Vară-primăvară. Vară potopitoare în care mii de oameni s-au gândit la Noe și la arca lui, văzând moartea cu ochii. Potop de ape au făcut țara să se dea la fund, iar pe mai marii ei să facă doar valuri.

Nu știu ce coseşte penița mea bătută-n gură ca oțelul împănat la un cap de coporâie, ori ca o nevastă necredincioasă. Poloagele de cuvinte se zvârcolesc ca nişte lei în cuşcă. Lei grei, cum se nu mesc bancnotele ce-nlocuiesc pe cele jigărite, slabe, devalorizate, vechi. Lei noi, lei ei. Pui de lei. Sau, ca-n ziarele de scandal: boi noi, lei ei. Tot ei, cei grei!

Nu interzic cacofoniile şi dreptul la viciu, dar prostia şi credulitatea le-aş interzice prin ordin, cu riscul (curul din ligamentul anterior nu e cacofonie?) de a-mi pierde dreptul de a fi occidental. Şi-aşa, dreptul de a fi ajuns milionar mi-a scăpat printre degete. Am redevenit sutaş. Ori sutist. Adică aşa cum zicea poetul cel greu: care ştiu dureros ce e suta de lei! Milionar cu patru zerouri ucise. Leu care a pățit ca ursul păcălit de vulpe. Leul berc. De-aia n-are leul coadă! Cum: de ce? De-aia!

Am un leu şi vreau să-l be(a)u. Dai un ban, dar stai în față. Acum leul are şi bani. Poate vom vedea, în fine, justiția şi poliția şi jandarmeria şi silviculturaşi

primăria şi prefectura luându-i pe hoți la bani mărunți. Bani albi pentru zile negre. Adică pentru nopți. Nopți de club. Night-club. „Ei fac din noapte ziuă şi-ai zilei ochi închid!”. Ei. Tot ei! La bani noi, tot … ei! În cârdăşie, în complicitate cu puterea de cumetrie, cu clientela de politichie. Tichie de mărgăritar, ca un samar pentru măgar, sau asin mai bine spus, cel călărit chiar de Iisus!

Doamne, şi ce plouă! Ca-n Bacovia, Topârceanu şi Doina Badea la un loc. Plouă dezastruos! S-a inundat şi bac-ul. Adică bacalaureatul. N-au putut bieții elevi să înoate până la centrele de examen. Nici subiectele n-au ajuns la timp. A trebuit să intervină armata cu transportoare amfibii blindate. Care armată, care amfibii, standarde NATO, adio oaste! Blindajul de nepăsare al puterii, impenetrabil! S-a scurs prima jumătate de an de la schimbul de macaz. Macaz rimează tot cu necaz. Mănânc borş! De praz. „Laudele lor, desigur, m-ar mâhni peste măsură. Şi guvernul se laudă, mamă-mamă! Şi parlamentul, aşijderea. „Laudă somnului”. A venit vacanța cu trenul (de aterizare) din Franța! Frumoasă mai e, Doamne, fascinanta şi nostalgica şi Mica Belgie România Mare euro-atlantico-danubiano-pontică!

Apare curcubeul, ca-n copilărie. Adică tot rogvaiv şi la fel de arc de cerc. Ploaia şi soarele alternează ca-ntr-o metodă de croşetat, unul pe față, unul pe os. De-ar fi fost programate arderea pe rug a

lui Jan Hus ori Giordano Bruno s-ar fi ratat aprinderea focului din cauza ploii. Chiar aşa: rug acoperit nu exista încă.

Plouă englezeşte, după un smog care ne-a invadat sufocant á la Londra. Axa Bucureşti – Londra via Washington funcţionează. Totul e politică. Politică pluvială. Anglia a câştigat dreptul de a câştiga olimpiada din 2012. A ajutat-o zeii. Zeus al planetei e preşedintele american, „tatăl alb de la casa Albă". Olimp transoceanic. Aranjatul ploilor înseamnă şi o ştergere laşă din faţa realităţii. A şters-o englezeşte, spun proverbele. Pluralul englezesc" SUA şi Marea Britanie. Plus G8. Şapte ţări, ca şapte zile, ca şapte porunci, ca şapte păcate, plus Rusia. Şeptarii economiei mondiale, puternicii planetei, plus Rusia, minus China, stau la masa verde: Terra s-a încins, resursele s-au dus, poluarea e maximă, clima a luat-o razna, ce facem? Alba ca zăpada şi cei şapte pitici uriaşi. Se vorbesc discuţii. Plouă planetar, abundent, potopitor, iar *geoptiştii* bat apa în piuă, acompaniaţi de cimpoaie scoţiene. Totul e istoric dar şi isteric. Protestatarii, ecologiştii, pacifiştii, anti-globaliştii, naţionaliştii îşi trâmbiţează mein kamph-ul lor. Osmoza negării, nostalgiei, opoziţiei. Mişto momentul. Şi-n loc de happy end, bubuituri, bubuieli, atacuri teroriste sinucigaşe. Cruciada martirilor lui Allah continuă…

Valea mea natală îşi duce pădurea la vale. Trec ţiganii, trec! În căruţe colorate, cu buşteni groşi

încărcate, de poliţişti tolerate, de pădurari nemarcate, trec ţiganii la furate! Codrul, frate cu românul este agresat de rromi negri la suflet. Agresiunea asupra vegetaţiei lemnoase începută în jungla amazoniană şi finalizată în jungla tranziţiei dâmboviţene naşte monştri

A plouat cu biserici, dar în zadar. Mântuirea lasă de dorit. Totul curge. E criză mai ales de femei de serviciu şi astronauţi. E o forfotă de furnicar deranjat. Rătăcim, bărzăunim, către niciunde. Cântând în ploaie. Printre cozi. Cozi la moarte: cozi de topor. Examene, teste, probe. Emoţii, trac, spaimă. Examenul de sfârşit. De an. De timp. Aşteptări rănite, sângerânde, muribunde. O viaţă de va fan culo, cum zic strămoşii noştri dinspre tată, de merde, cum au strigat gardiştii lui Bonaparte, de kko, cum glăsuieşte jargonul made in Colentina. Colenchina. Rromarabocolenchina. Arabocolenchina mea rezidenţială. Trăim ultima telenovelă. E permis orice: mama cu fiul, nepoata cu unchiul, tatăl cu fiicele – minore, căsătorite, vitrege. Ca-n filme. Ca-n viaţă. Viaţa mă-si de viaţă. Fir-ar a morţii de situaţie bizară. A mai murit un scriitor, dar s-a aflat târziu. Mai întâi despre dispăruţii la inundaţii de la noi şi despre dispăruţii din metroul londonez de la ei. Au dispărut luaţi de ape într-o noapte, au dispărut luaţi de-o moarte într-o zi. Aşa le trebuie dacă dorm pe ei.

Un nou virus atacă tineretul.: Harry Potter. Cu doi „r" de la „rrom", şi doi „t" de la Lipatti. Conacul

boieresc, pământurile şi pădurile familiei Lipatti îmi sunt cunoscute. Conacul şi pământurile, căci pădurile au fost asasinate şi cărate la oraş, la gară, în port, în lumea luminată. Lumea cealaltă, către care tot gâfâim şi la care nu mai ajungem…

Ce e, Doamne, această bucată literară pe care o tot prăvălesc în brazde drepte? O ofertă pentru meşteşugarii strâmbatului din nas. Să-i dăm înainte.Pe foaia albă, sub vişin, aterizează cotari şi petale. Elicodromul florilor sinucigaşe. Poezie pură. În auz îmi aterizează o invitaţie la masă. Vecinul se simte. Pleacă, pâş, pâş cu speranţele şiroind. Mă simt ca-ntr-un sat cu un singur locuitor. Eu şi eu însumi. Bine că nu (mai) beau, fiindcă aş fi crezut c-am aşternut aici rânduri bahice, adică şerpuite. Nu, am scris drept, aşa cum merge un şarpe căruia i s-a turnat alcool pe gură. Sinusoide ucise, linii, linii, linii. Datul la linie! Haşuri şi haşúri. Atenţie la accent. O linie piezişă pe un cuvânt. Linia moartă. Moartea liniei – spirala. Se repetă chemarea la masă. Câinele se repede să-l sfâşie pe vecinul ce a ieşit pe poartă. La ieşire, lătrătorule? Totul e pe dos. Pe invers, cum spun puştii aflaţi în febra examenului la limba şi literatura maternă, varianta trei. Unguri, nemţi, croaţi, sârbi, bulgari, ucrainieni. Atât. Nu turci, ruşi, lipoveni, evrei, ţigani, chinezi. Păi nu ei au zis că au altă limbă natală? Nu arabi. Tot deocamdată.

Masa rotundă din brad, cu trei picioare m-aşteaptă. Prima şi cea mai înfometată e pisica. De fapt,

motanul. Fostul pisoi. Supravieţuitor din patru. Şi al doilea înfometat e câinele care-şi fâlfâie coada ca pe un tricolor arborat în bernă. Mai e şi o căţea despre care, ca-n pseudokynegetikos aflu c-a fătat. Eveniment al zilei. Bulină roşie. Are opt căţei, toţi putători de puţă. Sunt la post şi orătăniile: cloşti cu pui piuitori. Sunt darnic şi tolerant ca un colonist. Arunc cu firimituri în stânga şi în dreapta. Determin încleştări, luptă pentru existenţă. „Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi… „ Pentru necuvântătoare eu sunt Tatăl nostru. Al lor. Tata mare. La inimă. „Ce-i inimă? Mi-e foame! Vreau să trăiesc ş-aş vrea …” Tizul meu, Nicolae Labiş este detronat, învins în lupta cu noua inerţie. Moartea căpriorului, adică a cerbului carpatin. „Mănânci sau te uiţi?” glăsuieşte consoarta printre două sorbituri din zeama ecologică, vegetariană, hiposodată şi fier binte. Hârtiile mele au făcut aripi, chemate de piţi goii şi cocoşarii din vişin. În geamlâcul beciului s-au ivit două bobiţe strălucitoare.

Mare curaj pe tine şoricel prost! Adun păsările de celuloză şi le pun pe aripi un ditamai pietroiul. Piatră tombală. Mai c-aş scrie un roman. Tot rural, tot neinteresant, tot nepublicabil. Un roman textualist, ce dracu o mai fi însemnând şi asta. Sau postmodernist, idem. Ori fracturist, ibidem. Jane Birkin şi Serge Gainsbourg nu se lasă impresionaţi de viaţa mea la

ţară. Ei îşi văd de CD-ul lor romantic, retro, nostalgic. Je t'aime, moi non plus!

Scanez dealul împovărat de verde ud. Eu şi vântul. Un Wilhelm Tell resuscitat trage cu rândunici. Săgeți negre pentru mere roşii. Roşu şi negru. Mere ionatane, ca un măr al lui Adam, din care a muşcat Eva. S-a isprăvit muzica sexy. Gilbert Becaut, revine să-şi caute iubita, iar Jean Ferrat iubeşte pierderea raţiunii. Rezon, coane Fănică! Raison! Masa de lucru rămâne iarăşi singură şi rectangulară. Masa cu bucate aşteaptă rotundă şi joasă. Ploierii vestesc în înalt ploaia care abia a contenit. Torturi şi tortúri, dresuri şi dresúri, posturi şi postúri. Învăţaţi limba maternă fără profesor, bacalaureaţilor! Că dacă nu, guvernul va demisiona, exact când premierul se află pe val. Pe valuri. Nu, nu face valuri, ci se uită lung la apele care şi-au ieşit din matcă, exact cum şi-a ieşit neamul acesta din minţi. Ţara a intrat la apă şi politicienii se fac că plouă. Dar ce ploaie! Şi minciunile, electorale sau nu, tot nişte ieşiri din minţi sunt. Adică idei, variante, ficţiuni, promisiuni deşarte.

Mă simt ca un duhovnic al vrăbiilor, abia bărbierit şi derobat. Un sacerdot excomunicat şi afurisit pentru o năzbâtie de pomină. Bărbosul a scos dracii dintr-o femeie, cu viaţă cu tot, aşa cum un chirurg l-a lipsit pe un pacient de bărbăţie. Tot în frumoasa şi fascinanta Republică Tranzitorială România. Din difuzor: Et si tu n'existe pas! Concluzii

pripite, accidentate cu becari şi bemoli de serviciu. Diez steluţă diez – păsărească telefoanelor celulare. Semeseu lui Dumnezeu: Sfinţească-se numele tău! Londra se-nchină, Bucureştii bat mătănii, Parisul dă acatiste.

Ce orăcăi, broască-n tău, că nu-i tăul tot al tău! Capra calcă piatra, piatra crapă-n patru. Of, viaţă! Viaţă de viţă. Viţă de vie. Viaţă de vie. Moarte de viu. Morţi de vii. Moarte de vie!...Vie cine-o mai veni, că americanii se lasă aşteptaţi!...

„Nu mai plescăi când mănânci!" Indicaţii de regie de la nevastă-mea, cea care-mi cere obsedant să mă spăl pe dinţi încât nici nu mă mai înspăimânt că-n curând voi fi ştirb. Mestec şi număr dinţii câinelui care parcă zâmbeşte şi mă priveşte în ochi. Şi el şi mâţul: ne daţi ori nu ne (mai) daţi?

Se scutură înaltul cerului de parc-ar fi trecut prin podul casei o droşcă sau o birjă. Tunetul e urmat de onomatopeele viitorilor curcani din pâlcul de pui de curcă şi de semnalele de pericol emise de cloşti. Mă uit ca curca-n lemne (sic!), după piei de cloşcă. Mi-e dor de tovarăşul Stalin. Sau de-o idee ciuce. „Să moară un om e o tragedie, să moară un milion e o statistică". Să fie ucis un om mare pentru un genocid mic şi nedorit. A-nceput să ţârâie din nou placid. „dacă continuă, mă sinucid!" Ca supravieţuitorul Bacovia. Mi s-au înecat corăbiile de cerneală.

Strănut, iar curcanii de viitor se înfoaie şi-mi răspund. Masa tăcerii îşi joacă rolul de cină cea de taină. De-a dreapta Mântuitorului, în tabloul lui Da Vinci nu e un ucenic, ci Maria Magdalena, consoarta lui Iisus. Al dracului Dan Brown acesta cu cartea lui de succes garantat! Blasfemii, dar şi evidenţe. Vine sfârşitul lumii. Bun venit! „Deep impact" este un satelit care a bombardat … profund o cometă. A fost ca o pişcătură de purice pentru colosul cu coadă. Coadă la prostie. Raţionalizarea ofertei. Să se-ajungă la toţi. Coada calului şi ochii şefului. Trăiască pensionarii! N-au şefi, dar nici bani, nici viitor. Dar au amintiri. Şi o libertate reală de a spune tot ce-i doare fără ca pe cineva să-l doară în CC, adică în cotul sau în curul PCR!

Europa lor e mai tare ca a noastră. Europa unită! Unită pe dracu. Estul a speriat Vestul. Nu sălbatic, ci occidentul civilizat. „Ce-au dorit acel Apus?" A pus-o de mămăligă România cu integrarea în U.E. Nu ştie stânga ce face dreapta. Stânga hărţii, deci apusul şi dreapta planiglobului, aşadar răsăritul. Cum să nu (se) ştie? Păi sateliţii ce păzesc? Păi spionii ce-nvârtesc?

O găină se boceşte ca o femeie văduvă, printre picături. Îşi plânge cocoşul descăpăţânat de vecinul Lole, de parc-ar fi găina cu ouăle de aur. Şi-aşa e trecută pe lista neagră, că şi-a făcut cuibar prin vecini. L-a ales pe Tilici care, şi el, a fost şef de cuib în

vremea legionarilor. Şi-uite c-a trăit. Acuşi face suta. Şi i-a mers şi vechimea. Puşcăria l-a călit. Aşa s-a călit … Stalin. „Mustăcioara lui, pana corbului!" Ş-acum zace-n pod tabloul furat de la căminul cultural. Fiindcă nu m-a lăsat să-l expun, l-am pus şi eu în cutia de lemn din fundul grădinii. Te scremi şi-l priveşti. Privire privată. În privată. Privat de libertatea de a-ţi iubi, cu nostalgie proletară, dictatorul. Trăiască stalinskaia votka! „Cei ce nu ard dezlănţuiţi, ca noi/ În flăcările noastre se destramă!" Adio, arderi. Dacă plouă tot aşa, pompierii intră-n şomaj. Sau se reprofilează pe salvarea sinistraţilor.

Pactul Koctail Molotov şi Spritz Riebentropp a fost remixat. Totul e retro. Tot înainte – era mai bine. N-aveai un pui, tăiai o ceapă. Acum e invers : Joiana o mulge pe Maria. „Pe malul apei se-mpletesc cărări ce duc la moară … „ Au dus, nu mai duc. Moara naţionalizată acum e revendicată. Vindecată şi adusă-n stare de funcţionare. Macină. Când nervi, când gol. Grâul e sub ape, porumbul, cel scăpat de asaltul rudarilor cu merţan şi căsoaie cu turnulețe, îşi arată ciocălăii ca nişte cioturi într-o fotografie cu Lacu Roşu. Lac comunist cum ar veni ca şi Turnu Roşu, Oţelu Roşu, Grivița Roşie, Ajuto rul Roşu, Crucea Roşie, Roşia Montană. Salvaţi Roşia Montană că se vrea să i se pună cruce. Se vrea, nu se spune cine ce şi de ce vrea. Munţii noştri aur poartă, noi viţei la altă poartă, tot nouă şi tot înaltă.

Radioului nu-i tace … gura. Teoctist, patriarhul se roagă. Asta ştie, asta face! Ne anunţă ceea ce cunoaştem: că o s-o ducem mai bine după.

România e o ditamai Veneţia. Tractoare-gondolă şi căruţe-gondolă străbat „Canal Grande" zis Valea Seacă. Păsările s-au pus pe concertat. „Veniţi, privighetoarea cântă!". Cum să veniţi, când toţi se grăbesc să plece. S-a dus dracului orice romantism. Aberaţia de libertate face ravagii. E criză de bastoane. Şi scuturi. Poliţia e timorată de jandarmerie. Scutul termic e-n pericol, mai dihai ca scutul de apărare al Americii, penetrat de piraţii lui Bin Laden sau al Londrei fisurat de epigonii aceluiaşi.

Mai relaxează-te dacă-ţi dă mâna! Ţughedăr for evăr se tot aude-n cântecele trase la xerox: acelaşi ritm, aceeaşi decibeli, aceleaşi versuri stupide, aceeaşi limbă. O limbă beautiful a unor oameni cool!

Fudulii transoceanice. Country şi western. Replici băştinaşe: manele şi geamparale. Cultură organizaţională. Curbe şi culturi! Culturi compro mise! Curbe de sacrificiu. Răbdări prăjite „Războiul lumilor". Miss România: 60.90.60. „O introducere scurtă în sex", citesc pe-un ziar pus de mama pe jos să nu năclăim preşurile cu noroi. „Vezi cum vorbeşti!" mă admonestează cea care m-a atenţionat şi când am plescăit la masă. Masa lemnoasă, masă de oameni! Maşalterul şi pocânzeii mă-si de viaţă. Înjurătură cu

înlocuitori. Este ziua 187 a anului. Au mai rămas 178. Permutări de opt luate câte şapte. Oare? „Aici postul de radio „Vocea Americii" Transmitem ştirile. Bucureşti … „

Americanii ăştia atentează la libertatea Cosmosului. Nu le-ajunge că au globalizat Terra, acum merg să se tragă de brăcinar cu Tatăl ceresc. Trag de cozi blonde comete negre la suflet. Li s-a făcut de luptă cu fetele morgane ale Universului. Păsări de fier cu ciocul de foc. Păsări de foc cu ciocul de fier. Păsări de cioc cu fierul de foc! Hi-ro-şi-ma! Na-ga-sa-ki! A-po-ca-lips!

S-a întunecat a grindină. „Pe-aici, când plouă, plouă nu se-ncurcă!" Ploaia de foc stă în rezerva strategică. Doamne fereşte! Şi domnişoare. Ca orice cavaler. Al mesei rotunde. Cu trei picioare. „Cavaler de al credinţei şi al tribului stăpân". Lecturi obligatorii din clase primare, subiecte de bacalaureat din licee cu cărţi fără alternativă. Umbra lui Mircea. La Cozia. Penumbra tranziţiei. La Bucureşti. Cavalerii apocalipsei. Baronii locali învinşi de marchizii liberali. Trăiască ai noştri! Moarte învinşilor! Jos paria, sus patria! Sau invers. „Flămând şi gol, făr-adăpost/, Mi-ai pus pe umeri cât ai vrut!" Nostalgii lirice într-o lume epică conlocuind un ev dramatic. Cuvinte grele. Care va fi fiind anticristul dintre nou născuţii mondializării?

Strigă o vecină. A adus o oală cu lapte. Şi-o rugăminte, desigur. Să-l scap pe bărbatu-său de puşcărie că a omorât un om, dar n-a vrut decât să-l rănească, să-i aplice o corecție cu sapa. Abia a plecat vecinul cu pălărie de bulibaşă, asasinul cocoşului roşu cu tricolor pe care tocmai l-am devorat, care dorea s-o găsesc pe fii-sa (una din cele şase) în carul cu fân: a plecat în lumea largă să se-angajeze dansatoare din buric.

Resurecția naturalului asupra culturalului. Expansiunea buricului gol. Ombilic de fată mare, o palmă dintre picioare. Buricul pământului: eu, cel pozat cu şefi de stat, eu țăranul urbanizat, şi televizat şi pomul lăudat. Dumnezeu terestru. Christos al Văii Seci. Mesia al tranziției. Mă las greu să arăt că sunt mai abitir ca icoana de la Mânăstirea Argeşului: făcător de minuni.

Un fulger spintecă cerul şi se isprăveşte înfocat exact în gorunul care hotărniceşte pământurile noastre şi ale vecinului de la miazăzi. Coastele freamătă ca nişte spinări de țăran obosite de muncă şi frecate de tălpile unui nepot, sunt traversate de năduşeala norilor şi acele firicele toarse din caierul cerului se-mpletesc şi se-ngroaşă târându-se prin viroage spre Valea Seacă pe care o umflă şi o face amenințătoare. Apă vie, apă moartă. Gârla a început să curgă întâi cu rațe, apoi cu găini moarte şi-n fine cu oile ciobanilor sau cu vitele sătenilor din amonte.

Metafizica acelei duminici în care totul curge sucombă într-o dialectică heraclidiană ori hegeliană, că doar nu, din nou, materialist-dialectică. Sau Dumnezeu – personificarea naturii cu care-l identificam, ni se identifica, în cursul elementar ateisto-sovietic – mai ştie ce fel de dialectică şi ce fel de panta rhei.

În zulufii de salcâm, curpen, jugastru, frasin şi arțar din fața casei natale pieptenele vântoaselor se-nfige ca o țesală nevăzută într-o coamă de cal nărăvaş. Calul lui Făt Frumos furat de Zmeul Zmeilor, geambaşul rău, haiducul sângeros, corsarul apocalipsei. Cine ține, Doamne, timona lumii? Cui i-ai delegat competența, cine te-nlocuieşte la comandă în această duminică rebelă? „Nu ne duce pe noi în ispită şi ne izbăveşte de cel viclean … „

Televizorul ne-atrage în odaie şi ne vâră frică în oase. „Ați mințit poporul cu televizorul!” Ecoul evenimentelor din decembrie cel de pucioasă şi sânge se reverberează în auzul obosit de decibelii tranziției. Cu ochii țintă, toți tăcem asurzitor, în unanimitate, din proprie inițiativă. Ştiri, veşti, poveşti. Neliniştitoare. „Trăiască moartea!” îmi vine să strig ca legionarii noşti. Cum or fi strigând sinucigaşii arabi? Cum or fi strigat piloții niponi kamikaze? „Strigă tare, lăutare, marşul acela de plecare!” Pesimism global.

Vreme de beție, timp propice furtului de cai. Sau de găini. Bucuria parlagiilor. Plouă legănat şi

ameţitor. Cum beau alcoolicii? Dar dezalcolizaţii? Dar abstinenţii. Să mori treaz, decât să fii mort de beat. Moarte pentru viaţă. Astăzi dimineaţă, cocoşul care a dat ora exactă şi-a sunat propriul ceas fatal. Nu ştiu dacă a visat , ca porcul la Ignat, cuţitul lui Lole la gât, dar şi el, „îngerul lui Dumnezeu" este un martir. Am fost supărat pe defunctul împintenat, că sacrificiul său mi l-a adus pe vecin în bătătură cu noianul lui de sarcini la ordinea de zi, cu pachetul lui de probleme pe care mi le cerea să le rezolv, dar după ce i-am mâncat creasta şi fuduliile cu usturoi l-am iertat.

„Să te speli pe dinţi", c-ai împuţit toată casa!" supralicitează consoarta. „Când o să-ţi obţii tu permis de conducere, o s-o fac cu plăcere…" ricanez obraznic. (Citeşte şi/sau insolent).

Trăim în secolul siglelor şi-n era sinonimelor. Ca şi când n-aveam destule cuvinte în lexic (în dicţionare, desigur, că-n cap avem altceva!), împrumutăm cu ghiotura. Ne lăsăm agresaţi de anglicanisme. Limba română e o primpantă zglobie care se-ntinde cu toţi. Fără anticoncepţionale. O târfă care a luat toate bolile pământului. Glosarele sunt pline de cuvinte bastarde …

Doamne, la ce cazne m-ai pus, la ce supliciu i-ai blestemat pe cititori: ce-am scris, ce-am vrut să spun? De unde am plecat şi unde am ajuns. Mă simt ca un fiu nefumător prins cu minciuna de mama lui. Sau ca o fecioară contrafăcută. Da, azi se poate îngusta

uterul, se poate comanda uter nou. Himen, himenoptere. Insecte la al căror venin sunt sensibil. Chiar aşa: înainte de clipa fatală am să vâr mâna în ulei. Într-un ulei în care fierberea care are loc se cheamă roi, zumzet. Dar de unde stupină? Doar Arghezi a avut prisacă. Aşa cum Sadoveanu a avut dumbravă. Minunată. Minunate.

Fă, doamne, o minune! O, ce lume minunată ai făcut! „Nu e păcat /ca să se lepede /clipa cea repede, /ce ni s-a dat?" De ce Mihai Eminescu n-a avut decât patru portrete? Eu am câteva sute. O, clipă, mai stai! Te rog eu. Plătesc. În euro. Sau în leul greu! „Cinci bani, zece bani, /Trece şatra de ţigani, /Cinci lei, zece lei, /Ţiganii au puradei". La ce aveau în cântecele copilăriei, azi au: nume nou – rromi – palate, limuzine, conturi şi tupeu, mânca-ţi-aş! Şi se hrănesc ca şi noi, astăzi, cu ce prind din zbor, mai ales lebede …

Oare, unde o fi ajuns rândul la moarte? Al câtelea voi fi? Oi mai apuca? Ori mă duc să mă culc şi dacă nu mă scol gata mort, m-aşez din nou la coadă. Dacă nu va veni vreun cine ştie ce mahăr care să interzică printr-o dispoziţie lipită pe uşă fumatul şi cacofoniile. Şi care să-nlocuiască rândul la moarte cu o coadă civilizată la nemurire … Mai ştii?

05.07.2005

OPERAȚIE CU NĂBĂDĂI

Ascuțea, tacticos, cu răbdare şi chiar cu tutun, căci nu era zi de la Dumnezeu să facă vreo treabă fără țigara aprinsă şi ținută-n colțul gurii, ascuțea o sârmă roşie, îi trecea pila cu dibăcie prin vârf, de ziceai că-şi ajustează unghiile de la degetele groase, bloncoase şi murdare, iar sârma aceea odată cu ascuțitul îşi schimba culoarea, devenea galbenă şi lucioasă. Fuma, tuşea şi ascuțea sârmă de aramă.

Când a strigat la poartă vecinul Lilă, de mai, mai să-l sfâşie câinele, Costică Trucală era gată de luptă. Ieşi de sub polată, scuipă mucul țigării în tina curții şi merse să-şi primească oaspetele; de fapt, Lilă Orbon fusese chemat chiar de el, în calitate de parte vătămată, îl invitase să-l ajute să pună sârmă-n rât la porc, ca împricinatul să nu-i mai râme cum i-a râmat acelui vecin, răzoarele.

– Marş, Lord! Lasă-l că e om bun, cunoaşte parola şi poate să treacă… zise Trucală, deschizând poarta şi-ndepărtând santinela patrupedă.

Lilă râse cu gura lui strâmbă, dar nu putea uita cum îi rupsese Lord un crac de la pantalon cu pulpă cu

tot, deşi Trucală, care-şi aprinse o altă țigară, îl asigură că nu e nici un pericol.

Sub polată, cei doi făcură planul. Cum să-l lege pe Ghiță Pălăşcaru (porcul purta numele omului de la care-l cumpărase) de picioarele dindărăt, iar el, Trucală, să-i vâre frânghia în gură, după care îl va încăleca şi va intra în operație, mai abitir ca Floricică Săricuță, veterinarul; va încăleca peste râtan, strângându-l cu picioarele lui obădate şi ajutându-se de sulă şi patent îi va pun în rât belciug de aur, care, cu timpul, se va cocli şi va ajunge din ce e de fapt, adică inculpatul îşi va da arama pe față, cum e vorba din bătrâni. Strategia, de fapt o stratagemă o făcuseră cinstind câte o ceaşcă de țuică de zărzărică, mai mult acră decât tare, dar băubilă şi dătătoare de poftă şi vitejie.

– Ei, gata, Lilă, eşti apt combatant? întrebă Trucală, luându-şi sculele.

– Gata, nea Costică! se schimonosi vecinul, făcând pe viteazul.

Când intrară în coteț, Ghiță se ridică, privindu-i neprietenos şi grohăind aşijderea.

– Intră tu în țarc şi leagă-i frânghia de picior! comandă Trucală.

– Aoleo, nea Costică, da e cât juncul lui Nadoleanu, bre! O să-l putem dovedi, doar noi? se temu Lilă, văzând de aproape namila care i-a răvăşit răzoarele.

– Vezi dacă n-ai făcut războiul! Ți-e frică. Dar să-i fi văzut pe ruşi cu spaghina la curul tău! Dă-te-ncolo, că intru eu în linia întâi.

Şi Trucală se strecură în țarc. Vorbi cu matahala albă, o scărpină pe burtă, îi legă frânghia de picioarele dinapoi, după care i-o trecu lui Lilă, peste gard. Tocmai atunci se-auzi un țipăt pe gârlă, adică pe ulița-pârâu Valea Seacă, unde se aflau cele câteva gospodării, inclusiv a lui Trucală. Era o femeie poreclita Sucala, venise cu împărțituri de sâmbăta morților şi Lord sărise s-o sfâşie. Cei doi au lăsat porcul şi au dat fuga la poartă s-o scape pe vecină. Au reuşit, numai că tava cu de-ale gurii pentru pomana duşilor se răsturnase, colacii şi cana cu vin zăceau în glod. Biata femeie era galbenă ca şofranul la obraz. A plecat suduind, dar şi închinându-se ca scăpat de colții câinelui, de care el, Lilă nu scăpase, acum câtva timp.

Pe mulți i-a băgat în sperieți Lord, câine bun la om rău, aşa încât unii au promis că-l vor otrăvi. N-o fac, de teamă, că şi Trucală le-a promis că le face felul la vite „dacă se va întâmpla să se întâmple”.

Cei doi şi-au reluat locurile în teatrul de operații din grajd. Lilă a apucat frânghia, a priponit-o de un laț, iar țăranul supraviețuitor unui război mondial a încercat să-i vâre cealaltă sfoară, piedica vacii, în gură. A reuşit şi i-a întins-o şi pe-aia lui Lilă. Brusc, în acel moment a început … concertul, porcul guițând de mama focului, dar neputând decât să tragă

înapoi, adică să-şi provoace o durere în plus la dinții de care stâpânul cu un război mondial la activ îi prinsese ochiul piedicii vacii.

– Ții bine, Lilă? întrebă … chirurgul.

– Țin, nea Costică! făcu vecinul şi arătă că e stăpân pe situație.

Gospodarul încălecă şi, cu dibăcie, fără frică şi fără milă vârî sula în rătul dobitocului. Sângele țâşni, în timp ce Trucală mai zise, adresându-se făptaşului:

– Mă scuzi şi tu, că tocmai am isprăvit anestezicul… Dar, gata, ce mie când mi-a scos Chenci măseaua aia scorburoasă mi-a făcut calmante!? Deloc. M-a chinuit mai rău cum te chinui eu pe tine!

Zise şi apoi vârî sârma ascuțită în gaura sângerândă. Concertul guițăturilor se-nteți, Lilă trase mai vârtos de frânghie, lăsându-se pe spate. Trucală apucă vârfurile sârmei cu patentul, se ajută de sulă să le poată răsuci şi … chiar în clipa aceea, peste „văicăreala pacientului” se-auzi răcnetul lui Lilă, care scăpă frânghia şi se prăbuşi pe brânci.

– Ține, mă! strigă Trucală. Trage frânghia că mă trânteşte porcul şi ne face praf pe-amândoi.

Ți-ai găsit. Lilă striga ca-n gură de şarpe. De fapt, ca-n gură de câine. Căci, alarmat de guițatul lui Ghiță, patrupedul Lord, sărise să-şi apere tovarăşul de comunicare nonverbală, cum zice Ştefan Trucală, ziaristul, feciorul gospodarului. Aşa se face că, printre ulucile grajdului îl apucase pe Lilă de picior şi trăgea

voiniceşte cu dinţii rânjiţi, scuturând victorios şi mârâind ameninţător.

Porcul a simţit deruta, Costică a apucat să-l descalece, a sărit să-l salveze pe Lilă, au ieşit amândoi din ţarc, Ghiţă a rămas cu sârma îndoită în rât şi s-a dus mai cât-acolo, gata să se năpustească prin poartă, fie ce-o fi.

Ţăranul cel bătrân şi vecinul său rănit a doua oară de Lord au ieşit în bătătură. Câinele aştepta recompensă din partea stăpânului. Cu sângele şiroind, Lilă promise că-l va omorî cu mâna lui.

– Ce te găsi, mă?! se făcu că-şi întreabă Trucală câinele, când Lilă plecă pe gârlă trăgându-şi piciorul mursicat, ca sergentul dintr-o poezie din cartea de citire, care se-ntorcea rănit la pulpă din Războiul de Independenţă. Acu' dacă-ţi dă vreun hap şi te omoară, prostule! Nu e vorbă, că şi capra lui legată sub zarzăr o să te urmeze, că-i pun sodă caustică în mâncare, de nici nu mai poate s-o facă pastramă… dar nu trebuia să faci ce-ai făcut. Cu cine mai m-ajut eu acu să pun sârmă în rât la porc, fiindcă tot din cauza răzoarelor vecinilor îl chinui şi pe Ghiţă, de parcă n-ar fi zis la radio că o să fie secetă prelungită şi nu se va face nimic – nici ceapă, nici roşii, nici vinete, nici usturoi…Nici nu ştiu de ce ne mai chinuim cu pusul răzoarelor şi cu băgatul de sârmă în nas la porci…

Trucală vorbise tare ca să audă Lilă şi să-i piară aceluia cheful de a otrăvi câinele care-şi făcuse,

după capul lui, datoria, plus că, se ştia, cu Trucală nu e de glumit: el, una două taie pomii, pune gaz în puţ, dă foc la pătulul cu fân, betegeşte dobitoacele cui îi este duşman.

Veteranul se şterse de năduşeală, îşi aprinse o ţigară, merse sub polată, îşi mai turnă o ceaşcă de zărzărică şi continuă să vorbească cu câinele, dar să şi suduie c-a lăsat treaba neterminată.

– Băi, nea Costică! se-auzi la poartă.

Lord se repezi, dar Trucală îl potoli. Era tot Lilă. Se-ntorsese. Avea pe cap o cască militară şi pulpele erau înfăşurate în molitiere.

– Hai, dracului, să terminăm ce-am început. Te costă o sticlă de rachiu să-mi torn peste râni să nu se obrintească. Plus că dacă turbez, mă-ngropi şi-mi faci pomenile, că te râde lumea, te bag la cheltuială…

Trucală se bucură în sinea sa că în urma unui atac câştigat pe front de ai lui, un atac în care a supravieţuit, cum s-a întâmplat cu toate, de-a venit teafăr acasă, în Valea Seacă argeşeană, să se lupte cu proştii lumii, care-or fi ăia, şi cu dobitoacele astea cu patru picioare şi fără cap, la fel ca şi Lilă acesta cu gura strâmbă şi mintea plecată cu sorcova.

În buza serii, în acea sâmbătă a morţilor, Lilă căruia unii îi zic şi Lole, c-aşa l-a strigat frate-su ăl mic, după ce a mântuit treburile cu Trucală, şi pusul sârmei în râtul porcului, dar şi altele, a plecat mai mult mort decât viu, ţuica ce trebuia s-o toarne pe rană a

turnat-o pe gât, l-a condus Trucală, nici el neafectat de inamicul lichid, până la poartă şi apoi l-a urmărit cum şontâcăie ţinându-se de gard până în fundul văii, unde se afla casa Orbanilor.. Lord îşi privea stăpânul în ochi aşteptând doar o încuviinţare să se repeadă cine ştie unde, să-l bage în sperieţi pe cine ştie care se nimerea să treacă pe uliţă sau să strige la poartă. Din grajd se-auzea grohăitul încet al celui aflat în convalescenţă.

Speriate de înserare, găinile se retrăgeau grăbite spre coteţ, exact când, pe poarta grădinii îşi făcu apariţia Tanţa Trucală, nevasta acelui vălisecean, care-l luă la refac c-a băut, că n-a avut grijă de curci, că n-a dat apă la viţea şi că n-a reparat poarta la grădină şi, mai ales, că n-a pus sârmă în rât la porc.

Aşa cum se-ntâmpla mereu când era dârz, Trucală se puse pe râs şi adresându-se lui Lord o arătă pe biata femeie şi-l asmuţi către ea. Câinele dădu să sară, se uită la el, se uită şi la stăpână, apoi începu să fâţâie din coadă:

– Nici ţie, bag seamă, nu ţi-a dat să mănânci, mânca-ţi-ar coada. Mă mir că nu ţi-a turnat să bei ca să aibă cu cine tăinui trăscăul, zise femeia adresându-se câinelui.

Dar după ce văzu că porcul are două sârme-n rât, nu una, femeia se linişti, dându-se după treburi şi, mai târziu, când Costică sforăia deja, dădu o fugă pe vale, la Suveica, dar ce află de la vecină, ca şi de la

Lilă, celălalt vecin, nu-i căzu bine, aşa încât se pomeni:

– O să-l otrăvesc chiar eu … Sau o să i-l pun în portbagaj lui fiu-meu Ştefan , când o veni să-l ducă şi să-l lase la Pădurea Râioasa ori unde scrie în ziare că s-a deschis azil pentru câini, păi zău, aşa, că i-a băgat pe toţi în sperieţi şi mi-e şi ruşine să mai scot nasul în lume…

27.12.2005

OMUL CU CEAS FĂRĂ LIMBI

Purta la încheietura pumnului mâinii stângi, un ceas fără limbi. Nu, nu era o sculă electronică dintre acelea care arată ora printr-o cifră sau printr-un număr „împărțiți" la alt număr sau altă cifră, ca vestită şi fastă pentru el 13:13, adică unu şi aproape un sfert, ora când îi ghiorăiesc mațele, fiindcă aşa s-a învățat: prânzește de la 13:13 la 13:33.

Ceasul fără ace îl moştenise de la tatăl său, care-l moştenise tot fără limbi de la taică-su ce-l moştenise, şi bătrânul, de la părintele său, dar cu ace, desigur. Nu se ştie când s-au pierdut „cele trei limbi de circulație mondială", dar nici n-a vrut să-l repare. Îl poartă aşa de pamplezir, să se laude cu ceea ce scrie pe capacul aurit şi cu faptul că scula este veche şi valoroasă. Şi-i mai place, ca şi acum când stă la masă şi-şi soarbe paharul de cabernet de la ora unu şi jumătate, ori să i se atragă atenția că şi-a pierdut limbile de la ceas, ori să fie întrebat cât e ora şi el să răspundă, după caz, „ştiu" sau „nu ştiu", şi să continue să-şi soarbă licoarea bahică cu privirea pironită într-un punct anume, aşa încât cel ce-a întrebat să se-nchine,

să murmure ori chiar să-şi mişte degetele într-un anume fel la tâmplă: e nebun!

Era şi unul dintre apelativele cu care se mândrea. Aşa-l gratulau cei ce-l ştiau bine: Nebunul. „I-a stat ceasul la mână, dar nici la cutiuță nu-i merg bine rotițele!" explica şeful restaurantului celor curioşi, că şi acel om ce-şi răsucise arătătorul la tâmplă şi se uitase lung la meseanul din mijlocul localului, un ins bine îmbrăcat şi destul de îngrijit, de altfel, care, brusc, se ridică, lăsă pe masă câteva bancnote şi iese valvârtej din local.

Omul cu ceas fără limbi îmi aduce aminte de personajul dintr-un film, tot trăsnit şi acela, care avea – zice-se – o sculă sau socoteală sau mădular sau jucărie care bâzâia. Cum vedea o fată apetisantă începea să se audă din pantalonii bietului om un bâzâit ca acela al buzerului prin care un director îşi cheamă la ordin secretara. Unele dame întorceau capul, altele-şi vedeau de drum, cele mai multe râdeau sau se-nroşeau de emoție, mai ales dacă şedeau pe bancă lângă omul cu sulă sonoră şi auzeau bâzâitul, văzând şi umflătura de la şliț. Mai toți, însă, se-ndepărtau de personajul cu ştremeleag vibratil.

Aşa şi omul cu ceas fără limbi. După ce a plecat din restaurant, a intrat în parc, a găsit un loc şi, aşezat pe bancă, ținea mâna stângă la vedere. Brusc, îşi privi cronometrul, pe care, înainte, îl văzuse şi companionul, un tovarăş de generație – chit că mai

ales când era vorba de o femeie proceda aşa! – apoi se lovi cu palma peste frunte (adică: „Aoleo, am întârziat!”) şi se ridică, plecând precipitat.

Nu merse mult, bântui pe alei, apoi se aşeză pe altă bancă. Se cufundă în sine ca-ntr-o piscină de năduşeală şi extaz. Închise ochii şi se prefăcu că face plajă, dar avu grijă să-şi lase la vedere ceasul. O bunicuță cu nepoțica sa, întâi îl ignoră, dar când fetița îi arătă mamaiei ceasornicul lui nenea, femeia găsi de cuviință să-l întrebe pe stimabilul domn cât e ora, iar după ce acesta îi spuse: 15:15, respectabila doamnă se ridică, îşi trase nepoțica de mână şi dispăru pe alee, considerându-l pe insul cu ceas fără limbi, cine ştie ce derbedeu, pedofil sau tâlhar. Şi cum pe alee se apropia un jandarm, bunicuța găsi cu cale să se spovedească omului legii, arătându-l ca pe un infractor pe omul cu timpul nedrămuit. Jandarmului atâta i-a trebuie. S-a oprit la banca făptaşului şi i-a cerut să se legitimeze.

– Qu’ est que c’est, monsieur oficier? Quesque desirey vous? Gânguri ca la Strasbourg bucureşteanul…

– Pardon! Escusez moi! Rosti şi omul de arme, îndepărtându-se convins că baba ce l-a sesizat e nebună.

Franțuzul aşteptă să se-ndepărteze jandarmul, ocoli prin zona „nu călcați pe iarbă” şi le ajunse pe bunică şi pe nepoată din urmă. Nu zise decât atât:

– Doamnă, de ceea ce te temi nu scapi! Vom mai vorbi la 16 şi 16. Cred că nu veți avea nimic

împotrivă să găzduiți un evadat de la Jilava. Nu e nevoie să-mi spuneți unde locuiți că ştiu. Pe curând!

Şi se făcu nevăzut, în timp ce doamna care a supraviețuit infarctului a iuțit paşii dar nu spre casă, ci spre poliție, aşa încât, după o pândă de câteva ore, un alt om al legii alarmat de băbuță a tras aceeaşi concluzie pe care o trăsese şi jandarmul despre venerabila femeie: cum c-ar avea o parte din minți lipsă.

05.01.2006

MILA LUI PRICOLICI

Toți o ştiau de Mila rusoaica. Mila lui Pricolici, nevasta lui Monu ceacârul. De fapt o chema Ludmila şi o adusese Pantelimon Pricolici din Rusia, el ştie cum, odată cu retragerea sau mai bine zis cu repatrierea triumfală în cadrul Diviziei „Tudor Vladimirescu".

Mulți au spus că Ludmila Filatova, pe care chiorbaliul de Monu, venit de pe front cu un picior mai scurt, a fost petarda vârâtă-n valiză, c-ar fi trecut prin mai multe paturi ofițereşti, de campanie sau de hotel şi că ar fi spionat pe foştii inamici ai URSS, înainte şi după întoarcerea armelor. Au tracasat-o securiştii, l-au hărțuit milițienii şi pe el, cum că Mila s-ar preface că nu ştie româneşte, că abia acum se alfabetizează, acolo în dealul Ciolceştilor, unde a dus-o Monu, în căscioara stând să-şi ia tălpăşița, fie când s-o umfla vântul, fie când o lua-o colnicul la vale, chelit de pădure şi brăzdat de ploi, fie să cadă palancă sub povara zăpezilor.

Nu, rusoaica chiar nu ştia româneşte, a ascuns-o sergentul Pantelimon în trenul manutanței de la Odesa până la Iaşi, el ştie cum, de n-a văzut-o nimeni.

Cum au ajuns în Moldova, i-a dat un petic de hârtie cu o adresă şi i-a spus să-l aştepte acolo. Femeia a ajuns în Ciolceşti, a intrat în casa părăsită şi părăginită, a preluat frâiele şi, trei săptămâni până s-a-ntors şi Monu, a rezistat, ea ştie cum. De aceea i-au ieşit vorbe că e spioancă, de aceia s-au sesizat autoritățile, dar Pantelimon Pricolici a ajuns om mare, a primit decorații şi hârtii doveditoare că a fost un erou, aşa încât nu prea s-a putut atinge nimeni de el.

„Ce dacă mi-am adus muiere rusoaică, mă!" răspundea el unor posibile acuzații, întrebări nepuse de consăteni, de leatul lui sau de ăi bătrâni. Ce dacă? Preşedintele Mongoliei, Junjaaghin Țedenbal e ditamai şef de stat şi s-a căsătorit tot cu o… haziaică. Cine ştie, mâine-poimâine ajung şi eu şef, la Bucureşti… Hă, hă, hă! mai zicea alte ori, la MAT, dând de duşcă dorobanțul de spumă de drojdie, licoarea puturoasă pe care-o-nghițeau mai toți sătenii ca să-şi facă poftă de mâncare sau, din contră, să-nlocuiască sfânta masă pe care n-aveau ce să pună, din cauza sărăciei, de după război.

„Că ai nevastă de la Moscova mai treacă meargă, poate chiar te rebotezi Ivan ori Stalin, ca băiatul lui Ioşteion din Adâncata, dar s-ajungi şef în Capitală, aşa, privind cu un ochi la măslină şi altul la slănină, n-aş crede…" fu odată curajos al lui Sosonel zis nebunul, căruia i s-au cam împuținat

minţile de-atunci de când i-a ars casa şi a rămas singur, sub cerul liber, într-o zi de brumărel.

„Adică ce vrei să spui tu, Valică?” întrebase Monu, încercând să-şi ascundă infirmitatea de la ochiul drept.

„Ce te bagi tu, mă? îl pusese la punct careva, ce nu s-a mai văzut şi prim-ministru chior? Am avut şi noi, au avut şi evreii? Ce conduce cu ochii. Ochii minţii sunt importanţi! Or, lui Pantelimon îi scapără mintea. Plus că nu e singur. Are consilier sovietic şi în pat!”

Cei ce ascultaseră se-mpărţiră în două tabere: unii care luară de bune spusele ciolceşteanului şi ceilalţi, ca şi Monu, care văzură luatul în tărbacă, aluziile, miştoul, cum zic oacheşii din Cotu Malului. Ei şi? Monu îşi vedea de ale lui. Mila, la fel. Cei care veniseră cu GAZ-urile şi Volgile în dealul Ciolceştilor, acum veneau cu ARO şi Dacia. Atunci suspicioşi, acum slugarnici. Pantelimon Pricolici ajunsese cineva. Îl chemase la Piteşti şi fusese numit nu ştiu ce inspector la agricultură. Le ţâţâia curul la toţi mahării care-nstrăinaseră pământuri, mutaseră hotare, falsifica seră acte, tăiaseră şi mătrăşiseră păduri, distruseseră fauna, făcuseră căsoaie alandala.

Dumnezeu cu mila devenise un fel cu Monu cu Mila. Se-nchinau toţi de frica acestui mesia al Ciolceştilor. Toţi care au păcătuit. Şi aveau de ce, fiindcă Pantelimon s-a pus pe treabă. A apelat la

vreo câţiva bătrâni drept martori, arhive vii, şi a cerut ca totul să revină cum s-a pomenit din strămoşi. Toate acareturile foştilor primari – trei la număr, al foştilor viceprimari – alţi trei, şefilor de ocol, de poliţie, droaiei de consilieri, adică foştii baroni locali au fost trecute la demolări. Buldozerele au ras frumuseţe de vile ca odinioară, în Bucureşti, tăvălugul ceauşist care n-a iertat nimic: monumente, case, biserici. Au fost arestaţi numeroşi mahări defuncţi. S-au reîmpărţit pământurile, s-au plantat mii de pomi. Nimeni nu ştia ce putere are Monu, dar văzând că toţi i se supun fără cârtire, l-au acceptat în unanimitate ca pe un izbăvitor. Împărat chiar în ţara orbiţilor de până atunci.

Păcat că Mila n-a putut să aibă copii, dar asta n-a împiedicat-o să lupte alături de Monu pentru cauză. Nici vorbă de spionaj, de interese ascunse. Patriotism românesc à la Marina Voica.

Într-o zi a străbătut Ciolceştii o veste-poveste: că Monu pleacă la Capitală. Consilier la Guvern. Mila tocmai îl convinsese să-nfieze un copil din neamul numeros al Pancilor de pe Valea Seacă. El n-a vrut s-audă de alte urgenţe. Zicea: „Unde-i ordin, cu plăcere”. Dar nici Mila nu s-a lăsat: urgenţa ei este înfiatul unui băiat. Pe Aurică Pancu. Monu a fost de acord şi, înainte de a părăsii Ciolceştii a …devenit

tată. Cu acte în regulă şi urmaş care să-i poarte numele.

Apoi s-a dus, veteranul, la Bucureşti. Deocamdată, singur. Ludmila a rămas cu Aurel – pe care Monu l-a şi poreclit Vijoli, după numele unui fruntaş comunist, responsabil cu paralele țării – şi cu speranța că fie va ajunge o doamnă în curând, fie se va ruina, în aceeaşi unitate de timp. Nu s-a-ntâmplat aşa: Monu s-a întors în Ciolceşti cu coada între vine. Supărat şi bolnav. Povesteşte, cui are chef şi curaj să-l asculte că acolo a dus-o mai ceva ca pe front, că marii mahări se mănâncă între ei în câinie, că se fură ca pe Valea Voinii şi-n Braşnița, că se dau banii țării pe şpăgi, că e un lux şi-o neruşinare pe care nu le mai putea opri nici bomba atomică. A strigat în gura mare de i se auzea zăngănitul decorațiilor din piept, dar în zadar. I s-a dat dreptate, a fost rugat să aibă răbdare, să-şi vadă de-ale lui, să stea în banca sa, că se-nşeală, că nu e dracu aşa negru, c-aşa vrea Europa, c-aşa cer americanii. Gogorițe, găselnițe, praf în ochi. Degeaba. Monu n-a orbit. Nici n-a răbdat zăbala, căluşul, pumnul în gură. A strigat, a urlat, a dat la presă carne macră şi ieftină, doar, doar…

N-a câştigat nimic, decât o boală, o sfârşeală, o amețeală, o aiureală-n trup, în sânge, în cap. Doctorii au fost fermi: „Domnul Monu situația e gravă. S-a declanşat o leucemie. Trebuie să te odihneşti şi, dacă

faci rost de bani, să mergi la un spital din Europa pentru transplant de măduvă…”

Cu Monu s-a învârtit pământul, clădirea Guvernului şi Bucureştii înşişi. Când s-a oprit acel vălmăşag, când s-a rătutit din amețeală şi-a strâns calabalâcul, şi-a scris demisia şi a venit în Ciolceşti. Între timp a aflat şi el ceea ce se spunea: nu şi-a ținut gura şi a fost iradiat.

„Păi ce te joci cu ăştia. A pățit-o el Gheorghiu-Dej cât era de şef de stat, darămite Monu Pricolici, un terchea-berchea căreia i se suise la cap că schimbă el lumea, de vreme ce a fost schimbată o dată şi ăi care au făcut-o sunt mari şi tari, pe val, taie şi spânzură. Acu’ nu mai e ca-n vremea securiştilor să te bage la zdup dacă vorbeşti. Acu’ te lasă să latri şi te pândeşte la cotitură cu electronica. Îți dau un „bip” şi gata, poți să-i zici lui popa domn doctor. Acela eşti. Vii să-ți iei în primire lotul din curtea cimitirului.

Ceea ce a şi făcut Monu Pricolici. Nu înainte ca Mila să bată şi ea drumul până la Bucureşti şi să se-ntoarcă cu o altă veste-poveste: „Nu-i va mai fi bine mult nici la acela care l-a iradiat pă Monu!”

Şi-ntr-adevăr, la pomenirea de 40 de zile a lui Pricolici, presa a scris că un comando constituit din doi rakeți au ucis un secretar de stat cu soția şi copilul lor lăsând un bilet la locul faptei pe care scria: „Pedeapsă de la M.P.”

S-au interpretat inițialele în fel și chip, inclusiv Maica Precista, dar nimeni nu s-a gândit că e vorba de Monu Pricolici, răzbunat astfel de „spioanca” Ludmila Filatova-Pricolici al cărui băiat o tot întreabă când se întoarce tata din basmul în care se tot perindă, seară de seară, cum îi povestește ea, mama iubitoare, adusă de destin sau de cine știe ce conjunctură a vieții aici, în Ciolceștii Argeșului, să sufere europenește trecerea prin lumea asta ca o taină imposibil de dezlegat într-o veșnicie, indiferent cât de aproximativă ar părea.

14.04.2006

ROMANUL ZENAIDEI

Mamă-cumnată și tată-unchiule, așa le spunea Zenaida Zăprea foștilor ei părinți. Așa le-a spus la câțiva anișori, când a început să rupă vorbele, așa le spune și azi când a crescut și știe că, de fapt, mama-cumnată și tata-unchiul sunt părinții ei, cei care au adus-o pe lume și, după câteva luni de la naștere, au trimis-o la București, au dat-o de suflet surorii tatălui și soțului acesteia, oameni trecuți binișor și de a doua tinerețe care nici măcar în prima, n-au avut noroc de urmași. S-ar fi zis, cel puțin la început, că fata – ultimul născut și al patrulea venit pe lume – a nimerit bine și că nimeni n-are ce să regrete, nici chiar ea, copila cu zulufi și ochi misterioși, Zenaida. S-ar fi zis, dar nu se zisese și acum când fata a devenit femeie în toată puterea cuvântului și – sortire genetică, de – îi moștenește întrutotul pe ai săi părinți, doi țărani din Adâncata Seacă, un cuplu cel puțin curios și, oricum, nepotrivit.

Mama-cumnată poreclită Fleașca e o femeie tăcută, credulă și puțin bogată la minte, pe cât de frumoasă în tinerețe, pe atât de îngălată acum, când mulge laptele în oala nespălată, că e tot de lapte și-a

lins-o pisica. Ea provine din familie mare, neamul lui Tipicaru din Vârtop fiind cunoscut, părinții Tiei fiind prigoniți ca chiaburi, iar taică-su stând câțiva ani în puşcărie că a cochetat cu nu ştiu ce partid istoric. Tata-unchiul a pus ochii pe ea la un bal, la Colonie, a-ncântat-o c-o duce acasă cu căruța, că el era negustor de fructe, dar în pădurea Călugărița a violat-o. Aşa i-a devenit Fleaşca soție, c-ai ei au alungat-o de acasă aflând ce ruşine le-a făcut, ceea ce fostului şef de cuib legionar Oane Mijoiu i-a convenit. Tia lui Tipicaru a fost supusă şi credincioasă, l-a respectat ca soț şi i-a născut patru copii. Ultima, Zenaida a venit pe lume mai greu, iar mamă-sa a avut mult de suferit, fiindcă, potrivit gurii lumii, i-au sărit mințile şi-a stat internată mai bine de un an la balamuc. E şi cauza principală că Zenaida a fost declarată direct Săprea nu Mijoiu şi dată de suflet de Oane, sorei sale Profira, căsătorită în Bucureşti cu Fred Săprea, un țigan din Bărăgan ce a fost ordonanță în armată, la un general care a trăit ani buni cu Profira, agentă în Poliția Capitalei, care, însă, a acceptat ofertele încliftatului. Acela i-a ajutat pe membrii cuplului şi familia Săprea s-a înjghebat bine în Plumbuita.

După un timp, generalul s-a îmbolnăvit (a umblat vorba că Profira i-a făcut felul!) şi relațiile s-au răcit. Fred s-a angajat la Uzinele Aversa Obor, a evoluat bine, a câştigat frumos, dar n-a avut sămânță

bună. El a fost principalul vinovat că profira nu rămânea grea.

A acceptat cu bucurie să o înfieze pe nepoata consoartei şi astfel, Zenaida care a venit pe lume cu ajutorul moaşei comunei Adâncata a primit certificat de naştere emis de Spitalul „Grivița Roşie" din Bucureşti (aranjamentul l-a făcut fosta doamnă agent al Prefecturii de poliție şi mamă adoptivă Profira Săprea!) şi totul a mers foarte bine.

Zenaida era un copil cuminte, iar mama ei o creştea ca la pension. Fred, taică-su, era mai mult la serviciu şi mai ales în chefuri cu lăutarii după el şi client de seamă al bordelurilor din Dudeşti. Într-o iarnă s-a înzăpezit la stabiliment, a ieşit în stradă i-a găsit pe cei de la deszăpezire, a întrebat cât costă un camion cu zăpadă, ăia au râs, apoi simțind că e vorba de chilipir, au spus un preț, Fred a băgat mâna în buzunar, nu s-a tocmit şi le-a poruncit să i-o ducă în Plumbuita, iar ca să nu orbecăie a urcat şi el pe zăpadă şi, aşa, a ajuns acasă.

Câştiga mult, intrase în partidul comunist, deşi nevastă-sa îi stricase dosarul la verificări, la fel ca şi cumnatu-său legionarul ori ca părinții cumnată-sei chiaburii şi țărăniştii din Vârtop. Atârnase, însă, faptele de arme de la frontul antifascist, recomandările generalului şi originea lui sănătoasă (fiind unul din cei nouă frați ai unei familii de țărani săraci dintr-o

comună săracă din Bărăgan, care fraţi, toţi erou comunişti de omenie şi principalii realizatori ai gospodăriei colective din acea localitate de câmpie, rebotezată Libertatea!), plus faptele de activist în cadrul secţiei vestitei cetăţi de muncă, luptă şi apărare Aversa.

Când a mers la şcoală, Zenaida avea o carte de vizită frumoasă, chit că, de-a lungul timpului, n-a excelat la ştiinţa de carte. Banii lui Fred au deschis multe uşi, i-au asigurat profesori care s-o mediteze şi fata a ajuns la liceu.

În vacanţe mergea, însoţită mai ales de mamă, pe la neamurile din Adâncata. Tata-unchiul şi mama-cumnata le primeau cu bucurie, iar ulița vuia, apropo de chipul şi trupul Zenaidei care „ e ţaţa Tia întreagă, cum era ea când a adus-o-n Adîncata zăltatul lui Mijoiu, un beţivan, o cârpă-n cur, care umbla cu cruce de gât ca popii, dar şi cu cuţit în carâmb şi pistol la Brâu ca bandiţii. Nu-i cădeau bine aceste observaţii Profirei, iar când fata o pupa de-o albea şi dorea să doarmă cu mama-cumnată, fosta poliţistă a trecut la atac. Adolescenta a urmat un regim spartan. A reuşit la facultate, dar a fost izolată şi încadrată operativ. Vacanţele din Adâncata au fost înlocuite cu pelerinaje la băi prin staţiuni ale ţării. Vocea sângelui, însă, avea să se facă auzită. Plus că, la vârsta ei, Zenaida nu mai putea să ignore gura lumii. Între ea şi ai ei (mai ales

mama) s-a iscat un război surd mai ales când, într-o vară, sora mai mare şi mama naturală i-au explicat cum devine situaţia.

Tot în acea vară, mama-cumnată i-a făcut cunoştinţă cu un viitor doctor veterinar, Puiu Ionescu, fiu de preot în Vârtop, cu care domnişoara studentă a mers la bal în Colonie şi cu care aceasta a legat o prietenie durabilă.

După câţiva ani aveau să se căsătorească şi să scrie, desigur, un alt roman, ori doar volumele următoare ale celui ce poate fi considerat rezumatul parcurs până aici.

05.01.2007

MANGICA

Tot satul o ştiuse de Mangica. Era tânără, leneşă, frumoasă şi darnică. La ea la poartă se afla oprită mai mereu o maşină. Şoferii care făceau popas în Adâncata erau interpelaţi de copii care cereau *ciungă,* adică gumă de mestecat, după care, cei îndrăzneţi îl luau din scurt pe cel de la volan:

– Nene, nu vrei o prospătură?

Care se-nvoia, dădea un bănuţ puştiului şi o bancnotă Mangicăi. Plăceri contra cost, fără fără frică de boli lumeşti sau de temutul HIV. Plăceri clandestine în comunismul multilateral dezvoltat.

Cu timpul, Mangica s-a-mplinit la trup. Satul i-a schimbat porecla: i-a spus Balabusta. Ajunsese rău: grasă, şchioapă, oarbă. Abia îşi mai ducea traiul de azi pe mâine. La poartă nu mai oprea nimeni. Câte vreun adolescent care-şi amintea că a câştigat un ban făcându-i rost de clienţi cândva, îi mai aducea o găleată de apă, o sticlă de suc sau o pâine.

Lumea i-a mai schimbat odată porecla, i s-a zis Beşniţa. La vreo sărbătoare, femeile miloase o strigau şi-i lăsau câte o îmbucătură la poartă, că de s-ar fi apropiat, le-ar fi venit maţele la gură de putoare.

Şi Mangica, de fapt Maria lui Chipingel, zisă Balabustă, zisă Beşniţa a ajuns în fine, Bajarca, după numele altei femei uitată de Dumnezeu în Adâncata, grasă şi aia şi singură, şi împuţită, aşa încât, atunci când a murit, n-a observat nimeni, nici duhoarea nu a dat alarma, a zăcut cât a zăcut, s-a chinuit şi şi-a dat duhul, mâncată de viermi de vie.

Numai că ea nu se dădea răpusă. „Dacă s-a ţinut cu unul şi cu altul şi-a-ntinerit trupul!” ziceau unii. A sărit şi de 80 de ani, chit că mergea doar pe brânci, la fel ca pruncii când încep să umble.

Până-ntr-o zi când s-a rătăcit un ţigan din Ciolceşti, din satul de peste deal, a intrat prin spatele grădinii şi a găsit-o, ce mai rămăsese din ea, răvăşită şi hăcuită de câini. Atunci au venit autori tăţile, au făcut poze, au încheiat proces verbal, ţiga nul a fost ameninţat cu puşcăria c-ar putea fi acuzat de omor, dar ca să scape de belea i s-a cerut să sape o groapă în Cimitirul Călugăriţa, să strângă… rămăşiţele pământeşti ale „victimei” şi s-o îngroape. Popa a mormăit două vorbe, dascălul i-a ţinut isonul, femeia care vinde lumânări a aprins una şi de sufletul răposatei şi povestea Mangicăi s-a sfârşit.

05.01.2007

MUCENICII

Sculat cu noaptea în cap, Costică Trucală din Valea Seacă argeşeană adună în mijlocul bătăturii un ditamai maldărul de gunoi: coceni de porumb, frunze şi crengi, cârpe care spânzuraseră prin pomi de-astă vară ca să sperie păsările dedate la furtul cireşelor, prunelor, ciugulitul merelor şi perelor. Trebălui cu sârg, aşa cum fac mai toţi vălisecenii când vine ziua mucenicilor. Un alt maldăr de gunoaie adunate din faţa casei fu ridicat sub salcia Codinei aşteptând sosirea copiilor. Toată ziua de nouă martie este invadată de fum şi miresme greu suportate de nas. Se-aprind focuri, se-mpart covrigei cu mere, copiii dar şi oamenii în toată firea sar peste flăcări, fumul le intră în vesminte alungând duhurile rele şi ferindu-i de boli, e o veselie generală şi o speranţă colectivă că, gata, a venit primăvara, s-a zis cu zăpezile, chiar şi cu babele, chit că dealurile neatinse de razele firave ale soarelui poartă încă pecingini mari de omăt, ca nişte fulare şi cuşme brumării.

Cel mai frumos se sărbătoresc cei 40 de sfinţi mucenici din Sevasta, când e dezlegare la brânză, lapte şi ouă, în curtea lui Costică Trucală. În jurul focului, ţăranul aşează scaune, întinde şi câteva

scânduri sprijinite pe taburete, pe care le acoperă cu ziare militare aduse de fiu-său Ştefan, care e jurnalist la presa Internelor, şi pe care înşiruie ceşti de pământ ori păhăruţe pline cu rachiu şi cu vin. Dar la focul acela care arde mocnit se-aprind bucăţi de cârpă rămase aninate prin gard, îngheţate, dar îmbibate cu untură de la Crăciun, când s-a tăiat porcul şi curtea iar a fost plină de lume. Mai ales copiii primesc câte-o cârpă fumegând, în care suflă s-o ţină aprinsă, cu ea în mână, înconjoară casa, pentru a alunga şerpii şi şopârlele. După ocolul acareturilor, supravegheaţi de bătrâni, că, într-un an, lăsaţi singuri, dracii de copii s-au jucat şi au aprins pătulul lui Mijoiu, iar focul s-a-ntins şi la Nadoleanu şi la Bizubac, de-a fost nevoie să vină pompierii de la Topoloveni să stingă binalele, după acest ritual, urmează blestemul relelor, bătându-se cu beţele în jărăgai, şi oferirea împărţiturilor de sufletele duşilor. Se umplu paharele de 40 de ori şi tot de-atâtea ori se dau peste cap, aşa încât, către seară, vajnicii săteni pleacă împleticindu-se şi cu limbile legate. Mucenici din Valea Seacă răpuşi de galantomia lui Costică Trucală care nu ţine alte obiceiuri, nu-l primeşte pe popa cu botezul sau cu icoana – pe-ăla bătrânul, leatul lui, veteran ca şi el, dar care l-ar fi păcălit la pensie şi i-ar fi făcut pierdut brevetul de decoraţii, c-a refuzat să-i cedeze un loc de veci, pe care vroia el, Popa Chiţu să-l vândă pe bani grei la un repatriat din Canada, că pe-ăsta tânărul, feciorul altui

bărbat din leatul lui, cu care a luptat până-n Munții Tatra, pe Popa Ninu adică, îl respectă şi laudă – dar sărbătoarea mucenicilor o face cu vârf şi îndesat. De fapt, în acea zi, gospodarul îşi pune curtea la punct, face o curățenie generală şi se declară apt combatant pentru asaltul asupra pământului. El, şi ca el, toți țăranii din Adâncata, cei din Valea Seacă, dar şi ăilalți de la Şosea, ori de pe alte cătune risipite printre dealuri sau în zăvoiul Argeşului.

Ultimul a plecat din bătătură Andrei Bizubac zis Gâjgan. A depăşit numărul de pahare golite, tuşind, fumând şi-njurând ruşii, partidul, comuniştii, pe Ceauşescu şi lăudându-se că o să vină din nou la putere legionarii lui aflați prin America şi alte țări din Apus. Nu-l mai lua nimeni în seamă pe octogenarul cu barbă de mirişte şi glas gâjâit, deşi, din când în când, pe Valea Seacă mai intra, călare pe bicicletă, miliția nul Bălăceanu care-i mai lua câte o declarație fostului şef de cuib, amenințându-l cu amenda. A plecat pe Vale în sus, blestemat de Gheorghița Trucală, bătrâna mamă a lui Costică, o femeie credincioasă, dar cu o ură neîmpăcată pentru acel leat al ei, pe care nu-l putea suferi nici că bea, dar mai ales că, din cauza lui şi-a pierdut un fecior, pe Nicu, la 20 de ani, fiindcă s-a-nhăitat cu acest Bizubac, s-a dus la Şoptică, în satul de peste deal, în Ciolceşti, au făcut şedință cu alți „verzi“, au pornit defilarea, iar la podul Adâncatei, feciorul ei a căzut în gârlă, a răcit, a făcut

aprindere la plămâni şi peste un an se afla mort, la spital, la Târgovişte.

A plecat Gâjgan bombănind şi tuşind, însoțit de blestemele şi ocările bătrânei. La salcia Codinei s-a împiedicat şi a căzut, a dat de cald, că vatra focului făcut de Trucală nu se stinsese şi a ațipit pe pământ. Către dimineață, după ce Suveica, nevastă-sa, a bătut satul, a dat peste el, era mai mult mort decât viu, gemând sub salcia aceea scorburoasă cu trunchiul gros cât două-trei trupuri de om sănătos, cam cât al vecinei lui Costică, Angelei Baltac, care atârnă aproape 200 de kile. Abia l-a ridicat şi l-a pus pe picioare, iar două săptămâni după aia, Gâjgan a bolit, a venit felcerul de i-a făcut injecții, i-a citit popa Chițu molitve, iar Găjgănoaia s-a gătit de-nmormântare. S-a bucurat ea Gheorghița în sinea ei că l-a ajuns blestemul, că a pățit ca şi Nicu Trucală, deşi la 50 de ani după fiu-său, dar s-a şi închinat s-o ierte Dumnezeu că i-a vrut răul şi că, acum, îi vrea binele, se roagă de sănătatea lui.

Se pare că Dumnezeu a ascultat-o pe bătrâna cea mai veche din Valea Seacă, fiindcă doar pe ea o mai asculta, ştiau şi ceilalți consăteni asta, doar ea era curată la suflet, nu furase nici măcar spice de grâu din urma combinei pe tarlaua *ceapeului*, nu mâncase cu dulce nici în zilele de harți, nu făcuse nici un păcat. A ascultat-o, şi Bizubac s-a dat jos din pat, a înviat din morți. Primul drum l-a făcut în bătătura lui Trucală.

– Băi, Costică, neică, tu ştii că azi e Bunavestire, adică Blagoveştenea?

Ştiau toți de sărbătoarea de la finele de mărțişor care preceda odovenia praznicului pomeni rii morților. Ştia şi Gheorghița Trucală, că doar de-aia era la biserică, de-aia trecuse dealul pe Curmătură, la Călugărița, să curețe mormintele, să aprindă o lumânare la căpătâiul duşilor şi să asculte slujba ținută de popa ăl tânăr şi de părintele pensionar.

– Ştiu, nea Andrei, ştiu că e şi dezlegare la peşte, dar n-avusei timp să merg la Argeş să-mi încerc norocul, iar la Manoleasca, la magazin, n-are decât hamsii sărate potroacă şi galbene … răspunse Trucală în doi peri, ca şi altă dată.

– Ş-atunci ce propui, mă neică?

– Văliseceanul cu chelie şi zâmbet de metal lucios ştia unde bate vecinul, dar îl lăsă ca pe peştele prins în cârlig.

– De, eu ştiu, măi nea Andrei … Eu mâncai nişte icre. Le-a pus Tanța mea prea multă ceapă şi usturoi, dar merse …

Icrele, de fapt, erau iahnia de fasole. Gâjgan ştia bine despre ce era vorba. El însă la altceva făcea aluzie:

– Hai, mă, dă-le-ncolo de icre, mai bine dă dezlegare la sticla aia cu rachiu c-am răguşit de tot şi-am rămas cu zece zile în urmă cu planul, de când m-a blestemat mă-ta s-o mierlesc.

Râseră amândoi. Nici Trucală nu se dădea înapoi de la prietenia cu Bachus, iar aia bătrâna nu era de față să-i bombăne, să-i spună lui Bizubac că-i pare rău că s-a rugat de sănătatea lui.

Erau la rândul de ceşti care îi făcuseră deja dârji, roşii în obraz, scuipând des şi clipind din ochi cu greu, din cauza văzului pupăzat deja, când a apărut, întâmpinată de Baidac, câinele floriu, care se gudura pe lângă cea care-l recompensa cu o coajă de mămăligă, a venit, de la biserică, Gheorghița Trucală. S-a-n-chinat la icoană, s-a schimbat de hainele bune şi a intrat sub polată unde se aflau cei doi combatanți. L-a şi luat din scurt pe fiu-său:

– Bravo, maică! În cimitir, să repari şi tu crucea lui frati-tu, pe care l-a mâncat fript tovarăşul tău de alimandroc, nu te duci, dar să-ți bagi otravă în pântece ca să-l prinzi din urmă pe bietul Nicu mai repede, ştii! Vezi că unii se scoală din morți că a găsit proşti să se roage pentru ei, dar tu, când oi cădea, în trei zile te cazezi lângă nen-tu.

– Nu se cazează, fa, zise Gâjgan, că el e comunist şi comuniştii n-au ce căta lângă mucenicii legiunii…protestă Gâjgan.

– O să vedeți voi pe Ucigă-l toaca! Că ne spuse episcopul venit de la Curtea de Argeş, c-o să fie rău, că vine apocalipsa, că şi legionarii, şi comuniştii vor plăti …

– Ei, taci! făcu Trucală. Ştie episcopul ce ştie. Dacă e vorba pe-aşa, măcar să ne prindă apocalipsa beţi şi mâncaţi.

Râseră amândoi, mai deşertară câte o ceaşcă cu sămânţă de vorbă, în timp ce Gheorghiţa Trucală plecă închinându-se.

– Ia dă, măi Costică radioul ăla pe americani, să vedem ce mai zic … propuse Gâjgan.

– Aha, că bine spui! fu de acord Trucală. Căută postul şi se puseră pe ascultat. N-au observat nici când a deschis poarta, nici când a intrat în curte, nici când s-a oprit sub polată, plutonierul Bălăceanu, şeful de post. Au îngheţat amândoi când l-au văzut.

– Acu sunteţi luaţi de apă, dar mâine la opt să fiţi la post. Ne-am înţeles, tov Trucală, cu dumneata vorbesc mai ales, care provoci lumea, dai băutură la foştii şi actualii duşmani ai poporului şi asculţi posturi de radio reacţionare …

Plecă Bălăceanu, plecă huiduit de bătrâna Gheorghiţa, fiindcă-i călcase cu cizmele lui de belfer florile, dar şi de Bizubac, fiindcă îi era client vechi, iar Trucală adormi cu capul pe masă, până se-ntoarse Tanţa, nevastă-sa, de peste Argeş, de la neamurile ei, cu o tăgârţă de mălai pusă pe creştet. Aflase tărăşenia, aşa încât îl luă la procitit pe Trucală:

– Nu-i făcuseşi destul rău copilului ăluia! Nu-i stricaseşi destul autobiografia! Acu, şeful de post s-a lăudat că va scrie o informare la Bucureşti, să spună

cu ce se ocupă tatăl ofiţerului ziarist şi comunist Ştefan Trucală!

– Aşa a zis? Bine! făcu Trucală sculat, brusc, din mahmureală. La acelaşi Bucureşti mă duc şi eu să spun ce face domn' tonier cu nevasta lui Petre Mijoiu şi cum închide ochii când ai lui Pancu fură lemne din pădurea statului şi le vinde la rudarii din Cotu Malului, dându-i şi lui partea. Păi de unde crezi că şi-a ridicat el ditamai mecetul de casă în Călineşti?

– Mai taci, hăluia, gură bogată, că te aude Orbanca şi te dă-n primire şi parcă văd c-o ţii din amendă în amendă şi o să-l dea şi pe Ştefan afară din cauza lui ta-su care se ia-n clonţ cu autorităţile. Mai bine du-te şi pune-ţi cenuşă în cap, fă-te frate cu dracu până treci lacul, c-aud c-o să vie apocalipsa, c-o să cadă comuniştii, că-n Ungaria era cât pe-aci să pice, în Cehoslovacia a ieşit ce-a ieşit mai an şi-un popă din Polonia a fost ales papă la Vatican. Nu mai e mult …

– Eu, să-mi pun cenuşă în cap? Pentru ce? Eu am intrat ca infractorul, fără să strig măcar, c-am să otrăvesc javra aia de câine, că-i dau să mănânce degeaba, eu am tăbărât peste om, aşa hodoronc-tronc sau el?… Dar, cum dracului a ştiut el să vină direct?… Nu cumva?… Ei, lasă, aflu eu mâine…

A doua zi, luminat în cap, Trucală s-a prezentat la post, călare pe bicicletă.

– Venişi, nea Costică? îl îmbie plutonierul, lucindu-şi dintele de aur şi privind la şosea, să

oprească vre-un TIR, să facă o saftea în acea dimineață…

– Venii, domn' tonier!

– Camaradul Gâjgan, unde e?

– Una că nu e camaradul meu, a doua că nu cunosc şi a treia aş vrea să ştiu care-i tărăşenia, că mă grăbesc, că mi-a telefonat aseară fiu-meu că vine într-o misiune, un raid anchetă cu abuzurile care se fac în județul Argeş, în păduri şi la *iaseuri*, plus cu, na că uitai cum zicea, abateri de la morala socialistă, spargeri de case ale oamenilor însurați cum ar veni...

– Ei, taci? Vine Ştefan? zise subofițerul cu un soi de obrăznicie.

– Da, vine tovarăşul căpitan Trucală şi cu alți doi şefi de-ai lui, mă rog, şi de-ai dumneavoastră, că lucrați în acelaşi minister. Mă mir că nu ştiți că Orban gardistul şi iubita lui soție, colegă de organizație de bază cu mine, comunistă de omenie, dar care face raclaje la femeilii din Ciulnița şi Glodu, care calcă politica...zi-i să-i zic... demografică a partidului, ştiau de raidul din județ al comisiei din care face parte şi fiu-meu.

– Hai în post, nea Costică! Stăm în drum, să se zgâiască unul şi altul? o înmuie milițianul.

– Pot să țiu țigara? întrebă țăranul.

– Țin-o, cum să nu! Dacă vrei, îți dau una domnească. Un Kent. Ia! Ține tot pachetul că eu mai fac rost, că trec turcaleții cu TIR-uri şi-mi mai lasă …

– Mulțumesc, domn şef. Dau o țuică pe chestia asta. Aş fi dat şi ieri, dar te-ai topit una-două …

– Păi, bine, bre! Una, că erai cherchelit, doi că erai cu legionarul ăla de Bizubac şi trei, ca să zic şi eu ca matale, mă grăbeam …

– Aci cam ai dreptate. Asta e … O să țin cont…

– Când zici că vine Ştefan, adică tov căpitan?

– Diseară. Trage întâi la Piteşti şi apoi dă pe-aci. Controlează la Topoloveni, Călineşti şi dacă i-o mai rămâne timp, şi la Leordeni…

– Auzi, ia vezi bre, nea Costică, poate nu-i mai rămâne timp… Zău, aşa. Că nici eu n-am timp să-ți fac raport, că s-a confirmat sesizarea comunistei Florica Orban, vecina dumitale, că asculți posturi americane şi faci politică legionară …

„Carevasăzică, aşa!" gândi Trucală. Vecina era turnătoarea…Ucigaşa de copii în pântece de mame, contra cost îl dădea în primire...

– Bine, domn' tonier. Sper să-l corup. Pot să plec?…

– Du-te, nea Costică, şi dacă e nevoie de ceva, spune: o friptură, un vin bun s-o mai găsi. Salută-l pe Şt… domnu căpitan…

– Am înțeles! zise Trucală, milităreşte, ca-n Munții Tatra, unde-l dusese al doilea război... Când să iasă, îl izbi cu uşa exact pe vecinul său, Bizubac care duhnea a trăscău şi tremura ca piftia.

– Ce faci bre, nea Andrei, stai proțăpit în ușă? Ori oi fi ascultând, cum făceai odinioară cu ai lui Șoptică, Basalangă, Gogu Dia şi alți „verzi" de-ai dumitale!

Vecinul se holbă la Trucală şi auzind şi restul frazei acestuia, îşi schimonosi fața şi mai abitir, apoi făcu un acces de tuse:

– Da, ce te uiți lung? Vii pe la mine, te primesc ca pe un vecin şi mă provoci. Mă pui să dau radioul pe americani că vorbesc de peste ocean ai dumitale care or să vină să facă şi să dreagă, să-i alunge pe ruşi şi să-i pună pe frigare pe comuniști… Şi eu, prost, respect părul alb, mă uit în gura dumitale şi, apoi, dau cu subsemnatul, plătesc amenzi…

Atât mai zise Trucală. Şeful de post, în camera lui cu uşa dată de perete, abia se putea abține din râs, apoi văliseceanul încălecă pe bicicletă şi… p-ici ți-e drumul. S-a oprit la poştă, a telefonat cu taxă inversă la Bucureşti, l-a sunat pe fiu-său să-i telefoneze şefului de post şi să-i zică să aibă grijă de el, adică de tatăl lui şi că, deocamdată, şi-a amânat vizita în județ, că e groasă, c-au ieşit la iveală nişte încurcături mari şi etc. şi celelalte, după care veteranul a mers acasă. Încă de cum a intrat în curte, a început să strige să fie auzit:

– Am fost amendat de şeful de post. M-a pârât careva că ascult Vocea Americii! Dar Dumnezeu nu doarme. Mâine vine sanepidul şi le dă amenzi usturătoare la ăi de n-au closet în regulă şi care n-au

vaccinat câinii şi porcul. Auzii c-a murit din cauza microbilor o biată creştină din Glodu, că era deja bolnavă, pierdea sânge pe jos, că nu se ştie cine i-a făcut raclaj, că umblă poliția cu limba scoasă să afle... Bine că la capitolul ăsta stau liniştit, că am chitanțe, fiindcă nu ține, cu pile, că vin inspectori de la Piteşti, necunoscuți, care nu se uită că eşti Gheorghe Dracu, Stan Păpuşă, Gică Frunză, membru de partid şi activist comunist sau turnător de frunte la miliție, ca să te ierte …

A doua zi, în spatele casei Orbanilor apăruse o groapă cu podeț de scânduri, înconjurată cu coceni de porumb stropiți cu var, adică privata, căci până atunci ei, se duceau ca omul, direct în pădure, pândiți de câini, care curățau una două locul faptei. Tot cu noaptea în cap, Florica Orban dădu fuga la veterinar şi-l adusese să-i vaccineze câinii, porcul şi orătăniile. O costase o avere. Până va primi chenzina bărbatu-său, gardistul de la sfatul popular, vor țâțâi, ea şi cei trei copii, de foame …Ca să nu mai vorbim că-i țâțâie fundul de ce a auzit la zăltatul de Trucală, c-ar fi murit Polina din Glodu, dac-o fi vorba de ea şi dacă a murit cu adevărat, că vecinul ăsta la Orbanilor se ține de tot felul de strâmbe şi fitile, îşi râde de oameni cum îi trece prin mintea aia a lui beteagă de când a explodat obuzul lângă el şi la îngropat de viu, pe front, la unguri, de s-au luptat camarazii lui o jumătate de zi să-l scoată.

Le-o făcuse Trucală. La toți. Cum şi toți, i-o făceau lui, unul dintre mucenicii de pe Valea Seacă, ca să treacă timpul mai uşor şi să se obişnuiască lumea cu apocalipsa care va veni sau nu, vorba lui Costică, noi aci suntem, n-o aşteptăm, dar suntem gata …

09.03.2005

MOARTEA VECINULUI

M-a trezit din somn hărmălaia vicinală. De la etajul patru, un brunet abia repatriat din Spania după spusele sale, şi din penitenciarul Rahova după adevăr, îşi trăsese Mercedez-ul în locul altui vecin, care protestase, punându-i un bilet în geam: „Găseşte-ți alt loc de parcare, că acesta a fost găsit deja!”. Ocheşelul cu tupeu şi matrapazlâcuri la activ îl văzuse pe cel ofuscat şi i se adresase pe fereastră: „Ce nu-ți convine, bă? Ai moştenit loc de la mă-ta aia fostă angajată la „Crucea de Piatră” (adică vestitul bordel bucureştean, pentru cine nu ştie) sau ți s-a urât că trăieşti bine (aluzie la deviza electorală a primului preşedinte suspendat al țării) în pace şi onor (aluzie, surprinzătoare pentru un personaj ca acela de care e vorba, la „Imnul Regal”) dragă tovarăşe colonel (aluzie îndulcită, că altă dată i-a zis direct, securistule!) şi vecin?”

Am fragmentat replica, pentru a nu mai spune de ce s-a oțărât andrisantul, de ce a plecat valvârtej fără să scoată un cuvânt, direct la secția de poliție, unde n-a găsit receptivitate, ci mai degrabă ridicări din umeri fără epoleți, adică „n-avem ce face, trăim epoca

haosului în care țiganii fac legea, cel puțin în Colentina", a plecat în treaba lui, s-a întors, a găsit locul liber, a parcat şi s-a dus să-şi facă dreptate cu tastatura; a scris un articol acid publicat într-un ziar necitit al unui regim defunct.

În buza serii, când îşi face plimbarea, „securistul" (măcar de-ar fi fost, că aceşti… stigmatizați îşi văd de drum, de afaceri, de prosperitate şi de meserie chit că instituția s-a desființat!) a constatat că pe spațiul verde pe care abia pusese cu mânuțele lui câteva brazde de gard viu şi doi puieți de cireşi se afla negritudinea pe motorină a vecinului cu cazier şi suflet cănit. O trăsese exact peste lăstarii de lemn câinesc şi peste puişorii înmuguriți ai viitorilor pomi fructiferi ce urmau ca, peste câțiva ani, să suporte supliciul copiilor, ca şi cei doi vişini şi cei doi zarzări sădiți de colonelul bărbos domiciliat în blocul chino-rom. Dacă s-a sesizat cineva (administratorii domeniului public al primăriei, lucrătorii noii poliții care descind cu maşini „bengoase" şi se giugiulesc cu țigăncuşe focoase, în văzul public, cetățenii cu spirit civic şi educație ecologică? Deloc. Nimeni, Doar el, militarul deblocat a luat foc şi a început să fiarbă. S-a uitat la soare. Şi el se retrăgea din luptă, refuzând complicitatea. O ditamai girafa de oțel se vedea la orizont alungindu-şi gâtul deasupra unei noi investiții străine (bancă, supermarket, clădire administrativă) menite să sufoce şi mai abitir acea parte de Bucureşti,

în care drumul cu maşina e un calvar, iar parcarea limuzinelor adevărat iad. E drept că un pic de disciplină şi puțin mai multă educație ar îndulci acest trai de tranziție, dar nu se mai poate vorbi de aşa ceva. Nici măcar formal, fiindcă s-a dat drumul la libertăți, s-au dat de pereți uşile democrației şi s-a trecut direct la legea junglei, în care rege e leul. Leul greu, care e pe cale să-nvingă dolarul şi care atentează la viața şi atotputernicia monedei unice europene.

Moşul (cel tânăr) fierbe năucit, îşi vede de plimbarea de seară, se-ntoarce, îşi bea ceaiul, îşi încheie defilarea pe posturile de t.v. şi se duce la fereastra dinspre scuar. Merțanul brunetului e tot acolo, schingiuindu-i pomişorii. Bătrânelul merge în cămară ia o pungă în care pune ceva – un cub de macadam – şi fără prea multă pregătire o azvârle pe fereastră direct în parbrizul maşinii de pe spațiul verde. Geamul se face țăndări, sistemul acustic de protecție anti-furt se porneşte, un câine care dormea sub autoturism iese speriat şi fuge chelălăind.

De unde se află, agresorul jubilează. De unde se afla, posesorul se-nspăimântă şi coboară din bloc, mergând la locul faptei. De la geamuri, mai privesc vreo câțiva. Pe alee trece o pereche de tineri care nu-nțeleg ce se petrece, adică de ce înjură în aşa hal țiganul de lângă maşina cu parbrizul spart, şi-şi văd de drum. Deodată, toți, inclusiv colonelul îl văd pe brunet cum se-ndreaptă spre „Loganul" gri tras la locul pe

care-l ocupă, el şi înainte de el, o Dacie albastră, de peste 30 de ani. În următoarele minute, acea maşină era în flăcări, aşa încât, alarmaţi de proprietari, poliţiştii şi pompierii au avut doar de constatat că s-a scrumit un autoturism al numitului Ştefan Trucală, fost colonel al trupelor de securitate. Cauzele şi împrejurările în care s-a produs incidentul urmează a fi cercetate de cei în drept. Fapt e că posesorul n-avea stingător omologat, potrivit codului rutier şi, fiind noapte, nici n-a putut acţiona – el sau alţi cetăţeni – pentru stingerea incendiului. Din cauza acestui incident, o altă maşină parcată în apropiere a suferit avarii uşoare, constând în spargerea parbrizului.

Asta a reţinut, a doua zi, Ştefan Trucală, din buletinul de ştiri al poliţiei, iar de la pompieri a aflat că vinovat pentru producerea necazului a fost un scurtcircuit.

Dacă dintre cei ieşiţi la ferestre care au văzut ce s-a întâmplat a venit cineva să spună ce şi cum, dacă cei doi îndrăgostiţi s-au oferit să sprijine ancheta? De fapt, nici Trucală n-a avut nimic de zis. Şi-a încasat banii pe asigurare, ca şi vecinul lui, hârbul a fost ridicat din acel loc şi predat la fier vechi, Mercedez-ul cu parbriz nou a tras în locul liber şi viaţa şi-a văzut de drum.

Până-ntr-o seară când, pe aleea incidentelor se-ntâlnesc, nas în nas, colonelul şi puradelul. Primul: „Să-ţi tragi maşina din locul meu, că mi-am cumpărat

alta. Şi să ştii că, după alegeri, scot caseta cu filmul în care apari când mi-ai dat foc Loganului". Al doilea: „Auzi, bă, boşorogule! Locul tău, dacă l-ai cumpărat, e în cimitir. Şi, na, să-ţi agăţi asta de cruce. Dacă te grăbeşti, eu îţi pot face hatârul să te trimit mai devreme în lumea dreptţilor!"

Trucală a tăcut din nou, a luat acel cartonaş găurit, verde pe-o parte şi roşu pe cealaltă, unde era scris textul „No disturb" şi şi-a văzut de drum. A doua zi a făcut… valuri că pleacă la ţară şi chiar a plecat. La miezul nopţii, în parcare, aţi ghicit, a luat foc Mercedez-ul ţiganului care-l ameninţase cu moartea pe vecin. Aceeaşi poliţie, aceiaşi pompieri au constatat moartea clinică a limuzinei, au descins direct la uşa „securistului", care avea agăţat de clanţă „Nu deranjaţi"-ul primit de la „spaniol", au bătut, li s-a spus că omul e plecat la ţară, au verificat, s-a confirmat, dar l-au asigurat pe păgubaş că se vor lua toate măsurile pentru identificarea şi arestarea făptaşului.

După alte câteva zile, moşul şi-a tras în locul… lui, o Dacie luată la mâna a doua, cu banii de pe asigurarea Loganului ars. Când, după alte câteva zile, a dat nas în nas cu brunetul i-a şuerat în auz: „Meştere, ţi-am pasat în sânge un microb mortal. Aşa cum am telecomandat dispozitivul care ţi-a ucis maşina, aşa-l activizez şi pe acesta. În trei zile te cureţi, tu şi ai tăi. Poate-ai auzit cum a murit Gheorghiu-Dej iradiat. Ei, acum nu mai e nevoie de

contact direct. Comanda de la distanță e sfântă. Dacă nu ți-ai făcut rost de loc în cimitir, grăbește-te. Și ținești darul, poate-ți trebuie să-l agăți de cruce!..."

Țiganul a dat să zică ceva, moșul a scos din buzunar un aparat (un MP3 la care asculta, ca puștanii, muzică) și s-a-ndepărtat. S-a oprit brusc strigându-i brunetului: „Dacă mi se întâmplă ceva, declanșarea se face automat. Și-ncă ceva, dacă tot te-ai prins că sunt ofițer acoperit în securitatea conspirată, te rog să nu mai trâmbițezi asta dacă ții la viață, și să mă saluți, când ne întâlnim, ca și-nainte: „Să trăiți, șefu!"

La câteva săptămâni, pe aleea cu mașini înghesuite, unde, din când în când, se mai sparg geamurile, se mai zgârie tabla, ori acestea mai iau foc din senin, a apărut un lung cortegiu funerar. Mașini, clacsoane, hărmălaie, bocete brunete, coroane, jale. Era condus pe ultimul drum un tânăr rom, cunoscut de toți Spaniolu, care s-a aruncat de pe blocul de zece etaje el știe de ce. „La mijloc a fost o reglare de conturi! De vină e o femeie! Suferea de-o maladie incurabilă! E victima mafiei țigănești!"

Acestea au fost titlurile pe care le-a parcurs într-un sanatoriu, unde se retrăsese pentru refacere, colonelul Ștefan Trucală, care regreta sincer că n-a fost acasă când a plecat pentru totdeauna, la vârstă fragedă, unul dintre cei mai apreciați vecini ai săi.

20.04.2007

GÂNDURI DE NISIP

N-avea nici zece luni, era un plângăreț și nimeni nu-i putea intra în voie, afară de mamă-sa. Supărat că-l ignoră, într-o zi, taică-su l-a luat de subsuori și la trântit, așa îmbrăcat pe nisipul fier binte. A dat să scâncească, a simțit căldura plajei sub palme, s-a oprit brusc, și-a pironit ochii pe mărun taiele acelea fine scăpate dintr-o uriașă clepsidră ce măsura eternitatea, ce s-a dovedit (fie doar și-n scrie rile bunicului său!) aproximativă, a ridicat mâna dreaptă de care se prinseseră ca niște ciulini minus culi grăunțele măcinate la moara de apă sărată, în valțul unduitor ca faldurile unei rochii de mireasă, a dus-o aproape de ochi, potrivind parcă un microscop de aer, s-a aplecat atent, mai ceva ca Newton asupra unui vestit binom sau ca Foucault asupra pendulului său, știutor parcă, dinainte de a ști, că și Thales și-a scrijelat teorema pe nisipul din Miletul elen.

A stat așa secunde grele, minute-n șir apoi, ca-ntr-o rugăciune, și taică-su l-a filmat și toți au tăcut și l-au admirat, iar el, pruncul cu nume de evanghelist, era foarte preocupat să despice parcă, firul de nisip, în patru să-nțeleagă, ca acel gânditor și matematician

antic, bunăoară, care credea că apa stă la baza tuturor văzutelor şi nevăzutelor, să priceapă dacă nu cumva pământul, roca, lutul, țărâna, huma sau, iată, nisipul este primordial.

Descoperitorul nisipului cald n-avea de unde (sau dacă avea de unde, nu avea cum) să ştie că şi bunicul lui a concluzionat, în patru trilogii lirice că pilonii lumii sunt: lutul, apa, aerul şi focul.

Sub focul primei veri de după cea a sositului, Luca descoperea cu uimire şi neliniştea tăcerii mormântale nisipul.

În mintea sa puțină e posibil să se fi făcut proiectul primului castel, să se fi durat din iluzii mişcătoare prima efemeritate.

Aşezat pe nisip, părea un apostol imatur aşteptând un izbăvitor la o posibilă cină de taină. Nimic din trepidantul împrejur vivant şi fierbinte nu-l mai atrăgea. Magnetismul nisipului cercetat cu ochii palmelor, cu ascuțişul privirii, care fac să se holbeze a uimire abia întredeschişii ochi ai minții.

Un pieptene de zefir sărat răvăşeşte firele de sclipici de pe mâinile cercetătorului, autorului marii descoperiri de la malul mării. Când o-nvăța şi duelul vorbelor se va minuna în calambururi şi jocuri de cuvinte. Acum tace încăpător şi studiază fenomeno logic pilitura de țărm, făina de calcar, infinitatea redusă la scară.

Abia când părinții i-au abătut atenția asupra apei care i-a alungat mănuşile de sidef, asupra focului

ce picură arşiță din înalt şi asupra aerului care umflă pânza iolelor din larg şi a steagurilor de la țărm, iscoditorul a acceptat să revină la stările dintâi, redescoperind-o pe mamă-sa, cerând suzeta şi-nfrățindu-şi curiozitatea cu jucăriile policrome şi sonore. Ăst timp, marea-şi prăvălea peste granița de nisip oştirile de ape, strigând cât o țineau bojocii tămăduiți cu briză şi salinitate, că tot ea este a mai mare şi mai tare, chit că ştie sau nu, acceptă sau ba, dumnealui domnul Luca Rotaru, descoperitorul nisipului, s-o accepte sau nu.

01.07.2007

TOLBUHIN

Litovoi Cânlău era poreclit Cneazul, deşi el îşi zicea Voievod de Adâncata şi crai al ţinuturilor de prin prejur. Fusese militar, dar l-au dibuit fiu de popă legionar şi l-au dat afară. A mai purtat mult timp straiele kaki, de la care dăduse jos doar epoleţii de căpitan. Din vremea aceea datează o altă poreclă pe care i-a pus-o Gogu Dia: mareşalul Tolbuhin. Dia, Ducă şi Şoptică erau colegii de alimandroc ai lui Costică Trucală, căruia Câlnău i-a fost comandant de pluton în armată. Acum, văliseceanul poreclit la rându-i Cotonogu, îl persifla pe deblocatul Litovoi Tolbuhin. Nu în mod direct, ci prin intermediari ca aceşti trei magi ai rachiului sau ca alţi foşti camarazi: Nae Ţiliban din Adâncata Deal, Nucă Puţaru din Glodu, Gică Pîrjolea din Bântău, Vasile Prâcnea din Ciolceşti, Ilie Bijolea Feţeni, moş Iorgu şi Bizubac din Valea Seacă.

Tolbuhin era un ins incomod. Avea mai mulţi duşmani ca tovarăşul Gâciu de la raion ori toa' major Bălăceanu, zis Negulici, şeful de post din Adâncata Argeşului. El şi Sosonel, pădurarul, erau luaţi în balon la vedere. Ăilalţi, politrucul şi omul legii, erau bârfiţi cu fereală.

Într-o zi lăsată de la Dumnezeu, Voievodul sau Cneazul şi-a propus să se răzbune, să-şi pedepsească duşmanii pentru a fi demn de numele de botez pe care-l purta. Le-a întins, mai întâi, o cursă. A lansat zvonul că face 50 de ani în chiar ziua în care s-a-ncheiat colectivizarea agriculturii şi că în consecinţă dă şi el o masă tovărăşească la bufetul de la Podul Piuliţei, mai bine zis de la gura uliţei Budiştenilor, Localul era cunoscut sub denumirea *Matul* Gălbenuşa. Toate nevestele cu bărbaţi beţivi îşi certau soţii ocărându-i c-au lăsat banii la Gălbenuşa.

Aici şi-a invitat Litovoi prietenii, iar pe listă i-a trecut şi pe delatori, începând cu Trucală şi isprăvind cu Ţiliban, scopitorul de porci şi mâncătorul de fudulii. Ciudat e că pe Negulici şi Sosonel nu i-a poftit la festinul din acea primăvară cu strai de vară.

S-au dus toţi „drojdierii", s-au strâns şi neinvitaţi să-l bea pe… mareşalul rezervist, să-l bage la cheltuială pe fostul ofiţer şi mare crai de ghindă, pe care-l bănuiau că are averi ascunse, bani grei depuşi în bănci din străinezia şi despre care credeau că e-n legătură cu anglo-americanii care-or să vină să-i căsăpească pe comunişti şi pe cei daţi cu ruşii. De aceea lui Cânlău îi plăcea porecla Tolbuhin, că-l masca în faţa bănuielilor unor Gâciu de la Topoloveni, Sitaru de la Piteşti, de la regiune şi Negulici, miliţianul.

Bairamul a început când soarele căsca obosit şi se pregătea să pună capul jos pe-o pernă de nori

fumurii, plecat mai cât-acolo, peste dealul terasat cu buldozerele şi cultivat cu vii, pe care erau cândva pădurile lui Sache, Braşniţa, Lahovari şi Picheru, boieri ori chiaburi din Leordeni, Ciulniţa şi Budişteni, comune vecine cu Adâncata.

Ţuică galbenă a-ntâia cu mezelic bănănăit de muşte, apoi ciorbă de burtă şi-nfine tochitură de organe stropită cu vin din belşug şi-n încheiere câte un pahar de băutură americană, pe care a primit-o Litovoi pe căi ascunse în cutii de tablă.

Erau vreo 15–20 de bărbaţi la Podul Piuliţei. Ca să-i facă pagubă sărbătoritului, turnaseră în ei ca-n coşul morii lui Zdigă, dar toţi au fost curioşi să soarbă şi licoarea imperialistă. Ş-au sorbit, Tolbuhin având grijă să fie unanimitate.

Apoi a început numărătoarea inversă. S-au umplut din nou paharele, ca la nunta din Cana Glileii, cu vinul cel mai bun. „Noroc, sănătate, trăiască Voievodul Litovoi şi cneazul Tolbuhin, trăiască prietenia româna-ruso-americano-adâncăţeană!” Asemenea urări s-au auzit, după care, pe rând, mesenii au dus mâna la pântecele ce începuseră să bolborosească şi s-au năpustit spre privata din spatele *mat*-ului Gălbenuşei. Matoli, împleticindu-se, fără să mai poată ţine până la locul ferit, mulţi s-au scăpat în pantaloni, împuţind împrejurul.

Câţiva s-au prins că le-a copt-o Cânlău, dar nu puteau să se răzbune. Nici înjurături nu puteau rosti,

din cauza icnetelor şi screméntelor. De fapt, nici nu mai aveau cu cine se războiu, căci Tolbuhin se făcuse nevăzut. Mai mult, a doua zi, după ce vestea cu păţania invitaţilor loviţi de pântecarie a străbătut zona, un alt zvon a devenit realitate: Cel ce le pusese purgativ în sucul de ananas dispăruse din comună. S-a spus mai întâi că e la Bascov, la fiu-său, dar băiatul le-a spus ce l-a învăţat taică-su: a plecat din ţară cu un aeroplan american şi-n curând o să vorbească la radio Europa liberă.

Au trecut ani buni, s-au schimbat vremurile, iar Tolbuhin a fost dat uitării. Abia când victimele răzbunării deblocatului au început să se răărească mutându-se la Domnul, s-a aflat că Litovoi s-a pripăşit la un schit de călugări, ducându-şi bătrâneţile şi neputinţa în singurătate şi speranţa în lumea de apoi, mâhnit că aceasta i-a înşelat toate aşteptările. Nimeni, însă, nici n-a confirmat, nici n-a infirmat zvonul despre concetăţeanul meu, de care mi-am amintit de-ună-zi, când, într-un părculeţ bucureştean, am văzut, pe un soclu, profanat ce grafferi, pângărit de câini şi ignorat de autorităţi, bustul marelui strateg rus Fiodor Ivanovici Tolbuhin, mareşal al Uniunii Sovietice, comandant al Fronturilor 3 şi 4 Ucrainian, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

04.08.2007

ARĂTAREA DIN CURMATURĂ

Abia-şi târşeşte troşii scâlciaţi pe potecă, peste Curmătură, spre biserică. Se duce, de fapt, la cimitir. Auzise clopotul care vestea sărbătoarea de a doua zi – sâmbăta morţilor – şi plecase pâş, pâş, cu săpăliga subsoară, să-ngrijească locul de veci al celor doi băieţi, care s-au prăpădit flăcăi.

Merge aplecată şi pierită, nu-i e teamă de nimic şi de nimeni. E-n buza serii, când satul se adună din risipa zilei. Mamă, deh! Îi jeleşte şi le face pomeni de câteva decenii. Le sapă mormântul şi-l umple cu flori. „Altfel, şade ruşine şi râde lumea, zău, maică!" Aşa-i explica lui Ştefan, nepotu-său, care-o însoţea, peste deal, în Călugăriţa, la cimitir. Acum, băiatul nu mai poate, a reuşit la liceu şi a plecat la internet, la Găeşti.

Gheorghiţa Trucală îşi are singură de grijă. Trăieşte văduvă de când o ştie lumea, în gospodăria rămasă lui Costică, fiul supravieţuitor, pe Valea Seacă a Adâncatei, de când Tudorache, fostul bărbat s-a întors beteag de pe front şi-a murit acasă, de n-a avut şi ea noroc de pensie de pe urma lui, ca nevestele de eroi cărora le-au venit doar numele din război.

Acum, că se-apropie de optzeci de ani, prima grijă a bătrânei e relaţia cu Ăl de Sus, prieteşugul cu biserica. De unde, de neunde, când sunt sărbători notate cu cruce roşie în calendare, face rânduielile, găteşte împărţituri – oale, colaci, fructe, castraveţi, flori – pentru sufletul celor duşi, mai ales cei doi băieţi pierduţi în floarea vârstei.

În preziua sărbătorii, ca acum, când, în miez de august, e Adormirea Maichii Domnului, se grăbeşte pe sub coastă, la cimitir, să aranjeze mormintele. De când nepotu-său a plecat la şcoala de la oraş, iar pe ea au ajuns-o bătrâneţile, pregetă, se hotărăşte greu, dar tot pleacă, talap, talap, prin noroi, pe poteca lui Hoarnă, pe drumul Curmăturii. Are şi o frică în oase de când a auzit câte s-au întâmplat cu femei bătrâne pe care le-au necinstit zăltaţi cu capul plin de băutură ori descreieraţi scăpaţi de la puşcărie, care bântuiesc prin păduri şi intră peste rumân în casă, bagă cuţitul în el sau îi dă cu ceva în cap şi-l pradă, şi-l fură, de nu mai are ce să le facă nici poliţia, că s-au şi înmulţit, plus că legile au devenit prea blânde, impuse de alţii care ne ţin sub aripă, americani sau ce-or fi, de când ne-au lăsat ruşii ori noi i-am lăsat pe ei.

Muncită de gânduri negre, bătrâna ajunge la cimitir, acolo mai găseşte tovarăşe de leat şi de suferinţă, are cu cine tăinui şi cu cine se-ndogăţi la plecare. Când a apus soarele şi clopotăreasa cea grasă, cu picioare ca buştenii, a anunţat cu glas de bronz praznicul de a doua

zi, femeile din cimitir s-au risipit care încotro. A luat-o la picior şi Gheorghiţa, pe sub nucii de pe marginea gardului ce-mprejmuieşte satul de morminte, pe poteca de pe taluzul pe care a fost lăsată să moară mândreţe de vie, urcând apoi printre muri şi măceşi, spre Curmătură, locul cel mai înalt al dealului care desparte Călugăriţa de Valea Seacă, amândouă, cătune ale Adâncatei, sau Adâncăţii, cum spune Trucăloaia. Se-ajunge uşor şi repede, dacă ai vlagă şi nu te trag îndărăt atâta amar de ani. Tuşeşte uşor să-şi facă curaj, ţine săpăliga pe umăr şi calcă apăsat, că se-ngână deja ziua cu noaptea. Vede o căprioară ţopăind mai cât colo şi iar o trece un fior, amintindu-şi că s-au înmulţit mistreţii şi că, povestesc unul ş-altul, au devenit periculoşi, mai ales scroafele, când au purcei. Mai are puţin. Câţiva paşi şi se vede ţigla de pe acoperişul casei lui Dahalea. Gogu şi nevastă-sa Leana trebuie să fie în spatele casei, că muncesc cât e ziulica de mare, mai ales că ei nu s-au înscris la colectiv, şi acum au pământ, nu glumă.

Deodată, din groapa căscată şi adâncită mereu sub şaua Curmăturii de oamenii care iau humă de acolo pentru cărămidă, se aude un grohăit. Gheorghiţa cunoaşte bine locul, fiindcă vine şi ea să aleagă şi să ia argilă cu care spoieşte pe jos în odaia ei fără duşumea şi fără ţoale pe jos. Vara, în hochinile alea, se mai pripăşesc copiii fără părinţi ori beţivanii, e un fel de loc de popas şi, vara, chiar de mas. Iarna, acolo au culcuş vulpile.

Grohăitul se aude din nou, bătrâna îşi ascute auzul adormit, strânge sapa şi se pregăteşte să strige după ajutor la Dăhălari. Nu mai e cazul, fiindcă, dinspre râpa de argilă îşi face apariţia un voinic. Întâi crede că e Rilă, căprarul, dar imediat o duce gândul la dracii de derbedei care necinstesc femei bătrâne, pe care după ce le spurcă trupul, le ucid şi le lasă pradă fiarelor pădurii până dau peste ele cine ştie cine, vine poliţia, se face anchetă şi în afară de veştile spăimoase care traversează comuna şi localităţile vecine, nu se-ntâmplă nimic, nu e pus în fiare nimeni, nu e ridicat în ştreang nimeni.

Ce-o fi o fi, îşi face cruce, îşi ia inima în dinţi şi dă s-o cotească pe poteca lui Hoarnă, drumeag care răspunde, după două şerpuiri, în Valea Seacă.

– Care va să zică mă ocoleşti, mamaie? vorbeşte mogâldeaţa şi Gheorghiţei i se pare vocea cunoscută.

– Vrei să spui că nu te temi de mistreţi, dar te-nchini... continuă umbra să vorbească şi bătrânei i se păru chiar foarte cunoscută vocea voinicului.

– Ce mai e la cimitir? S-au copt nucile? Au înflorit crizantemele? Ţi-au mai furat lumânările şi tămâia din firida crucii? Mai tăinuişi cu Basalanga despre fii-sa ucisă în accident de maşină şi despre băieţii tăi, morţi amândoi, flăcăi?

„Ăolei! se miră, în sinea ei, Gheorghiţa Trucală, ajunsă deja în capul potecii şi venindu-i inima

la loc când îi văzu şi pe Dahalari şi Gheorghe Hoarnă şi nevastă-sa Manda, moaşa tuturor nevestelor care năşteau acasă, dar şi a animalelor care fătau pe Valea Seacă. Cine-o fi creştinul ăsta care ştie ce făcui eu în cimitir!? M-o fi urmărit şi n-a îndrăznit să mă atace? Că doar n-o fi vreun strigoi!"

Chiar atunci, umbra se apropie mai mult de bătrână, începu să râdă mânzeşte, sări peste groapa de argilă, ieşi printre rugi în potecă şi o îmbrăţişă pe biata femeie, care tremura ca piftia:

– Păi bine, măi mamaie, pleci la cimitir fără mine!? Nu ţi-am spus că vin acasă de Sântămăria Mare şi mergem amândoi să săpăm mormintele!

– Ptiu, fire-ai închinat! Tu erai, Ştefane, maică! Aoleo, că ce sperietură am tras!

Nepotul îi luă săpăliga, o ajută să coboare în gârlă, cum se spunea uliţei, pe care treceau fără să se incomodeze şi căruţe, şi vite, şi oameni şi firul de apă al Văii Seci. Băiatul lui Căstică Trucală era îmbrăcat în uniformă de licean. Bunica nu mai putea de bucurie. Uitase de oboseală şi spaime. Abia aştepta să-l vadă şi să-l admire la lumină. Şi să-i povestească şi să-l asculte povestind, că pe amândoi îi cuprinsese dorul de atâta amar de vreme de când nepotul a trebuit să plece, iar maica mare să rămână, mai neputincioasă şi mai neajutorată, că nimeni nu o înţelege, mai ales când vine vorba de rânduielile bisericeşti.

13.08.2007

CAL ŞI CĂLĂREŢ

Deşi o repeta deseori, nu plictisea. Râdeam mereu când îl vedeam ridicându-l pe nepotu-său în braţe şi punându-l călare după gât, după care rostea invariabil:

– Te ţin aşa până mori de foame!

Mai ales dacă era dârj, adică abţiguit, deci cu câteva ceşti de ţuică la activ, devenea şi mai curajos:

– Păi cine sunt eu în faţa mea? Veteran de război sau cârpă-n cur ca Bizubac?

Costin Trucală este vesel peste poate că tataia fără dinţi şi cu ţepi pe obraz îi face voile, călărindu-l ca pe un cal din poveste iar el, burtosul chelios cu picioare obădate fornăie şi nechează, sare în galop şi merge la trap prin toată curtea, lac de năduşeală.

– Mai astâmpără-te, dracului, că te vede lumea şi se umple satul că, gata, lui Costică Trucală băutura i-a luat minţile! sări Tanţa, ieşind de sub polată cu un tuci în mână şi cu faţa neagră de tăciune.

Nepotul aflat călare pe grumazul calului breaz se puse pe râs şi mai abitir.

– Mamaie, te-ai mascat indiancă?

Atât îi trebui calului lui Făt Frumos Costin Trucală, adică veteranului cel ştirb şi nărăvaş că,

văzându-şi consoarta muzgurită începu, ca-n prerie, să urle a război fără pipa păcii, la fel ca Tarzan în junglă, de fugeau păsările, lătra Corbea, câinele şi se restea pe cioc, roşu de mânie, Mărgelatu, curcanul cel alb.

– Hai noroc, nea Costică! strigă careva de pe gârlă, Lole Bizubac-Orban, fiul cel cu gura strâmbă, al vecinului, aşa că Tanța nu mai putu să-i dea replică, să-l ocărască fiindcă n-a fost în stare să repare soba, să desfunde coşul, încât ea stă în fum să facă mâncare şi tot el o ia în râs că s-a murdărit pe obraz.

– Noroc, neică, noroc şi iha-ha-ha! răspunse Trucală şi-şi continuă trap-galopul căreia-i dăduse frâu liber nepotu-său Costin, băiatul de patru anişori neîmpliniți al lui Ştefan, securistul pârât şi militarul convins, care, acum, se află în aplicație cu Academia Militară al cărui student este, undeva în Harghita, face manevre, demonstrații de forță cum ar veni în Hăsmaşul Mare la izvoarele celor doi frați plecați să-şi verse apele în Dunăre, dar pe alte căi, Oltul, spre sud, iar Mureşul, spre vest.

Lole îşi arăta fasolea țucără şi pătată înşirată pe gingiile pângărite de tutun, prin gard. Nu-ndrăznea să intre-n curte că atât ar fi aşteptat Corbea, l-ar fi băgat la cheltuială.

Şi, totuşi, cineva deschise poarta care scârțâi ca la femeie văduvă. Era chiar o vădană: Gheorghița Trucală, străbunica jokeului din şaua bătucită de

lemnele cărate din Pădurea Statului de Costică Trucală, fiul ei. Bătrâna venea de la biserică cu coşul în mâna dreaptă, dar văzându-şi feciorul, îşi mută povara în cealaltă mână, să se poată închina şi bolmoji un blestem. Nu-l avea deloc la inimă pe Costică, nici când venea de la cimitir unde odihnesc sub brazdele de flori cei doi fii ai săi, morți flăcăi, la vârsta de 20 de ani, considerați de îndurerata mamă pâinea lui Dumnezeu, spre deosebire de „zăltatul şi bețivul” care face acum pe trăpaşul, ca şi spre deosebire de singura fiică, Frosa, măritată de mai multe ori, prietenă şi ea a alimandracului şi hi-hi-hi-ului.

Văzând-o şi ştiind ce-l aştepta, Trucală se potoli:

– Gata, taică-mare, a venit regina mamă, trebuie să descaleci şi să adapi calul. Hai, du-te şi vezi ce ți-a adus de la popa Chițu! Apoi, către Lole-Lilă, care nu plecase de la poartă:

– Bei mă o mărioară de țuică, ori ai mâncat?

– Beau, bre, nea Costică, dacă-mi dai!

– Hai, intră-ncoace c-asmut eu câinele! Apoi, către Corbea: „Lasă-l, mă! Azi e invitatul meu, dar dacă-l vezi mâine, să-i înnoieşti patalonii”.

Lole, căruia soru-sa îi zicea Lilă, intră cu fereală şi se aşează pe butura de sub gutuiul de la puț. Trucală veni cu sticla, însoțit de bombănelile Tanței, care vedea încă o zi de lucru luată de apa pierită a Văii Seci.

– Ia, mă. Dumnezeu să primească, e de sufletul lui frati-meu Gheorghe. Bea-o pe-aia că-ți mai dau una şi pentru frati-meu Nicu.

Vecinul înghiți licoarea de prună, se strâmbă şi se scutură, zise bogdaproste, după care dădu să plece.

– Stai, măi Lole, că mai am morți! Plus că, nu-i aşa, mâine poimâine, peste vreo 50 de ani, o să-nchid şi eu ochii şi n-o să mai aibă cine-mi da de pomană. Stai şi bea. Ia spune-mi ai auzit şi tu ce-mi spuse Biba, cum că miliținanul Bălăceanu a fost prins de Dahalea la nevastă-sa şi i-a tăiat chestia aia?

– Nu ştiu, bre, nea Costică, n-auzii! Da, bine i-a făcut, c-al dracului nu se mai astâmpăra. L-am văzut şi eu de fo câteva ori venind de sub coastă, lăsa bicicleta-n curmătură sub nucul altoit al lui Marin Şchiopu şi o lua pe potecă până sub pătul, unde-l aştepta aia…

Lole se-aprinsese. Deşi ştia tot satul că Trucală umblă cu şotii, lumea îl credea. Suveica, nevasta lui Andrei Gâjgan n-a pus găinaț uscat şi pisat în aşternut, să scape de purici, iar Hoarnă n-a bătut drumul pe jos, cu noaptea-n cap, până la ulția Gălbenuşii, că se dă pământul înapoi, dar nu se-ajunge pentru toți!? Chiar şi Gogu Dia a luat plasă, ducându-se la Vizarică pe ulița gării, în Leordeni, să se-nscrie pe listă care să fie trimisă lui Dulă transfugul, pentru americani, să ştie cu cine să ia contact când vor veni. Dia a muşcat, fiindcă era în şucăr cu bătrânul Bizubac, fost şef de cuib, care l-a cam tachinat pe camaradul Gogu, ca şi

pe ceilalți – Şoptică, Dimancea, Bădilă, Stroe, Zdigă – din Ciolceşti şi Adâncata.

După ce s-a cherchelit bine, Lole a plecat împleticindu-se:

– Mă duc să mănânc, nea Costică. Bogdaproste!

– Bine, Lole. Poftă bună! Apoi, pentru el: „Te duci să mănânci căcat, să umpli comuna cu ce-ți spusei eu, dar n-o să-ți meargă”.

În loc să intre sub polată şi să asculte ocara nevestei, Trucală încalecă pe bicicletă şi ieşi la şosea. Aurica Biba era la post, la taifas sub părul lui Bolea. Trucală opri şi-i şopti la ureche, să n-audă ăilalți:

– Bălăceanu e pe moarte. I-a tăiat Dahalea ştemeleagul. Mă duc la el c-avea să-mi dea nişte bani, că i-am făcut două perechi de cizme…

Până la postul de miliție, mai opri la Şoricei, bomba din jumătatea comunei, unde spuse ce-a auzit de la Lole, vecinul său, şi de la Biba de pe Valea Seacă. Ajunse şi la post. Bălăceanu era în şosea, dirija circulația. Mai bine zis, îşi lua tainul de la „covrigari”.

– Să trăiți, domn’ şef!

– Noroc, tov Trucală! Ce mai faci?

– A dracului lume! Mă puse să bat drumul până aici, plecai şi nespălat şi neprimenit…

– … dar parfumat eşti! Ar c-am trebui să te-amendez că mergi pe bicicletă în stare de ebrietate…

– Au! Şi eu care credeam … Că de-aia zic: Lole Bizubac, Vică, Şoricel, Aurica Biba mi-o făcură. Toţi îmi ziseră să vin la post, să-mi recuperez banii pe cizme, că sunteţi… mă iertaţi … pe ducă.

– Cum!? se miră miliţianul.

– Mi-e şi ruşine să spun cum mi-au zis, ce accident aţi suferit, cum va… mă iertaţi … scopit sau aşa ceva Dahalea…

– Ce vorbeşti, bre? Aşa au zis ăştia?!

– Aoleo, nu mă nenorociţi! Lole, dacă află că l-am turnat îmi pune foc la casă, iar Şoricel îmi pune otravă în băutură.

– Stai cuminte că ştiu eu ce şi cum o să fac…

– Ptiu, da prost mai sunt. Bătui atâta drum degeaba! Îi şi spusei Tanţii mele că-i aduc bani, că e ăla micu al lui fiu-meu Ştefan pe la noi şi e scrivit şi ligav, nu mănâncă decât mezel, cum l-a învăţat ta-su, că de ei, în securitate… ca şi dumneavoastră în miliţie… se … vă descurcaţi…

– Bine, bine. Hai, ia două foi. Restul, altă dată. Vezi să nu mi-i dai înapoi să-i facem venit la stat, dacă te mai prind furând din Pădurea Statului!

– Dar, dom şef, bureţi şi mitărci e voie să luăm, că tot Lole îmi spuse că pute dealul…că a plouat destul şi s-au făcutără din belşug.

– Cum să nu! Bine că mi-ai dat o idee…

Trucală plecă, pe „zoană", nu pe carosabil, călare pe calul lui cu două roţi, făcu iar popas la

Şoricei „A dracului lume, vere. Bălăceanu era bine, mersi în şosea. Îmi zise că vor face o acţiune comună miliţie-securitate, că mă-ntrebă de fiu-meu, că l-a văzut pe tabel, repartizat pe Adâncata, că vor să scape de speculanţi şi de elementele legionare care cochetează în ascuns cu trădătorii de ţară, ascultând şi posturi de radio interzise", aruncă aşa, ca şi când ar vorbi singur, dând pe gât mărioara de drojdie întinsă peste tejghea de Vică Şoricel.

Bău şi plecă pe Vale. Biba, tot la post. „E rău, rău! L-au mutat de la spitalul din Călineşti la Piteşti. E venite DMG-ul şi DMR-ul, colcăie comuna de *gaz*-uri şi Volgi. E anchetă mare. Şi Dahalea, ia-l de unde nu-i. Vampa de nevastă-sa nu ştie nimic. Umblă vorba c-ar fi ieşit din ţară cu Gogu Dia, că i-ar fi scos Dulă, sau că s-a retras în munţi, la Nucşoara, la ai lui Arsenescu, că sunt neamuri…."

Acasă, Costin îl întâmpină bucuros:

– Hai, tataie, să ne jucăm de-a Făt Frumos şi calul năzdrăvan.

– Bine, eu sunt Făt Frumos! zise Costică, iar copilul începu să râdă. O bufni râsul şi pe Tanţa. Trucală o văzu: mamaia e Zâna Zânelor, iar regina mama, muma Pădurii!

– Mănânci? întrebă într-un târziu Tanţa.

– Păi, dacă nu s-a stricat fasolea de alaltăieri, aş lua şi eu de vreo două, trei ori în gură, ca aperitiv la

jăratecul pe care o să mi-l dea pe tavă nepotul. Apropo, Costine, tu ai mâncat?

– Da. Mi-a adus mamaia-mare colivă şi turtă dulce de la biserică.

– Bravo. Ai zis bogdaproste?

– Am zis.

– Să zici, taică-mare, c-aşa e frumos şi s-o asculţi pe regi… mamaia-mare… că, uite, eu n-am ascultat-o, când eram ca tine şi, în loc să ajung om, împărat acolo, sau rege, că de prinţ sunt cam bătrân, am ajuns mârţoagă…

Trucală vorbea tare, de sub polată, să fie auzit din odaia ei, de bătrâna care omora muşte cu o măturică şi-şi păzea plantele de leac adunate şi puse în pat, pe ziare, la uscat.

Deodată se auzi zgomot de motor şi sunet de sirenă. Femeile se speriară: „Vine miliţia. Cine ştie ce-a mai făcut, cu cine s-a luat în clonţ Trucală. şi nici n-a apucat să-mbuce ceva…”

Ba, nu. Maşina cu pricina ţi-nu drumul drept, pe gârlă, adică pe uliţa-pârâu Valea Seacă. Opri în poarta la Lila Orban, ieşi mă-sa, femeia aceea grasă şi bună de gură, Leana, singura membră de partid din tot satul.

– Unde ţi-e feciorul ăl mare, tovarăşa Bizubac?

– Doamne. L-a drogat vecinul, hoţul de lemne, că şi acum cred că e în muchia dealului cu tufanul ca pe el de gros.

– Dumneata ai ce ai cu vecinul acesta, dar află cu de data asta nu el e în flagrant delict, ci Lole al dumitale. Scoală-l şi zi-i să se gătească de drum.

– Ăolei! Se sperie femeia. Prin gard, îl zări pe Trucală mergând la privata încropită din coceni de porumb. Se şi aştepta să audă un pârţ zgomotos urmat de vorba nepotrivită: „Fie în nasul cui ştiu eu”, dar nu auzi nimic, decât o tuse, un dres de glas făcut cu înţeles.

Mama îşi hâţână copilul, Lilă sări ca ars, îi turnă să se spele pe ochi şi-l văzu mergând împleticindu-se spre pobeda miliţiei, care-l încăpu şi dispăru într-un nor de praf însoţită de glasul gâştelor, al cocoşilor şi de lătratul câinilor.

Trucală ieşi de după coceni încheindu-se la pantaloni. Fiindcă nu-i veni pe alte căi, imită pârţul cu gura, după care mormăi: „Să mai vadă şi alţii cum e când torni la miliţie şi vine şi te ridică din strat, cât oi fi tu de membru de partid. De unde dracului o fi făcut rost de droguri speculantul de Lole, nu ştiu, dar cine l-a dat în primire merită un rachiu…”

Revenind în curte, sub gutui, o găsi pe Biba:

– A oprit miliţia la mine, Costică. M-a întrebat ce părere am de tine şi i-am spus că bună, iar de Lole aşa şi aşa! Au zis că să mă pregătesc de-o discuţie … Ştii ceva?

– Da, ştiu că mi-a scris fi-meu. E tanjă mare. Îi schimbă pe toţi. Îi ia la puricat securitatea. Legionari,

manişti, ţărănişti, liberali, draci, laci. Vor să pună în funcţii numai oameni de-ai lor, verificaţi….

– Comunişti, cum ar veni?

– Sau fii de comunişti. Că pe Lole vor să-l ungă primar în locul lui Gâciu. Bei un rachiu?

– Nu, nu beau că lăsai totul acasă cur căscat. Asta era, deci! Am plecat.

Pe gârlă tocmai trecea, gătită de sărbătoare Leana Orban. Biba o luă direct:

– Te-ai ajuns, a dracului! Şi taci, nu zici nimic! Bărbatu-tău gardist, tu agitatoare de frunte, iar fi-tu primar. Ce credeai că nu se află? Da o să poată, fa, să facă faţă? Are el mutră de primar?

Orbanca rămase năucită. Cât era ea de luminată la creier, la asta nu se gândise. Aşa, carevasăzică! L-au luat pe fi-su nu că e infractor, ci să-l pună şeful comunei. Aşa mai merge, mai vine de acasă:

– De ce nu s-ar descurca, fa? Ce alţii e mai deştepţi ca el şi uite că le merge. Are cine să-l ajute. Partidul are tovarăşi de nădejde în frunte…

Şi ziua de cireşar s-a ascuns, şi soarele şi-a văzut de drum, sătenii s-au liniştit, daţi după treburi, grăbiţi să le-ncheie că a bătut deja clopotul bisericii din Călugăriţa, mâine e sărbătoare, sfânta duminică a Sfinţilor Români. După ce a tras un pui de somn de înfrumuseţare, Costin a făcut ochi şi şi-a chemat la

ordin bidiviul ştirb. La încălecat şi i-a poruncit să-l poarte în luptă prin împărăţia de verde prin care s-au infiltrat gâineţi şi purici, şi prin ierburile căreia mişunau furnici şi alte gâze, oştiri numeroase şi ele, desigur, tot în război, o încleştare pe viaţă şi pe moarte, una tăcută şi dură, nu ca a oamenilor care vorbesc, se ajută, vin unii pe la alţii şi pun ţara la cale, în faţa unei măsuri cu ţuică dată pe gât pentru a pupăza văzul, dezlega limba şi lua minţile.

17.08.2007

VETERANUL ŞI PATRUPEDELE

Manea Țiliban avea o pisică florie, bătrână şi hârbară, care prindea şi mânca fluturi, muşte şi păienjeni. Felina îl însoțea pe țăran peste tot.

– Vica! Hai, tată! îi zicea unchiaşul, iar mâța ieşea de pe unde era ascunsă de zăduf, se-ntindea şi mieuna mişcându-şi coada, după care sărea şi urca pe stăpân ca pe trunchiul unui pom. Se aşeza pe umărul lui şi-ncepea să toarcă stând acolo până când tot Țiliban, ajuns unde a plecat – la vreun vecin, la *mat*, la Şoricei ori la magazinul Manoleştii – îi dădea poruncă să coboare:

– Gata, tată, am ajuns!

Atunci felina cobora şi i se cuibărea fie în poală, fie jos, la bombeul bocancilor.

În dimineața aceea de sărbătoare – Ziua Eliberării Patriei de sub jugul fascist – Manea poposi cu însoțitoarea pe umăr, în spatele cooperativei de consum, unde-şi înecau mulți amarul în mărioara cu rachiu, privind la ăi tineri care băteau băşica pe terenul de fotbal din apropiere. Comandă şi veteranul o măsură de trascău şi o sută de grame de salam torpedo: sămânța de vorbă pentru el, mezelul pentru

Vica. Se aşeză pe iarbă, îşi aprinse țigare, îşi pofti „patrupeda" la masă şi ridică cinzeaca închinând cu vecinii de preocupări matinale. Dădu pe gât lichidul, tuşi scurt, se şterse cu podul palmei pe buze şi pe miriştea bărbii, după care trase adânc din fumigenă. Nu băgă de seamă că Orban gardistul, prezent şi el la meci, era însoțit de fiu-său ăl mare, Lole cel cu gura strâmbă căreia i se scurgeau ochii la feliile de salam pe care le înfuleca tacticos pisica lui Țiliban. Copilul privea şi înghițea în sec. Îl văzu Costică Trucală, care i se adresă veteranului, fostului coleg de campanie în Vest şi supraviețuitor din munții Tatra:

– Băi, Manea grosu' ş-arțăgosu', nu vezi cum chinuieşti copilul acesta, fi-ți-ar mierloita a dracului? Dacă tot dai salam la pisică în loc s-o laşi să prindă şoareci, n-o mai face de față cu copii ca Lole care râvnesc!

– Păi ce, bă, Costică minte mică, dacă râvneşte, ta-su nu poa' să-i cumpere câteva feliuțe de la Manoleasca?

– Hai, bă, Mano slutu' şi urâtu', c-are dreptate Obădatu. Uite, a dracului pisică şi mie-mi făcu poftă. Mă uit la ea cum moflăie şi-mi lasă grea apă… luă cuvântul şi Gogu Dia, alt veteran pentru care ziua de 23 august avea semnificație directă.

– Zău, aşa, bre nea Țilibane, dai mândrețe de salam la pisică, în loc să-mparți de sufletul dumitale la

un ins sărac ca mine, care n-am după ce bea apă… rosti un alt … mesean.

– Da' țuică ai după ce bea, Mitică? i-o reteză Manea băiatului lui Baltac, Dumitru, cel care avea o bătătură plină de copii şi-o dărăpănătură de casă la marginea dinspre Găeşti a comunei Adâncata.

Vreo câțiva râseră, dar cei din leatul împricinatului se abținură. Mai mult, Costică Trucală se ridică şi cu picioarele lui obădate, merse spre felină, îi dădu un şut ca la minge, se-aplecă şi luă hârtia cu feliile de salam rămase şi i le dădu băiatului vecinului său, Lole Bizubac-Orban:

– Ia, măi neică. Ia şi fugi! Mănâncă-le că e curate. Că moşu-tău Manea stă la masă cu mâța, mănâncă din aceeaşi strachină de ani buni şi n-a pățit nimic.

Nu fu vreme să se dumirească nimeni, mai ales cei luați de ochi de aburii băuturii, copilul lui Orban o tuli ca din puşcă, iar Vica, neobişnuită cu asemenea violențe se pomeni încăierate şi flocătită de un câine care nu se ştie unde fusese ascuns şi cum apăruse în spatele magazinului. Pisica mierloi speriată, se apără cât putu, oamenii se-mpărțiră ca fanii într-o tribună sportivă şi începură să strige: unii – zât! Alții – duo! Adresându-se patrupedelor intrate în conflict.

Țiliban se sculă şi el brusc din iarbă, ridică bastonul cu care umbla mereu, ajutându-se la mers din

cauza piciorului stâng rănit de-o schijă de brand exact acum 20 de ani. Apoi îi păli în moalele capului pe Costică Trucală. Acela văzu stele verzi şi căzu ca o fleandură, de fu nevoie să-l stropească cu apă pentru a-şi reveni. Huiduit şi scuipat, Manea Țiliban se retrase tactic din spatele cooperativei, recuperându-şi mâța flocăit de pe acoperişul clădirii.

– Ți-o trase, Obădatule, de era s-o mierleşti! Apropo, cum e pe lumea ailaltă? înnodă Gogu Dia firul unei discuții cu reînviatul din morți.

– Cum să fie, bine. Era un moş cu barbă albă, cred că Sfântul Petru, care mă hâțâna să mă scol, că se făcea că zăceam mort de beat sau obosit de drum lung sub un pom, să mă trezesc şi să merg în spatele cooperativei din Adâncata unde e un bărbat cu obrazul oacheş şi chelie ca luna plină, îmbrăcat în haine de dril, cred că tu erai acela, care mă aşteaptă să mă cinstească.

Râseră cu toții. Dia se duse şi reveni cu țoiul plin. Trucală îl dădu peste cap.

– Ți-o făcu, Costică, vere, colegul mata din război. Ai un cucui cât fudulia de porc scopit în creştet! constată un alt veteran.

– Ce să faci bre, aşa e pe front. Mai mori, mai omori, mai suferi, mai scapi. Cine zicea că viața e o luptă? O să luptăm, fir-ar pisica mă-sii a dracului, dacă tot mă scularăți din morți.

– Goool! strigară copii, în rândul cărora era şi Lole. Prin poarta în spatele căreia sărbătoreau cu măsurile de trăscău în mâini bărbaţii vârstei a treia din comună, intrase mingea şutată de careva din teren…

Era soarele sus. Adică sosise vremea mesei. Unul câte unul, „comesenii” se ridicară şi plecară. Plecă şi Trucală, ieşi printre căminul cultural şi cooperativă, iar în faţa primăriei îl aştepta Orban, gardistul:

– L-am dat pe mâna lui Bălăceanu, miliţianul, Costică, futu-l în Cristos pe mă-sa! Rosti tatăl copilului pentru care Trucală fusese agresat de Ţiliban.

– Rău ai făcut, că miliţianul se ţine cu nepoată-sa Mangica şi n-o să-i facă nimic…

– Atunci, lasă că o să am eu ac de cojocul lui! Mai rosti gardistul.

– Bine! Hai că te-am pupat.

Trucală se pierdu pe valea Seacă, mergând pe lângă nelipsita-i bicicletă pe care, când era treaz, ieşea călare la şosea însoţit de lătratul câinilor a căror spaimă era.

Acasă, Tanţa ştia deja ce se-ntâmplase. Îl luară, şi ea şi mă-sa Gherghiţa la procitit. Trucală tăcu şi mâncă ce i se pusese dinainte pe masa joasă şi rotundă, aşezată sub polată. După ce picoti un timp se întinse în patul de alături şi-ncepu să sforăie. Pe seară, la poartă bătu miliţianul:

– Ia zi-i, bre, tov Trucală cum a fost!

La sfârşitul dialogului cu omul legii rezulta că amândouă părţile aflate în conflict sunt vinovate, ba mai mult, Trucală ca cel care a provocat incidentul e cel mai vinovat şi pasibil de amenda mai mare.

– Aşa, care va să zică! Amendat c-am jignit o pisică şi-am hrănit un biet copil flămând! Păi dacă e vorba pe-aşa o să trimeţ şi eu decoraţiile astea la Bucureşti, că n-am nevoie de ele, că la mine în comună veteranii şi eroii sunt terfeliţi şi ameninţaţi de autorităţi care vin să te deranjeze fără să fi făcut nimic, fără să le fi chemat, ziua în amiaza mare…

– Cum nu m-ai chemat, bre? o înmuie Bălăceanu. N-ai depus reclamaţie prin Orban?

– Eu?! N-am depus nimic şi nici nu depun. M-am certat cu prietenul şi camaradul meu din război Manea Ţiliban, dar cine nu se ceartă la o ceaşcă de ţuică? Apropo de ceaşcă, sper că nu mă refuzaţi să cinstim una!

Perplex, Bălăceanu plecă de la Trucală, convins că Bizubac, omul lui de încredere, îl dusese în eroare. Închisese „Dosarul” şi-şi văzu de problemele majore, inclusiv şi mai ales, de vizita în puterea nopţii la „domnişoara” Mangica, nepoata scosului din cauza ce putea deveni penală, Manea Ţiliban.

A doua zi, dis de dimineaţă, străbătu comuna o veste: Ţiliban şi-a găsit pisica jupuită şi spânzu rată pe prispă. De sârma cu care fusese atârnată era agăţat şi un bilet pe care scria: „Urmezi tu! O.”

Zine-n şir a cercetat Bălăceanu cine ar fi putut fi ucigaşul pisicii Vica şi ameninţătorul cu moartea al lui Ţiliban, fiindcă textul era alcătuit din litere decupate din ziar, iar iniţiala O. a autorului nu şi-au însuşit-o nici Orban nici Oblădatu, principalii suspecţi.

Fapt e că Manea Ţiliban şi-a văzut de ale lui nepăsător c-o să vină cineva în miez de noapte să-l spânzure şi să-l jupoaie. De la un timp apărea în lume scoţând din sân o zgaibă de căţel. O căţeluşă, pe care o striga Vica şi pe care, în scurt timp, a învăţat-o să-i sară în braţe şi să i se aşeze după ceafă, ca un guler îmblănit.

Se uitau toţi, unii se-nchinau, alţii îl blestemau că-n loc să crească un copil, hrăneşte lighioane la care le dă de mâncare salam şi tacâmuri de pui, în timp ce liota de copii a lui Orban înghite în sec sau îşi potoleşte foamea cu ciorbă de ştir sau lobodă, dar el, veteranul, îşi vedea de hachiţele lui lăudându-se că atât cât va fi nepoată-sa Mangica în formă şi cât va rămâne şef de post în Adâncata plutonierul Bălăceanu nu-i pasă de nici-un Gogu Dia, Costică Obădatu, Orban-Bizubac sau alţi cârpă-n cur care-l tachinează pe el şi pe necuvântătoarele lui.

23.08.2007

AMINTIRI DE LA MAGNITOGORSK

Ştefan Trucală îi povesteşte lui Dumitru Baltac:

– Ca-n cunoscuta glumă cu numitul Vasile Căcat, care a fost bătut la cap să-şi schimbe numele, iar el şi-a zis Petre Căcat, la fel şi Vasile Prâcnea a hotărât, din cauză că trebuia să-şi spună de două ori numele şi să precizeze „cu â din a”, să-şi schimbe numele. Fiindcă Ioşteion îl botezase pe fiu-său Stalin şi fiindcă erau la modă şi „la cârma lumii” ruşii, a ales să-l cheme de la întâi ianuarie 1950 încolo, Vasile Magnitogorsk. N-a durat mult, fiindcă tot era silit să facă precizări: cu c sau cu kapa? Numai că n-a mai apucat să procedeze evreieşte, cum singur spunea şi preciza că, datorită prigoanei, evreii îşi schimbau numele din Brukner în Popescu şi apoi în Ionescu ca să poată să se prezinte, când erau întrebaţi de suspicioşi: „Ţi-ai schimbat numele?” „Da, domnu” „Şi-nainte cum te-a chemat?” „Popescu”. Rar se găsea cineva să întrebe: „Dar înainte de Popescu?”

Vasile Magnitogorsk fost Prâcnea n-a mai apucat să-şi schimbe numele că a trebuit să facă schimb de domiciliu: a lăsat-o pe nevastă-sa Luxiţa pe Valea Seacă, în casa moştenită de la Smarandache Prâcnea,

impiegatul gării Călineşti, şi el s-a mutat, peste Curmătură, sub coastă, în satul crucificat, cum îi zice fiu-meu Ştefan cimitirului Călugărița.

– Hai, mai sporovăiți mult că se răcește mămăliga? intră sub polată Tanța Trucală iar musafirul lui Costică dădu ultima ceaşcă de rachiu pe gât şi se ridică să plece, deranjând pisica cea florie care-şi găsise culcuş în căciula văliseceanului aruncată în pătiacul de sub acioala de vară-iarnă-toamnă-primăvară a Trucălarilor.

– Păi, stai, bre, şi dumneata să iei două linguri, sări Trucală. N-avem cine ştie ce, că e postul Crăciunului. M-am uitat aseară în calendar, am văzut dezlegare la peşte, dar am pregetat să mă duc la Argeş să bag halăul, aşa că făcu a mea nişte icre. Aha, cu ceapă prăjită pe deasupra şi cu două gogonele murate alături. Laşi puiul şi nu te mai opreşti mâncând. Se produc nişte efecte secundare, dar azi am program de teren, aşa că n-are cine să strâmbe din nas că poluez atmosfera…

S-a-nțeles, desigur, Baltac a înțeles cel mai bine, că icrele despre care vorbea Costică Trucală erau, de fapt, iahnia de fasole. Chiar şi aşa, deşi înghi țea în gol de poftă, bătrânul Baltac plecă târşindu-şi gumarii prin glodul înghețat. Ieşi pe Gârlă şi urcă dâmbul din fața gospodăriei lui Trucală ajutându-se de bastonul cu piuliță în cap. Valea Seacă era un iureş. În dreptul lui Hoarnă era o liotă de copii cu sănii şi muci la

nas, care se ciorovăiau cu Orban gardistul fiindcă le-a stricat derdeluşul. Acel om poreclit Chioru, cum Trucală era poreclit Obădatu, turnase cenuşă peste gheţuş, aşa încât iureşul pornit din coastă se estompa brusc în apropierea gardului Orbanilor, care gard urma firul apei, aplecat, mai-mai să cadă palancă. Dar fiindcă i-a şi înjurat şi i-a amenințat, împielițații aveau să se răzbune: dimineața, gardistul şi-a găsit plasa cu uluci dată la pământ.

A ieşit tămbălău, cercetare la fața locului, dar nu s-a găsit vinovatul.

Peste un timp, Dumitru Baltac ar fi spus că-l ştie pe tartor, că l-a văzut din Curmătură, atunci când se-ntorcea de la Trucală, unde fusese să-l bărbierească Obădatu şi unde acela îl cinstise cu un rachiu, dar cum Orban s-a lăudat că dacă-l află îi pune foc la casă, bătrânul a tăcut. Până într-o zi când, venind de la cooperativă de la Manoleasca, unde fusese să-şi ia țigări, în dreptul casei văduvei lui Prâcnea-Magnitogork, doi copilandri îl iau în derâdere, sacadând: „Moş Baltac, băşină pe crac! Moşu căcăciosu, i s-a rupt galoşu!”

Unul era prichindelul cu mustață mijită sub măgura nasului al lui Cioplea. Nimeni altul decât ini-țiatorul dărâmării gardului Orbanilor. Bătrânul ofen-sat a tăcut şi-a văzut de drum, dar n-a mers direct acasă, ci s-a oprit în fața porții gardistului primăriei.

Seara, au intrat pe Valea Seaca pompierii. Doar să constate, că de stins n-au mai avut ce stinge, fiindcă pătulul cu fân al lui Cioplea a fost mistuit de flăcări, din cauze care nu se cunosc. Cioploaia fiind prietenă cu Luxița Prâcnea care știa tot felul de farmece și blesteme a rugat-o pe văduva „rusnacului" să-i dea o mână de ajutor, făcând un acatist cerând o pedeapsă pentru vinovat!

Nu se știe dacă poate fi considerată victorie a blestemătoarei, dat fapt e că în primăvară, când a încercat să traverseze de la sfatul popular la gura uliței, șoseaua București-Pitești, pe Orban gardistul l-a lovit o mașină și l-a lăsat schilod pentru tot restul vieții. S-a dus vorba ca a pățit-o fiindcă a pus foc la pătulul Cioplarilor, dar nimeni n-a putut să spună sigur că așa e, de vreme ce rănitul s-a jurat că n-are nici un amestec.

„E mâna rușilor!" s-a zis un timp, fiindcă lui Vasile Prâcnea și nevestei lui, după ce răposatul cheferist își schimbase numele în Magnitogorsk, li se spunea pe Valea Seacă și în toată comuna Adâncata, ruși. Apoi, totul s-a liniștit ca un vânt iscat din senin sau o aversă de vară care se buluceşte un timp, după care moare de la sine.

21.10.2007

CUTIA CU BOMBOANE

Își amintește perfect cum a agățat-o pe Cornelia. Pusese ochii pe ea mai demult. Era vânzătoare. A mai tânără din patru. Glumea mereu, toate cele trei, mai coapte și căsătorite achiesau, ea tăcea și mustăcea a râde.

Până-ntr-o seară când după ce face obișnuitele cumpărături agrementate cu versuri din evul comunist și frânturi de fraze din limba lui Dostoievski, cere și o cutie de bomboane, pocind numele englezesc al ofertei. Chiar cea tinerică, frumușică și domnișorică a urcat pe scară. Atunci ia luat seama și la pulpe, căci la sâni se tot uitase, mai ales astă vară, pe canicula sufocantă care numai la glume nu invita.

Ia coborât din raftul de sus cutia, au citit toți termenul de valabilitate, a plătit la casă, a lăsat și mărunțișul în chip de bacșiș, s-a întors la fete și adresându-se celei tinere, zice:

– Domnișoară, am plăcerea să te desemnez cea mai tânără și mai de viitor și să te rog să-mi faci un serviciu?

– Ce serviciu?! se miră făptura blondă.

– Să le serveşti pe colege cu bomboane din partea clientului căruia i se spune moşul cel tânăr sau tânărul de mai mulţi ani, adică eu.

Apoi, brusc, ridicându-şi şepcuţa de pe „chelia cu bărbuţă” ieşi, salutând reverenţios:

– Plecăciune, doamnelor şi domnişoarelor…

S-a pierdut în noapte lăsându-le celor patru un subiect de comentat. A fost, acest aspect, ca să vorbim pescăreşte, momeala.

În altă seară, mai spilcuit, mai parfumat, cu bancnote mai multe şi mai euro-atlantice în portofel, a revenit la târguieli.

– Ce să fie, domnu? întreabă cea mai înaltă.

– Crenvurşti de-ăia buni, dragă! îi răspunde ghindoaca. Nu ştii ce preferă domnul?

– Ne-aţi dat gata cu bomboanele, mai ales pe Cornelia, că era chiar ziua ei. Ori aţi ştiut!? Continuă vlăjgana.

– Cum să nu ştiu! Ce nu ştim noi ăştia bătrânii, care-am votat de zeci de ori să trăim mai bine, dar mai bine muream!

Râsete de complezenţă.

– La mulţi ani, domnişoara Cornelia! Dacă mi-amintem, vă aduceam un cadou. O carte! Ori nu citiţi?

– Ba citeşte, domnu’ zice platinata de la casă. E studentă.

– Da?! mă mir. La ce facultate?

– La Hyperion.

– Serios. La economice, arte, fizică?

– Nu, la jurnalism!

– Bravo. Atunci meriţi o carte. Chiar despre comunicarea nonverbală.

– O aveţi? au fost primele cuvinte ale vânzătoarei.

– Dacă am scris-o eu?

– Dumneavoastră?!

– Eu… Îmi dai, totuşi, nişte crenvurşti?

– Câţi?

– Şase, că n-am consoarta acasă!

Murmure, râsete, clienţi.

Plăteşte la casă şi dă să plece. Studenta de acolo:

– Şi dacă vreau să vă caut…

Râsete, hohote, chicoteli, clienţi surprinşi.

– … la telefon?…

Fata s-a înroşit la obraz, el am scos o carte de vizită, i-a întins-o şi, ca de fiecare dată, şi-a săltat acoperământul de pe chelie şi a făgăduit că data viitoare aduce şi o carte pentru domnişoara studentă.

N-a mai putut fi acea dată viitoare, fiindcă s-a produs la… data prezentă. În plin travaliu la computer şi la debutul nopţii sună telefonul:

– Domnu profesor Radu Notaru?

– El!

– Sunt studenta Cornelia Robescu. Vânzătoarea de la Blue Star!

– Aaa, da. Bună, păpuşă! Ai încercat să vezi dacă nu ți-am dat o carte de vizită… defectă?!

– Nu, aş fi dorit… Am înțeles că… Doar dacă nu vă deranjez… Aş vrea, fiindcă văd că locuiți în zonă… Poate puteți să-mi dați cartea în seara asta…

– Cât e ceasul? întrebă ca mucea.

– Aproape zece jumătate.

– Unde eşti?

– În fața blocului dumneavoastră…

– Bine, cob… dă să zică, dar se replieză: Dacă n-ai prejudecăți, poți urca dumneata la etajul trei. Formează 1313 la interfon…

Fata a închis şi în loc de ocară, cum se aştepta să audă în cască, aude țârâitul interfonului. Apoi, paşii pe scări. Abia a avut timp să-mprospătez aerul cu un jet de parfum.

A descuiat şi deschis uşa, iar în apartament s-a prelins făptura păcatului originar.

– Câți ani ai împlinit zilele trecute? dă cu mucii în fasole din prima.

– 22! De ce mă-ntrebați?

– Ca să spun ceva înainte de a te ruga să te faci comodă şi să te invit să iei loc pe canapeaua din fața biroului.

– Vai, ce de cărți! Credeam că glumiți… se miră stră-strănepoata stră-strănepoatei Evei care-i întinde geaca, aşa încât rotundul sânilor să-i umezească ochii.

Găzdoiul pune „dezabieul” în cuier, dă să zică la fel ca de fiecare dată când are musafiri „o cafea”, dar ăşi dau seama că e aproape de miezul nopții. Ca să nu tacă, întreabă:

– Cu ce să te servesc?

– Cu un pahar de apă chioară cu etichetă şi preț aplicat…

Aha! A reținut. Aşa a cerut el în urmă cu câteva ceasuri de la Blue Star, un bidon cu apă plată.

Râs, râde, râd. Adaugă:

– Şi un pahar cu whisky ca să fie cu noroc examenul!

Când a zis asta i-am pus în brațe cartea cu pricina şi a dispărut în bucătărie, revenind cu cele două pahare pline, pe-o tavă ce-i tremura în brațe.

Calul dracului a observat, aşa că nu rămâne datoare:

– Şi profesorii au emoții, nu-i aşa?

Ecoul titlului unui film la care duce cu gândul întrebarea îl furnică prin trup iar tremuratul nu poate fi stăpânit. Poarta în casă (aşa avea să-i zică, apropo de cei 22 de ani ai ei şi de cei 55 ai lui!) l-a ajutat. A pus tomul despre comunicarea nonverbală pe canapea, a luat tava şi a aşezat-o pe măsuța cu rotile pe care a tras-o el alături şi a rămas în picioare, cu paharul gata de a fi închinat. I-a urmat exemplul şi…

– Pot să vă sărut? Pentru a fi urarea sau toastul… nonverbale?

A zis şi a făcut, copleşindu-l nu cu miros de mezel, ci cu aromă pe parfum scump, semn c-a trecut pe-acasă, unde s-a schimbat de straie şi a recurs la sulimanuri.

– Ar cam trebui să sting din lumini… Vecinii au vederi largi şi gură slobodă.

– Chiar, apropo, unde e doamna? Dânsa e? continuă arătând o fotografie cu ei doi, care trona, într-o ramă, un raft al bibliotecii?

– Da, ea e. Acum e la ţară, la părinţii ei. Îi ajută de sărbători…

– Ar trebui să le stingeţi pe toate, că tot se vede. Iar cartea, pe care am să vă rog să-mi scrieţi un autograf, o s-o citesc acasă, pe-ndelete.

Informaţii şi acţiuni ce se succed mecanic, aproape reflex. Într-un târziu:

– Cred că m-am ameţit. Noroc că locuiesc aproape. Sper să-mi pot ţine echilibrul până la garsonieră. Apropo: de ce denumirea se raportează la garçon şi nu la femme?

– Păi, întrucât, în seara asta eu n-am la femme à la maison, poţi să te culci chez moi! Evită el răspunsul, dar puse un punct pe alt i.

– Corect. Atunci mai beau un pahar. Sper c-am înţeles bine conjuncţia sau prepoziţia: aţi zis chez nu avec?

El, antialcoolic convins, simţii cum se-nvârte tot etajul trei cu ei, ca-ntr-un cutremur de magnitudine

periculoasă. Cornelia era, toată, ispită şi tentaţie. El, vulcan de transpiraţie.

O clipă îl duse gândul la realitatea care-ntrece în inedit şi senzaţional fantezia, la zecile de cazuri de agresiuni sexuale, de aranjamente şi flagrant delicturi, de provocări şi şantaje, de ascultări, înregistrări, filmări şi divulgări mediatice. Imediat se linişti ştiind că nu e cine ştie ce persoană publică şi că n-are de gând să devin om politic. Ca magistru n-are de ce să se teamă, insa nefiind studenta lui, iar vizita la domiciliu producându-se fără invitaţie şi fără urmări.

Ba bine că nu!

– Mi-e cald! zice studenta. Pot să merg până la baie? mai întreabă musafira.

El o ajută să-şi satisfacă dorinţele, maturând cu privirea icoanele la care se-nchină consoarta, pe holul apartamentului. Proful se blochează pur şi simplu şi simte o gheară pe inimă când, în loc s-audă apa trasă la WC (bine c-a pus în bazin odorizant cu spumă albastră!) aude pe cea de la duş!

După câteva minute îi face inima lic văzând că din baie iese… consoarta! Era Cornelia strânsă în capotul oranj al soţiei. Zâmbea şi făcea pe ameţita:

– Pot să vă mai pup?

A zis, s-a-nlănţuit de gâtul lui şi l-a sufocat, îmboldindu-i pieptul cu nurii pierzaniei.

– Păcat că nu-mi sunteţi prof. La ce facultate predaţi?

– La Cantemir, minții el.

– Păcat! Dar şi noroc. Nu-i aşa c-o să m-ajutați să-mi fac şi eu lucrarea de licență pe… nonverbalism?

El tăcea încăpător şi trepida adolescentin.

– „Tăcerea nu înseamnă lipsa comunicării”. E un moto pe care l-am ochit la un curs despre kinezică în cartea dumneavoastră.

Continua să comunice starea de stupizenie abținându-se să vorbească.

– Cel mai mult îmi place proximica şi mai ales prima distanța Hall, continuă ea.

Era clar. Nu mai avea scăpare. Hall definise distanța intimă numită şi a luptătorilor pe saltea, distanța sexuală.

Vrând-nevrând s-a pomenit în această proxemică, în dormitorul conjugal, într-un miez de noapte, exact când pe micul ecran evoluau fără restricții un cuplu de actori într-o scenă erotică.

Vreți să descriem ceea ce a urmat, apropo de distanțe, poziții, limbaj nonverbal, feed-back? Ar trebui ori să fim obsceni, ori să literaturizezăm, ori să par incredibil.

Aşa încât să-l urmărim cum sare ca ars, se loveşte cu fruntea de tăblia patului, constând că televizorul merge, luminile sunt aprinse peste tot, ceasul sună în prostie fiind ora cinci a acelei dimineți de decembrie, iar el merită din plin acuzele şi pisălogeala soției că l-a găsit ațipit în fața micului

ecran în timp ce un ochi la aragaz era aprins, iar uşa apartamentului a rămas descuiată.

Se reculege, pricepe că e singur în sufrageria sa birou de lucru, pe canapea e cartea despre comunicarea non-verbală, iar pe măsuța cu rotile o cană cu ceai pe jumătate goală. Dă fuga în baie, se priveşte în oglindă, se pregăteşte să se bărbierească, dar imediat se sperie când vede, în spate, capotul portocaliu mişcându-se. Curentul strecurat pe sub uşă îl antrena, făcându-l să se bălăbăne în cuier.

Nu-şi mai aminteşte dacă la Blue-Star, cu câteva seri în urmă, când a cumpărat cremvurşti, a promis unei vânzătoare o carte sau şi asta a fost tot închipuire. De la o anumită vârstă începi să uiți, dar unii, cum este el, Ştefan Trucală, nu numai că uită, dar încurcă borcanele, nu mai ştie ce a fost realitate şi ce a fost fantezie construită pentru povestirile lui de ins care s-a pensionat dintr-o profesie a durilor, cum sunt considerați uneori jandarmii, şi trecut la o pasiune a visătorilor, cum sunt catalogați deseori scriitorii.

21.12.2007

EPILOG

(Interviu luat de poetaVictoria Milescu)

1. Stimate domnule Nicolae Rotaru, în lumea literară românească de azi, sunteţi un scriitor cu un statut distinct. Aţi abordat toate genurile literare şi vă număraţi, la ora actuală, printre cei mai prolifici autori. Ca majoritatea scriitorilor, şi dvs. aţi început cu poezie. Când şi unde aţi debutat şi ce a însemnat acest debut pentru evoluţia dvs. ulterioară?

R. Culmea e că am debutat, prin concurs, la Eminescu, în 1982, cu roman, dar directorul Valeriu Râpeanu, la... deconspirarea din moto, a amânat publicarea „Răspântiei" (ce-avea să apară după 20 de ani în „Trilogia de lut" la RAO), aşa încât am mai... debutat, tot cu numele tăinuit în moto, la Cartea Românească, în 1984, girat de Mircea Ciobanu, cu poezie şi, anul următor, la Facla, cu proză scurtă, sub bagheta lui Ion Marin Almăjan. Aşadar, un debutant perpetuu, cu genuri diferite, la care s-au adăugat şi altele, mai puţin teatrul pe care-l tot reportez, deşi am depăşit, cu numărul cărţilor, succesiv, numărul anilor tereştri, întâi ai mei (55), apoi ai tatălui meu (72),

propunându-mi să-i...escaladez şi pe-ai octogenarei mele mame.

2. Aţi avut un mentor, un profesor care să vă îndrume, să vă încurajeze să scrieţi în continuare?

R. Fiindcă în vremea revolută nu te puteai exprima negirat de un consacrat, m-am dat şi eu pe lângă posibili mentori. Aşa i-am cunoscut şi mi-au rămas sfetnici pe Gh. Tomozei, M. Sorescu, Nichita, D.R. Popescu, I. Dodu Bălan, M. Sântimbreanu, P. Everac, C. Leu, F. Neagu, tizul I. Rotaru, aceştia şi alţi maeştri ai cuvântului prefaţându-mi cărţile sau îndatorindu-mă cu frumoase cuvinte la lansări.

3 Există un scriitor a cărui personalitate sau a cărui operă v-au marcat deosebit?

R. Sunt un cititor cronic. A fost o perioadă când citeam câte o carte pe zi (dacă nu o terminam, cum s-n-tâmplat cu Karamazovii, firește, citeam câte patru cinci plachete de versuri într-o noapte, ca să recuperez!) M-au marcat pe rând Creangă şi Gogol, Eminescu şi Maiakovski, Slavici şi Dostoievski, Sadoveanu şi Tolstoi, Rebreanu şi Gorki, Blaga şi Poe, Arghezi şi Baudelaire, Nichita şi Esenin, Sorescu şi Dante, Buzura şi Salinger, Everac şi Goldoni. N-aş putea spune şi în ce proporţie, uneori considerîndu-mă produsul autorului Mioriţei sau al exilatului Ovidiu.

4. Aveţi cărţi inspirate din lumea satului dar şi din lumea oraşului, cu eroi veridici şi întâmplări senzaţionale uneori. În construcţia lor, aţi plecat de la

fapte reale? A existat vreun eveniment real care v-a impresionat profund şi pe care l-aţi consemnat?

R. Da, toate construcţiile mele epice se bizuiesc pe fapte şi personaje reale. Mă consider un ţăran în curs de urbanizare, iar traiul-netrai din anii prunciei în spaţiul argeşean şi în evul imediat postbelic mă-nsoţeşte mereu, mai ales când, tot mai vizibil şi dramatic, istoria se repetă. M-au marcat convieţuirea cu „maica-mare" (o bătrână analfabetă, mama tatălui meu) care m-a învăţat să fiu iubitor de semeni şi clipa când ne-am trezit cu „limba" de pământ plantat cu viţă de vie arată de întregitorii de pământuri după modelul kolhozurilor, care mi-a inoculat ura pentru oamenii neoameni.

5 Unele cărţi conţin elemente autobiografice încărcate de umor, altele de dramatism. Se poate vorbi de un rist al autobiograficului?

R. Aşa cum spunea Flaubert că Madame Bovary este chiar el, şi eu mă identific cu personajele pe care le creez, mai ales cu Costică ori Ştefan Trucală care-şi vâră nasul prin multe dintre învrednicirile mele scriitoriceşti. Aţi spus bine, stilul fără stil al abordării mele narative face să convieţuiască umorul cu drama, jemanfişismul cu ludicul, filosofia gravă cu faptul divers resurect.

6. Citindu-vă savuroasele cărţi inspirate din viaţa Armatei, dvs. fiind ofiţer, deci cunoscând din

interior acest mediu, nu pot să nu mă gândesc la Nicolae Rotaru ca un demn şi veritabil urmaş al lui Anton Bacalbaşa, semănându-i la agerimea spiritului şi condeiului, folosind comicul ca o armă de luptă împotriva prostiei, ignoranţei, anacronis melor. Umorul pe care îl practicaţi cu virtuozitate poate schimba ceva, poate fi un antidot pentru lumea noastră de azi atât de tristă, stresată şi angoasată.

R. Ca militar de carieră am făcut faţă multor privaţiuni literare, mai ales că instituţia căreia i-am aparţinut a fost mereu suspicionată şi deseori etichetată drept odioasă. Nu m-am gândit la înregimentări, deşi am mai fost asemuit cu autorul lui Moş Teacă (aş fi preferat să semăn autorului lui Moş Goriot!), cu vestitul colonel Nicolae Tăutu (tizul nostru, Nicolae Dragoş m-a şi avansat la gradul de general al literaturii cu epoleţi!), cu Laurenţiu Fulga (chiar general aflat în staful breslei noastre), însă cred că au dreptate colegii militari care m-au declarat un mare scriitor, ca şi breslaşii din Uniunea Scriitorilor care mă consideră un militar destoinic.

7. De regulă, cei care scriu lucruri vesele sunt trişti, şi invers. Din cele scrise, dvs. păreţi a fi un om vesel însă şi unul melancolic, dar mai presus un meditativ înclinat spre reflecţie, spre relevarea miezului etic şi moral al lucrurilor. Păreţi a fi mai ales un înţelept care picură pe fruntea fiecărei file

câte o picătură din mirul înțelepciunii izvorâte din experiențele vieții. Care este, după dvs., picătura cea mai prețioasă, sfatul cel mai bun pentru a trăi în această viață din plin şi cu folos?

R. Da, acest diletantism existențial, acest râsu-plânsu ca modus vivendi mă caracterizează. Dacă nu eram ce am ajuns, aş fi vrut să practic actoria, să-mbucurez oamenii, să-i învăț arta supraviețuirii prin surâs şi speranță. Invocați, cred, în această întrebare, picăturile de melancolie asumată şi traficul de iluzii ca aripi pentru înălțări de-o clipă, fiindcă ați parcurs ciopliturile în chip de băț de chibrit pe care le-am pus să scapere între copertele unei cărți de aforisme, intitulate chiar „Picături de mir". Din acelaşi filon tot adun fulgurări de cuvânt într-o antumitate dezirabilă sau pentru o postumitate prolifică, convins dimpreună cu marii părinți ai zicerilor dintâi că rănile sufletului se tămăduiesc cu trifermentul iubire, nădejde şi credință.

8. Din câte ştiu, sunteți şi profesor , iar studenții dvs. sunt nişte privilegiați având ca dascăl un scriitor ca dvs. Cum vi se pare că receptează tânăra generație literatura, pentru că în ultimul timp s-a avansat ideea că tinerii nu mai citesc cărți pe suport de hârtie fiind acaparați de lectura pe computer?

R. Da, în loc să mă dedau traiului pe vătrai ca pensionar de (munca) la stat, am continuat un drum

paideutic început prin anii 80. Am ajuns cu examene şi acte în regulă profesor universitar, iar viața la catedră mă racordează nu doar la un alt status social, ci la o altfel de modalitate de adaptare, atât în amfiteatrele învățământului clasic, dar şi ale celui particular. Nostalgia foşnetului de carte şi emoția autografului autorului tind să devină, după lovitura de grație dată de televizor bibliotecilor şi cinematografelor, prin computerizare şi globalizare infomațională, o raritate de care tinerii se dispensează cu nonşalantă periculozitate. Încerc, în calitate de tânăr de mai multă vreme, cu multe reuşite, ca dascăl, dar şi ca plaivaznic, să țin aprins, fie şi pentru uzul muzeului, felinarul zilei de ieri, măcar pentru răstimpurile în care din varii motive se-nregistrează pene de curent electric în azi-ul sufocat de stringențe şi febrilitate.

9. Cum vedeți aceste mult vehiculate concepte de <u>scriitor de succes</u>, <u>carte de succes</u>? Care ar fi „rețeta" succesului de public?

R. Într-o abundență... debordantă de creatori, raportată la scăderea dramatică a valorii şi numărului cititorilor de profesie nu mai putem vorbi de un rețetar, ci de un găşcănim coagulat după modelul politic. Succesul este un hazard al efemerului, o răsplată a unei majorități pentru o opțiune de conjunctură. În aceste circumstanțe, eu sunt un anonim

ilustru, un suspicionat perpetuu şi un ignorat planificat. Proba contrarie o reprezintă lansările, darurile făcute elevilor din şcolile comunei al cărui cetăţean de onoare sunt şi întâlnirile cu posibilii cititori. După absolut toate aceste evoluţii publice am primit oferte de bis. E de ajuns! Mai ales că nu prefer notorietatea şi succesul, ci valoarea şi recunoaşterea.

10. V-aţi gândit la un impact mai mare când aţi optat pentru titlul Cartuşiera roz?

R. Dintr-o hachiţă aproape kabalistică, majoritatea cărţilor mele, ca şi numele autorului numără 13 litere, inclusiv cele din colecţia de autor „Biblioteca Jandarmului", care a ajuns la tomul nouă. Memorialistica (pamfleto-tabletele sau tableto-pamfletele!) adunată în *cartuşiere* are culori în consecinţă: gri, mov, bej, uni, roz, fov (apropo de fauvismul francez) şi, în acest an, siv (un sinonim pentru cenuşiu). Se poate vorbi şi de impact, întrucât unii ...eroi ai acelor volume au reacţionat de la înălţimea autorităţilor lor trecătoare, fiecare după cum i-a dus ceea ce scriam eu că le cam lipseşte: mintea.

11. Aţi făcut vreodată ceea ce unii numesc compromisuri, în viaţă sau în literatură?

R. Cum să nu! Dar cine n-a făcut? Blandiana, Manolescu, Cassian? Ei, mult mai mult decât mine, care nu m-am putut exprima, au fost admiratori (contra cost şi contra avantaje, ca să nu mai spun de

cărţi) ai celor pe care azi îi hulesc. Nu le e ruşine nici de mărturiile de adeziune şi entuziasm partinic scrise. Eu, ca să pot debuta cu versuri, redactorul de carte ce apărea în anul al 40-lea de la actul din 23 August 1944, mi-a cerut să scriu şi un poem omagial. Aşa s-a deschis volumul „9 Poeţi" cu acea poezie şi cu autorul ei care, în ordine alfabetică era ultimul. Ca să nu mai vorbesc de grupajele de versuri publicate de Ion Cristoiu în SLAST care trebuiau sa conţină, neapărat, şi poeme cu „Tovarăşul", ca să poată trece. Nu regret nimic, am mărturisit totul, iar un CV la o carte este constituit din drumul meu pionieresc, utemistic şi peceristic. Şi-n viaţa militară am făcut compromisuri, foarte multe texte semnate sau rostite de inşi grei aparţinându-mi.

12. Vi s-a refuzat vreodată o carte spre tipărire? Din ce motive?

R. Multe dintre manuscrisele predate la edituri zac şi acum printre reţinute, cum e cazul cu Scrisul Românesc sau cu Junimea. Apartenenţa la Interne, lipsa proptelelor şi recomandărilor, refuzul de a umbla pe texte m-au marginalizat. De aceea sunt „victima" a trei concursuri de debut cu identitatea tăinuită.

13. Scriitura dvs. este vie, spumoasă, inteligentă, imprevizibilă, plină de umor dar şi de profunzime, fapt care nu a lăsat indiferente nici juriile care v-au acordat premii, nici cronicarii. Consideraţi

că actuala critică v-a receptat integral şi corespunzător. Îi reproşaţi ceva?

R. Am primit puține premii, s-au făcut (mai ales în trecutul abrogat!) destule cronici despre cărțile mele, dar nu sunt în grațiile criticilor. Când să mai citească, sărmanii, că e inflație de apariții literare şi de tentații politice! Plus că, aşa cum spuneam, eu nu sunt un aliniat, un de-al lor.

14. Scrieți în diverse reviste articole de analiză a unor aspecte social-politice din țară ilustrând ideea că scriitorul nu trebuie să stea retras în acel „turn de fildeş", ci să fie un „om al cetății". Ar trebui ca scriitorii să se implice mai mult în evenimentele, în deciziile ce privesc viața societății? Glasul lor este prea slab ori nu este luat în considerație?

R. Eu scriu. Foarte mult şi foarte liber. Am fost jurnalist atestat şi manager de presă cu simbrie, aducând revista Pentru Patrie pe care o conduceam la tiraj mai mare decât oficiosul Scânteia al PCR. Libertatea cuvântului însă nu se poate manifesta decât dihotomic cu libertatea celor arătați cu penița de a-i durea în trei litere. Cred că breslele constituite sunt roase şi fagocitate de interese subterane, iar actanții luptei cu cuvântul nişte plictisiți blazați şi dezarmați. Majoritatea creatorilor trăiesc nostalgia boemei, necum sacrificiul frontului de idei.

15. Ce le recomandați tinerilor scriitori debusolați de atâtea influențe literare, de atâta libertate şi libertinism, dar şi de dificultățile editării unei cărți?

R. Pacientă şi încredere. Autoexigență şi speranță. Prietenie literară şi solidaritate.

16. Se spune că cea mai frumoasă carte este cea pe care n-am scris-o. E valabil şi în cazul dvs.?

R. Cred că best sellerul vieții mele va fi o *carte de bucăți* la care lucrez de câțiva ani, în paralel. De altfel, eu sunt un scriitor cu mai mulți afluenți şi bazine literare, active simultan. E un experiment mai original ca îndelungul autointerviu „Cine, ce, cum, când," din care am publicat volumul întâi. E vorba de epic şi filosofie, de liric şi dramatism, de aforistică şi pildă, de teatral şi vers manifest, e un puzzle romanesc, o saga a imediateții efemerului şi dăinuirii valorosului, ce îmbină narațiunea cu memorialistica, jurnalismul cu dialogul, portretul cu meditația ştiințifică.

17. Aveți o carieră militară deosebită, aveți cărți, premii, o familie frumoasă, copii, nepoți. Sunteți un om fericit?

R. Fericirea ca beatitudine nu poate fi comensurată. O înşiruire de satisfacții fără sincopele ce preiau spațiul mioritic al lumii conflictuale în care trăim nu este posibilă. Dar fiindcă sunt, cum ar fi spus

Sorescu, la vârsta liniei negre trase sub noi, vreau să cred că acest total parţial, fără îndoială notabil din punct de vedere cantitativ, poate fi „apdatat” calitativ-valoric şi, de ce nu, eficace în anii hărăziţi şi mie dintre ce vor veni. Aşadar, mai ucenicesc până când voi fi capabil să vernisez statuia fericirii. Dacă nu cumva, cum spune priceasna, a fericirilor.

18. Vă mulţumesc.

R. Vă răspund cu aceeaşi sinceritate şi mulţumind, la rându-mi, celor ce găzduiesc aceste cuvinte şi celor ce vor osteni să le citească.

27.01.2008

DE ACELAŞI AUTOR

Poezie

1. *Statui de humă*, Editura Cartea Românească – 1984
2. *Petale de sidef*, Editura Făt Frumos – 1991
3. *Muzeul muzelor*, Editura Sagittarius – 1996
4. *Eternitate aproximativă*, Editura Florile Dalbe – 1996
5. *Emoţii cărunte*, Editura Fiat Lux – 1997
6. *Uitarea de mine*, Editura Helicon – 1998
7. *Deceniul Secsy*, Editura Helicon – 1999
8. *Aripi de hârtie*, Editura Ar.Thema – 2000
9. *Paşii fără urmă*, Editura Diagonal – 2001
10. *Viaţă expirată*, Editura Timpolis – 2003
11. *Cartea picilor*, Editura Contrast – 2004
12. *Peniţa de bronz*, Editura Apollon – 2005
13. *Carcera de oase*, Editura RAO – 2005
14. *Istoria umbrei*, Editura RAO – 2005
15. *Fântâna de leac*, Editura RAO – 2005
16. *Rău de înălţime*, Editura. MAI – 2006
17. *Bucurii simple*, Editura. RAO – 2006
18. *Dispensă de a fi*, Editura RAO – 2006
19. *Poemele topleβ*, Editura RAO – 2006
20. *Topul de hârtie*, Editura RAO – 2007
21. *Amor cu năbădăi*, Editura RAO – 2007
22. *Polifem ceacâr*, Editura RAO – 2007

Proză scurtă

1. *Răstimpuri*, Editura Facla – 1985
2. *Semne de armă*, Editura Militară – 1986
3. *Lumina zilei*, Editura Facla – 1989
4. *Front de inimi*, Editura Militară – 1991
5. *Destine arestate*, Editura Militară – 1993
6. *Bârlogul teroriştilor*, Editura.M.I. – 1995
7. *Proprietarii de iluzii*, Editura Porto Franco – 1996
8. *Dosarul Romida*, Editura Timpolis – 1999
9. *Cufăr de soldat*, Editura M.I. – 2000
10. *Cartuşiera mov*, Editura Timpolis – 2000
11. *În armura legii*, Editura M.I. – 2001
12. *Dincolo de Styx*, Editura RAO – 2001
13. *Dincolo de ieri*, Editura M.I. – 2002
14. *Cartuşiera roz*, Editura M.I. – 2002
15. *Calea de mijloc*, Editura M.A.I. – 2003
16. *Cartuşiera gri*, Editura RAO – 2003
17. *Eroism de veghe*, Editura M.A.I. – 2004
18. *Cartuşiera bej*, Editura Detectiv – 2004
19. *Linia de sosire*, Editura M.A.I – 2005
20. *Mirabile dictu*, Editura Detectiv - 2005
21. *Cartuşiera uni*, Editura Detectiv.– 2006
22. *Cartuşiera fov*, Editura Detectiv. – 2007

Roman

1. *Moarte de probă*, Editura AMB – 1993
2. *Ultima dorinţă*, Editura Militară – 1996
3. *Criminal de elită*, Editura AMB – 1996
4. *Alibiul inutil*, Editura Militară – 1998
5. *Noaptea de apoi*, Editura Paco – 1999
6. *Îngerii de oţel*, Editura RAO – 1999
7. *Frate cu dracul*, Editura Phobos – 2002
8. *Răspântia*, Editura RAO – 2004

9. *Renaşteri*, Editura RAO – 2004
10. *Ruinele*, Editura RAO – 2004
11. *Omul din coşmar*, Editura M.A.I. – 2007

Eseistică
1. *Compendiu etic*, Editura M.I. – 1999
2. *Comunicarea în organizații militare*, Editura Tritonic – 2002
3. *Criză şi dialog*, Editura RAO - 2004
4. *Comunicarea în organizații militare 2*, Editura Tritonic – 2005
5. *Psi-leadership*, Editura ANI – 2005
6. *Lider şi actant*, Editura. ANI – 2006
7. *Psi-management*, Editura ANI – 2006
8. *Psi-sociologie*, Editura ANI – 2006
9. *Psi- comunicare*, Editura ANI – 2007

Aforistică
1. *Picături de mir*, Editura Fd. Rev. Jandarmeriei – 2002

Memorialistică
1.*Cine, ce, cum, când*, Editura Fd. Rev. Jandarmeriei – 2004
2. *Terra teribilă*, Editura Timpolis – 2007

Volume în duet
1. *Tandem liric*, Editura Artprint– 2000
2. *Bis în idem*, Editura Anastasia-Ina – 2002
3. *Informație şi metode*, Editura ANI – 2007
4. *Comunicare şi criză*, Editura Detectiv – 2007

Antologii
1. *Ție, Doamne*, Editura Amurg sentimental, – 2000
2. *Patria din inimi*, Editura. Amurg sentimental – 2000
3. *21 de poeți*, Editura Amurg sentimental – 2000

CUPRINS

Prima verba – Anghel Andreescu 5
Precizare 9

CALIBRUL ŞAPTE (Proze militare)
Femeia întunericului 15
Acțiunea H2O 24
Pistolarul independant 30
Moşternirea şi finii 36
Bruneta şi secretele 41
Mitică de Bucureşti 48
Abandonare în Anglia 55

VEŞTI DE LA ȚARĂ (Proze demilitarizate**)**
Balconul 63
Derbedeii 79
Poveste fără final 83
Portret de familie 110
Ghinionistul 116
Moş Veron 125
Brânză şi sânge 125
Sângerică 133
Opera deschisă 138
Fântâna 143

Claxonatul 148
Vecinătăți la bloc 153
O zi metafizică 161
Operație cu năbădăi 179
Omul cu ceas fără limbi 187
Mila lui Pricolici 191
Romanul Zenaidei 198
Mangica 203
Mucenicii 205
Moartea vecinului 218
Gânduri de nisip 224
Tolbuhin 227
Arătarea din curmătură 231
Cal şi călăreț 236
Veteranul şi patrupedele 247
Amintiri de la Magnitogorsk 254
Cutia cu bomboane 258

Epilog (Interviu de Victoria Milescu) 267
De acelaşi autor 279